दुई शब्द

विकास निर्माणका विभिन्न चरणहरुमा स्थानीय स्तरको स्रोत साधनको संभाव्यता पहिचान गर्दै, योजना छनोट गर्ने , योजना बनाउने, कार्यान्वयन गर्ने ,अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गर्ने संरक्षण गर्ने सम्पूर्ण जिम्मेवारी राज्य पुनर्संरचनाको संघीय व्यवस्था तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहलाई सुम्पेको छ । स्थानीय तहलाई जिम्मेवार बनाई, गाउँको एकिकृत विकास कार्यमा लाग्नको लागी सजिलो होस् भन्ने मनासयले व्यवस्था भए अनुरुप विभिन्न नीति निर्देशिका र कार्यविधी समेत तयार पारी स्थानिय निकायलाई शशक्त पार्नमा सहयोग भै रहेका छन् । गाउँको समग्र विषयको जानकारी लिन पाउनु हामी सबैको अधिकार पनि हो । यसैलाई मध्यनजर गर्दै गाउँका भौतिक, सामाजिक,आर्थिक लगायात सम्पूर्ण सूचनाहरुबाट सु-सूचित गराउने उद्येश्यले दोर्दी गाउँपालिका कार्यालय लमजुङले गाउँको उपलब्ध सूचना एंव तथ्यांकलाई संकलन र विश्लेषण गरि वस्तुगत विवरण २०७४ प्रकाशित गरी सबै सामु पुर्याउने प्रयास गरेको छ ।

गाउँपालिकाले आगामी दिनमा अघि बढाउने अल्पकालिन, मध्यकालिन एवं दीर्घकालिन योजना तयार गरि योजना सहितको विकास कार्य अघि वढाउन आवश्यक तथ्याङ्कको जरुरी हुने गर्दछ । यस गाउँपालिकाले सामाजिक, भौतिक, आर्थिक लगायत महत्वपूर्ण क्षेत्रको तथ्याङ्कको व्यवस्थीत रुपमा प्राप्त गर्न यस गाउँपालकाले गाउँ प्रोफाइल तयार गर्ने जमर्को गरेको छ । उक्त प्रोफाईल तयार गर्न **शाज इन्टरनेसनल प्रा.लि, काठमाडौं** लाई परामर्शदाताको रुपमा नियुक्त गरिएकोमा उक्त संस्थाले यस गाउँपालिको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक लगायत सम्पुर्ण क्षेत्रको विद्यमान अवस्था सहितको गाउँ प्रोफाईल तयार गर्ने कार्य गरेको छ । परामर्शदाता संस्थाले यस प्रोफाइलमा गाउँभित्रका सामाजिक, आर्थिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, भौगोलिक, शैक्षिक, प्राकृतिक लगायत विभिन्न पक्षहरुलाई मेहनतका साथ समेट्ने प्रयास गरिएको छ ।

प्रस्तुत पार्श्वचित्र तयार गर्ने क्रममा त्रुटि रहित बनाउने प्रयास गर्दा गर्दै यसमा धेरै त्रुटि भएका होलान्, कृपया सुझावहरु प्राप्त भए आगामी दिनहरुमा मार्गदर्शन हुनेछ ।

अन्तमा यो पार्श्वचित्र तयार गर्ने क्रममा सूचना तथा तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने सम्पूर्ण गाउँबासी, जानककार व्यक्तिहरु, सम्पूर्ण सरकारी कार्यालय तथा यससंग सम्बन्धित कर्मचारीहरु, विभिन्न संघसंस्था र गाउँका सम्पूर्ण विद्धत वर्गहरु प्रति गाउँपालिका कार्यालय हार्दिक आभार तथा धन्यवाद प्रकट गर्दछ ।

....

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
दोर्दी गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको
कार्यालय, लमजुङ

विषय सूची

१. प्रकाशकीय 5

१.१ पृष्ठभूमि 5

१.२ उद्देश्य 7

१.३ विधि र प्रकृयाहरू 8

१.४ सीमाहरू 8

२. गाउँपालिकाको परिचय 10

२.१ गाउँपालिकामा समावेश भएका वडाहरुः 10

२.२ ऐतिहासिक पृष्ठभूमि 11

२.३ भौगोलिक अवस्थिति 13

२.४ वर्तमान भू-उपयोग सम्वन्धि विवरण 13

२.५ सिंचित क्षेत्रफलको विवरण 14

२.६ दोर्दी गाउपालिका : स्याटेलाईट भ्यू 15

२.८ नदीनाला तथा तालपोखरी 16

२.९ ऐतिहासिक स्थलहरु 16

२.१० स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेला 16

२.११ भौतिक पूर्वाधार 17

२.१२ प्रमुख आर्थिक केन्द्रहरुको सम्भाव्यता 18

कृषि : 18

पर्यटन : 19

उद्योग : 19

३.गाउँपालिकाको जनसांख्यिक अवस्था 20

३.१ गाउँपालिकाको कूल जनसंख्या 20

३.२ खाद्यान्न आत्मनिर्भरको अवस्था 22

३.३ उपस्थित नभएको जनसंख्या 22

३.४ जातीयताको आधारमा जनसंख्या 23

३.५ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण 28

३.६ अपांङ्गताको आधारमा जनसंख्या 30

३.७ उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्याको विवरण 31

३.८ आर्थिक वर्ष २०७३।०७४ को पञ्जिकरणको विवरण 34

३.९ आर्थिक वर्ष २०७३।०७४ मा भएको नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरुको विवरण 35
३.१० गाउँपालिकामा अनुदान सम्झौता तथा अनुदान रकमको प्रथम किस्ता वितरण सम्वन्धि प्रगति विवरण 35
४.गाउँपालिकाको आर्थिक अवस्था 36
४.१ स्वामित्वको आधारमा घरधुरी र जनसंख्या 36
४.२ बनावटको आधारमा घरधुरी र जनसंख्या 37
४.३ घरको बाहिरी पर्खालको आधारमा घरधुरी 38
४.४ घरको छानाको आधारमा घरधुरी 39
४.५ खानेपानीको आधारमा घरधुरी 39
४.६ खानापकाउने इन्धनको आधारमा घरधुरी 41
४.७ विजुलिबत्तिको श्रोतको आधारमा घरधुरी 42
४.८ शौचालयका प्रकार र घरधुरी 43
४.९ वार्षिक कार्यक्रमबाट लक्षित कार्यक्रमतर्फ भएको बिनियोजन तथा खर्चको अवस्था 44
४.१० प्रकोपबाट भएको क्षति सम्बन्धी विवरण - आ.व. २०७२-७३ को 45
४.११ सुविधाको आधारमा जनसंख्याको विवरण 45
५. गाउँपालिकाको सामाजिक अवस्था 47
५.१ स्वास्थ सम्बन्धी 47
५.१.१ स्वास्थ्य संस्था 47
५.१.२ विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरु 48
५.१.३ खोप सेवाको विवरण 49
५.१.४ खोप सेवा छोड्ने वालवालिकाको अवस्था 49
५.१.५ विगत ३ वर्षहरुमा पोषणको अवस्था 49
५.२ धार्मिक स्थलको नाम 49
५.३ शिक्षा सम्वन्धि 50
५.३.१ शैक्षिक संरचना 50
५.३.२ शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण 50
५.३.३ गाउँपालिकामा रहेको विश्वबिद्यालय तथा कलेजहरु 52
५.३.४ गाउँपालिकाको शैक्षिक अवस्था र साक्षरताको दर 52
५.३.५ वडा अनुसार ५ वर्ष माथीका जनसंख्याको शैक्षिक अवस्था 54
५.३.६ वडा अनुसार विद्यालय सँख्या 57
५.३.७ कक्षा र तह अनुसार विद्यार्थी अनुपात 58
५.३.८ तहगत शिक्षक र विद्यार्थी अनुपात 58
५.३.९ शैक्षिक सूचकहरु 58

५.३.१० विद्यालयगत विद्यार्थी विवरण (कक्षा १-५)....60
५.३.११ विद्यालयगत विद्यार्थी विवरण २०७५ (कक्षा ६-१०)....62
५.३.१२ विद्यालयगत विद्यार्थी विवरण : २०७४/७५ (कक्षा ११-१२)....63
५.३.१३ वडागत रुपमा विद्यार्थी विवरण (कक्षा १-५)....63
५.३.१४ वडागत रुपमा विद्यार्थी विवरण (कक्षा ६-१०)....63
५.३.१५ शिक्षक विवरण (प्राथमिक तह)....64
५.३.१६ शिक्षक विवरण नि मा वि /आधारभूत तह....64
५.३.१७ शिक्षक विवरण मा.वि....64
५.५ तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको नाम....65
६.भौतिक पूर्वाधार विकासको अवस्था....66
६.१ गाउँपालिका भित्र भएका सडक....66
६.२ वातावरण तथा सरसफाई....66
६.३ हुलाक सेवा केन्द्र....67
६.४ वसपार्क वा वस स्टेशन....67
६.५ गाउँपालिकाका हालका भवनहरु....68
६.६ सामुदायिक भवनहरुको विवरण....68
६.७ पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र....69
६.८ दोर्दी गा.पा. भित्र रहेका पशुपक्षि सम्वन्धि समुह समितिहरु....69
६.८ शवदाह तथा पशु वधशालाको विवरण....71
६.८ खेल मैदान सम्बन्धी विवरण....71
६.९ सार्वजनिक पाटि पौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण....72
६.१० झोलुङ्गे पुल । पुलपुलेसा सम्बन्धी विवरण....73
६.११ विपद व्यवस्थापन पूर्व तयारी सम्बन्धी विवरण....74
६.१२ सिंचाईको श्रोत....74
६.१३ वडा अनुसार सिंचित क्षेत्रफल....75
६.१४ विद्यालहरुमा शौचालयको विवरण....76
७. उद्योगधन्दा तथा व्यवसायको अवस्था....76
७.१ औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय (निर्माण व्यवसायी समेत) सम्बन्धी विवरण....77
७.२ सहकारी संस्था/कृषि सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समुहको विवरण....78
७.३ गाउँभित्र रहेका व्यापारिक केन्दहरुको विवरण....79
७.४ वडा अनुसार सम्भावना तथा चुनौतीहरु....80
७.५ पशुधन तथा सोबाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्वन्धी विवरण....82

७.६. वार्षिक कृषि उत्पादन सम्वन्धि विवरण 82
८. विविध जानकारी : 84
८.१ आ.व. ०७४/०५ मा दोर्दी गाउँपालिकाबाट सञ्चालित योजनाहरु..... 84
८.२ गाउँपालिका कार्यालय देखि प्रत्येक वडाकेन्द्रसम्म को दूरी..... 96
८.३ गाउँपालिकामा रहेका हाइड्रोपावरहरुको विवरण 96
८.४ निती कार्यक्रम तथा वजेट अधिवेशन ०७५/७६ 97
८.४ स्थानीय राजनैतिक दलहरु..... 104

१. प्रकाशकीय

१.१ पृष्ठभूमि

सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय अर्न्तगतको राज्य पुनर्संरचनाको संघीय व्यवस्था तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ गाउँपालिका, नगरपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिलाई स्थानीय तहको रुपमा परिभाषित गरेको छ । स्थानीय तहको रुपमा राखिएका यी निकायहरुमा राज्यको कार्यहरुलाई विकेन्द्रित गरि एक पूर्ण अधिकार सहितको नागरिकको स्थानीय सरकार निर्माण गरि जनतालाई सरल रुपले सेवा प्रवाह गर्नको लागि, सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट निर्देशित भएका छन् । सोहि वमोजिम चुनावी प्रक्रियाको माध्यमबाट स्थानीय प्रतिनिधिको छनोट गर्ने कार्यले पनि निरन्तरता पाइरहेको छ । यसरी चुनावी मैदानबाट आएका जनप्रतिनिधि र खुला प्रतिस्पर्धात्मक परिक्षाको प्रणालीबाट छनोट भई निश्चित कानुनी दायराबाट आएका प्रतिनिधिको संयुक्त साझेदारीमा स्थानीय तहको कार्यहरु संचालन गर्नको लागि सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले जिम्मेवारी सुम्पेको छ । स्थानीय तहको काम गर्नको लागि जिम्मेवारी प्राप्त गरेका यि निकायहरुले जनताको सर्वाधिक नजिकको साझेदार बनेर काम गर्न सुरुवात गरिसकेका छन् । गाउँपालिका स्थानीय तहको पहिलो तहमा रहेको हुन्छ । गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रको सबैखाले विकासको प्रक्रियालाई अघि बढाउने क्रममा निर्देशित कानुनी दायराको पालना गर्नुपर्ने हुन्छ । यसका लागि गाउँपालिकाले संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को आधारमा आफ्नो क्षेत्रमा भौतिक, आर्थिक तथा सामाजिक विकासको नेतृत्व गर्ने उल्लेख गरेको छ । सोही बमोजिम गाउँपालिकाले आफ्नो कार्यलाई सरल रुपले संचालन गर्नको लागि आफ्नो क्षेत्रको वार्षिक योजना र बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्वनै स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यर्थाथ स्थिती देखिने गरि वस्तुगत विवरण तयार गनुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ । यस्तो वस्तुगत विवरणको ढाँचा सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले निर्देशन गरे बमोजिम हुने र सो ढाँचामा स्थानीय तहबाट आवश्यकता अनुसार थप विवरण समावेश गर्न सकिने कुरा उल्लेख गरिएको छ । यसरी वस्तुगत विवरण निर्माण गरिसके पछि सोको अद्यावधिक गरि आफ्नो वेव पेजमा सार्वजनिक गर्नुपर्ने व्यवस्था समेत गरिएको छ । गाउँपालिकाले यो जिम्मेवारी पुरा गर्दा आफ्नो गाउँको आवधिक र वार्षिक योजना तर्जुमामा सहभागितामुलक प्रक्रियाबाट नतिजामुलक ढंगले गनुपर्ने गरि निर्देशन प्राप्त गरेको

छ । साथै गाउँको वस्तुगत विवरणमा सम्वन्धित क्षेत्रको भौतिक रुपरेखा देखिने गरि स्रोत नक्सा समेत तयार गनुपर्ने कुरा उल्लेख गरिएको छ । यसका साथै गाउँक्षेत्रको विकास निर्माण र सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा स्थानीय तहको भूमिका बढिरहेको सन्दर्भमा गाउँविकास सम्बन्धी सूचना व्यवस्थापन पनि गाउँपालिकाले गर्नुपर्ने एक महत्वपूर्ण कार्य हो । यसका लागि स्थानीय तहको योजना तर्जुमा गर्नको लागि गाउँपालिकाको समग्र वस्तुस्थितिको यथार्थ तथ्यहरूको जानकारी हुनु पहिलो र आधारभूत कुरा हो । अतः गाउँपालिकाको योजना तर्जुमाको लागि आफ्नो क्षेत्रको सामाजिक, आर्थिक, भौतिक आदि विविध पक्षको तथ्याङ्कको आवश्यकता पर्दछ । गाउँपालिकाका विविध पक्षहरुको वास्तविक स्थितिको तथ्याङ्क र सूचना विना कुनै पनि योजनाको सही छनौट हुन सक्दैन् । समय समयमा गाउँपालिकासँग सम्बन्धित सबै किसिमका तथ्य, तथ्याङ्कको संकलन र विश्लेषण गरी सो तथ्याङ्कका आधारमा योजना तर्जुमा हुन सकेको अवस्थामा मात्र योजनाहरू वस्तुनिष्ठ हुन्छन् । यसको लागि आफ्नो क्षेत्रका भौगोलिक, आर्थिक, सामाजिक लगायतका पूर्वाधारको जानकारी लिन तथा भविष्यका योजनाको निर्माणको लागि पूर्वानुमान गर्न तथा जनतालाई अनुभूत हुने गरि सरल र प्रभावकारी सेवा प्रदान गर्न निर्देशिकाको रुपमा वस्तुगत विवरणलाई उपयोग गर्न सकिन्छ । यहि विशेषताको कारणले वर्तमान समयमा प्रत्येक गाउँपालिकाले आफ्नो पार्श्वचित्र (वस्तुगत विवरण) बनाउन अनिवार्य भइसकेको छ ।

गाउँपालिका पार्श्वचित्रको औचित्य

सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय अर्न्तगत स्थानीय तहको योजना तथा वजेट दिग्दर्शनले निर्देशन गरे अनुसार गाउँपालिकाका समितिहरुलाई स्थानीयस्तरमा योजनाहरु सहभागितात्मक पद्धतिको माध्यमबाट तर्जुमा गरि कार्यान्वयन गर्नको लागि एक केन्द्रविन्दुका रुपमा स्थापित गरेको छ । गाउँपालिका पार्श्वचित्र यस्तो दस्तावेज हो जसले गाउँक्षेत्रको समग्र वस्तुस्थितीलाई देखाउँदछ, जसबाट योजनाहरुको छनौट प्राथमिकिकरण गर्न सजिलो हुन्छ । त्यसैले गाउँपालिका पार्श्वचित्रलाई गाउँको तथ्याङ्कीय ऐना पनि भनिन्छ । यसले गाउँको बर्तमान अवस्थाको बारेमा जानकारी दिने गर्दछ । गाउँको बर्तमान अवस्था र स्थितीको विश्लेषण र महत्वका आधारमा सहभागितात्मक योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन प्रक्रियामा दिगोपन तथा पारदर्शी हुन जान्छ । खासगरि विकाससंग सम्बन्धित कार्यालयहरु लगायत योजना संचालन गर्ने अन्य संघसंस्थाको लागि यो आधारभूत विषय हो । जवसम्म हामी सुचना संकलन तथा प्रशोधन गरि व्यवस्थित ढङ्गले प्रत्येक विषयसंग सम्बन्धित कार्यालय, गैह्र सरकारी तथा अन्य संघसंस्थाको तथ्यगत स्थिती झल्काउन

सक्दैनौ, तवसम्म व्यवस्थित ढङ्गले सुचनाको वास्तविक प्रयोग, वैज्ञानिक प्रणालीबाट योजना तर्जुमा हुन सक्तैन । त्यसैले गाउँको एकीकृत र समग्र सूचना प्रणालीलाई विकास गर्न गाउँ भित्रको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, भौतिक पूर्वाधारहरुको स्थिती झल्कने विवरणहरु राख्नु अपरिहार्य हुन्छ । गाउँको तथ्याङ्क तथा सूचनाहरु अद्यावधिक हुनु पर्दछ र तथ्याङ्क प्रयोगकर्ताहरुले आवधिक सूचना तथा तथ्याङ्कको बारेमा जानकारी पाउनु पर्दछ । एकातर्फ यस्ता तथ्याङ्क गाउँको सूचनाका आधारका रुपमा रहने गर्दछन् भने अर्कातर्फ यसरी विभिन्न क्षेत्रबाट उत्पादित तथ्याङ्कहरुको प्रमाणिकरण एवं विश्वासनियताको समेत यकिन गरि सोको बारेमा तथ्याङ्क प्रयोगकर्तालाई जानकारी गराउनु गाउँपालिका पार्श्वचित्रको महत्व रहेको छ । यस पार्श्वचित्रबाट समग्र विकासको लागि योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमनको लागि सहयोग पुग्ने र गाउँको दिगो विकास निमार्णमा टेवा पुग्न जान्छ ।

१.२ उद्देश्य

यस पार्श्वचित्र तयारी गर्नुका प्रमुख उद्देश्यहरू निम्नलिखित छन् ।

क) गाउँको भौतिक पूर्वाधार, सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक तथा वातावरणीय अवस्थाहरुको जानकारी दिने ।

ख) गाउँको विषयगत क्षेत्रका विद्यमान संभावना र समस्याहरु अवगत गराउने ।

ग) गाउँ पार्श्वचित्रका आधारमा गाउँको आवधिक योजना तर्जुमा गर्न प्रोत्साहित गर्ने र सरोकारवालाहरुलाई आवश्यकता अनुसार गाउँ सम्वन्धी तथ्याङ्क उपलव्ध गराउने ।

घ) नागरिकलाई सूचनाको आदान प्रदान मार्फत राज्य सरकार तथा प्रशासन उनिहरुको सेवक हो भन्ने कुराको विश्वस्तता दिलाउने ।

ङ) गाउँपालिका भित्र रहेका ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक महत्वका सांस्कृतिक सम्पदा र प्राकृतिक साधनको पहिचान गरि संरक्षण तथा सम्वर्द्धनमा प्रोत्साहन गर्ने ।

च) गाउँपालिकालाई क्रमश समग्र गाउँपालिका क्षेत्रको सूचना बैंकको रूपमा स्थापित गर्दै लैजाने ।

छ) व्यवस्थित शहरी विकास, गाउँको विकास निर्माण तथा सामाजिक गतिविधिको क्षेत्रमा नयाँ सम्भावना, अवसर तथा चुनौतीहरूको पहिचान गर्ने ।

१.३ विधि र प्रकृयाहरू

दोर्दी गाउँपालिकाको पार्श्वचित्र तयार गर्नको लागि आवश्यक सूचना तथा जानकारीहरु मुख्यत दुई किसिमबाट संकलन गरिएका छन् । पारिवारिक तथा घरधुरीसँग सम्बन्धित सूचनाहरु प्राथमिक तथ्यांक हुन् र यी गणना बिधिबाट संकलन गरिएका हुन् । यसमा समावेश गरिएका पारिवारिक सूचनाभन्दा अन्य जानकारीहरु सम्बन्धित निकायबाट द्वितीयक विधिबाट संकलन गरिएका छन् । प्राथामिक तथा द्वितीयक तथ्यांकहरु संकलन गर्दा निम्न बिधि र प्रकृयाहरु अपनाइएका छन् ।

क) द्धितिय स्रोतहरुको रुपमा प्रकाशित एवं अप्रकाशित पुस्तक, पुस्तिका, अध्ययन, प्रतिवेदन, विषयगत कार्यालयको रेकर्ड आदिको प्रयोग ।

ख) विषयगत कार्यालय, संघसंस्था, वित्तिय संस्था, राजनैतिक पार्टी प्रतिनिधिहरु तथा विशेषज्ञहरु संगको छलफल, अर्न्तवार्ता एवं सुझाव संकलन ।

ग) वडा सचिवहरुसंग छलफल ।

घ) विभिन्न कार्यालयहरु एवं संघसंस्थाहरुसंग प्रत्यक्ष सम्पर्क एवं टेलिफोन तथा पत्राचार विधिबाट सूचना संकलन गरिएको छ ।

ङ) अति संवेदनशिल वातावरणीय क्षेत्रहरुको अवलोकन तथा नक्साङ्क कार्य ।

च) पारिवारिक तथ्याङ्क संकलनको लागि स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट तयार गरिएको घरधुरी सर्भेक्षण फारमलाई मुख्य आधार मानी यस गाउँपालिकाको आवश्यकता अनुसार गाउँ क्षेत्रका सरोकारवालाहरुसँग छलफल गरी आवश्यक सुधार गरिएको ।

छ) पारिवारिक तथ्याङ्क बाहेकका अतिरिक्त सूचना/तथ्याङ्कहरूको लागि गाउँपालिकाको कार्यालय, सम्बन्धित विषयगत कार्यालय तथा सेवाकेन्द्रहरु, गैर सरकारी संस्थाहरु, स्थानीय विद्यालय तथा अन्य सम्बन्धित निकायबाट सङ्कलन गरिएको ।

१.४ सीमाहरू

क) यो पार्श्वचित्र तयारी गर्दा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन तथा नियमावली बमोजिम गाउँपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकारभित्र रही योजना तर्जुमा प्रकृयासँग सम्बन्धित

प्रश्नावलीतर्फ बढी ध्यान केन्द्रित गरिएकोले यस प्रयोजनभन्दा बाहेकका कतिपय पारिवारिक तथ्यांकमा समेट्नुपर्ने प्रश्नावलीहरु कमै मात्र समेटिएको छ ।

ख) पारिवारिक आय तथा व्यय, रोजगारी, जग्गा जमीनको अवस्था, कृषि उत्पादन लगायतका आर्थिक सूचकहरु प्रश्नावलीमा राखिएकोमा यसबाट गाउँक्षेत्रका बासिन्दाको प्रतिव्यक्ति आय मात्र गणना गरिएको छ । गरीवी मापन सम्बन्धी सूचनाहरुहरुको लागि आधिकारिक निकायबाट स्वीकृत सूचकहरुको पहिचान नगरिएको हुँदा यस सम्बन्धी थप विश्लेषण गरिएको छैन । स्वीकृत सूचकहरु पहिचान भएको अवस्थामा उपलब्ध सुचनाहरुको विश्लेषण गरी गरीवी मापन गर्न सकिने अवस्था छ । संकलन गरिएका सबै घरधुरी सर्भेक्षण फारमहरु सुरक्षित राखिएका छन् ।

ग) यस पार्श्वचित्रमा समावेश गर्न सङ्कलन गरिएका द्वितीयक तथ्याङ्कहरुको आधार वर्ष फरक फरक भएको हुँदा द्वितीयक तथ्यांकमा एकरूपता हुन सकेको छैन ।

घ) महत्वपूर्ण सम्पदाहरुको तस्वीर राख्ने प्रयास गरिएको भए पनि सबैलाई समेट्न सकिएको छैन् ।

ङ) पारिवारिक तथ्याङ्क संकलन गर्ने सिलसिलामा गाउँपालिकाबाट खटिई गएका गणकहरूलाई कतिपय सूचनादाताबाट यथार्थ सूचना लिन कठीन भएको अनुभव गणकहरुको रह्यो ।

च) एउटै संस्था वा निकायमा पनि कतिपय द्वितीयक तथ्याङ्क लिनको लागि पटक पटक गरी धेरैपटक धाउन परेको अवस्था देखियो ।

छ) कतिपय समावेश गर्नुपर्ने आवश्यक तथ्याङ्क/सूचनाहरू कुनैपनि निकायबाट पनि उपलब्ध हुन नसकेको पाइयो ।

ज) यति हुँदाहुँदै पनि जे जति सूचनाहरू यसमा समावेश गर्न सकिएको छ त्यसले गाउँपालिकाको यथार्थ जानकारी लिन चाहने व्यक्ति तथा संस्थाको लागि आवश्यक सूचना लिन तथा गाउँपालिकाको योजना तर्जुमाका लागि यस विवरणले आधारशिलाको रूपमा काम गर्नेछ ।

२. गाउँपालिकाको परिचय

दोर्दी गाउँपालिका लमजुङ जिल्लामा अवस्थित छ । विसं २०७३ सालमा सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले ७४४ स्थानीय तह लागू गर्दा लमजुङ जिल्लामा साविकका हिलेटक्सारको (१(८) वडाहरू, भार्ते, अर्चलबोट, श्रीभञ्ज्याङ, नौथर, पाचोक, ढोडेनी, फलेनी र बन्सार गाउँ विकास समितिहरूलाई समेटेर दोर्दी गाउँपालिका घोषणा गरिएको हो । दोर्दी गाउँपालिकाको क्षेत्रफल ३५०.९३ वर्ग्किलोमिटर रहेको छ । यो गाउँपालिका ९ वडाहरूमा विभाजन गरिएको छ । यस गाउँपालिकको कूल जनसंख्या १८,३९२ रहेको छ । यस गाउँपालिकाको सिमाना पूर्वमा गोरखा जिल्ला र दूधपोखरी गाउँपालिका, पश्चिममा मर्स्याङ्दी गाउँपालिका र बेसीसहर नगरपालिका, उत्तरमा मर्स्याङ्दी गाउँपालिका र गोरखा जिल्ला तथा दक्षिणमा राईनास, सुन्दरबजार नगरपालिका र दूधपोखरी गाउँपालिका रहेका छन् ।

२.१ गाउँपालिकामा समावेश भएका वडाहरुः

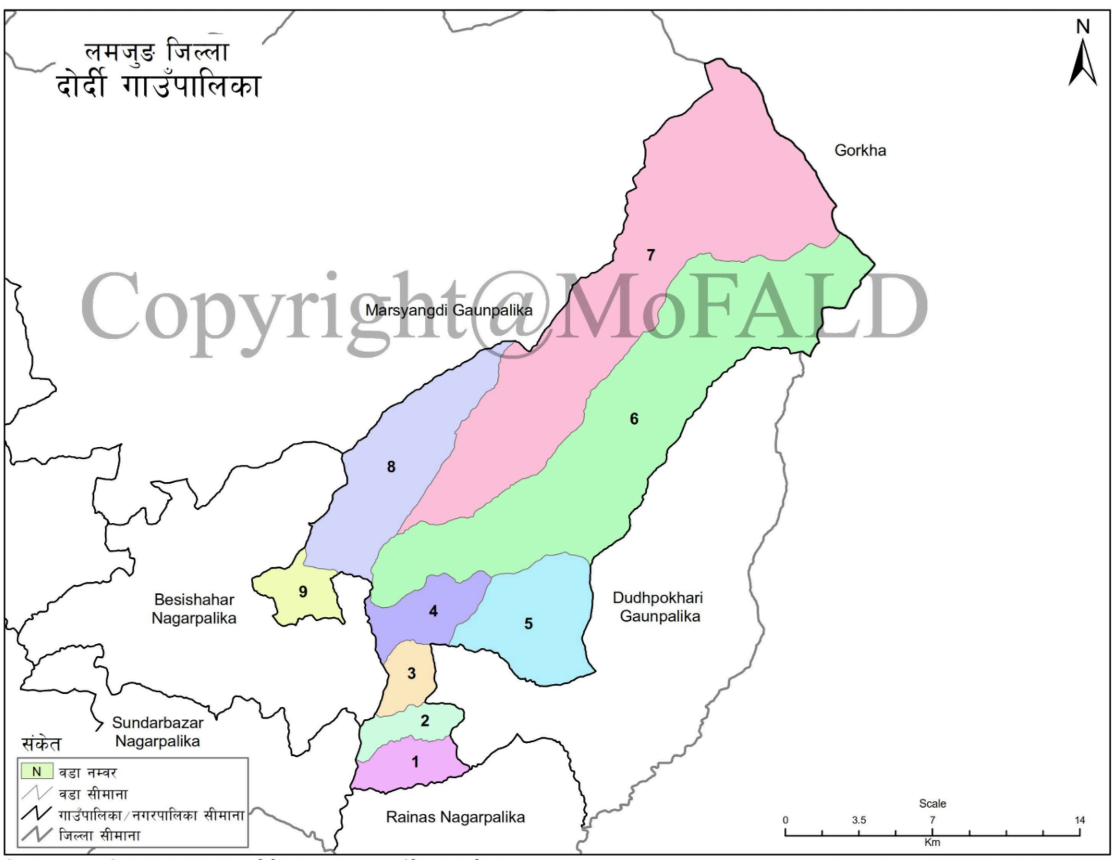

स्रोतः स्थलरुप नक्सा (स्केल १:२५००० /१:५००००), नापी विभाग र जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्यांक विभाग
तयार पार्नेः गाउँपालिका, नगरपालिका तथा विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या तथा सीमाना निर्धारण आयोग

Projection System: MUTM, Spheroid - Everest 1830
LLRC, 2016

तालिका नं. १ : गाउँपालिकामा समावेश भएका वडाहरुः

वडा नं.	नाम	साविक वडा	क्षेत्रफल वर्ग कि.मि.
१.	भर्ते	१-९	९.९९
२.	अर्चलवोट	१-९	७.४२
३.	श्रीमन्ज्याङ	१-९	७.०३
४.	नौथर	१-९	१३.२७
५.	पाचोक	१-९	२८.२२
६.	ढोडेनी	१-९	११३.७३
७.	फलेनी	१-९	१२२.३५
८.	वन्सार	१-९	४०.१
९.	हिलेटक्सार	१-८	८.८२
जम्मा			३५०.९३

२.२ ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

प्रकृतिको सुन्दर बगैंचा नेपाल- यसै त स्वर्गभन्दा कम छैन । जहाँ रहेका छन् अनुपम सुन्दरताले भरिपूर्ण सम्पदाहरु, सुन्दर मोतिका मालाझैं मुस्कुराउँदा हिमालहरु, नदि, ताल, तलैया तथा हराभरा अग्ला होचा कहि चुच्चो त कहि समथर परेमा पहाड तथा उपत्यकाहरु । विश्वमै अतुलनिय प्राकृतिक सम्पदा, जैविक विविधता, किर्तिमानीको लागि चुनौतीपूर्ण भूगोल, साहसिक पर्यटन लगायतका विशेषताका कारण आफ्नो छुट्टै गरिमा स्थातित गरेको नेपालको मानचित्रमा मध्य क्षेत्रको प्रदेश न. ४ अर्न्तगत राजधानी काठमाडौंको उत्तरी-पश्चिम दिशामा अवस्थित एक ऐतिहासिक पृष्ठभुमिले सज्जित लमजुङ जिल्लाको लभगभ विच भागमा रहको सुन्दर गाउँको नाम हो दोर्दी । दोर्दी गाउँपालिका धौलागिरी र निलगिरी दुई अग्ला हिमशिखको बिचमा अवस्थित, हिन्दू र बौद्ध पावनभूमी, पवित्र कृष्णगण्डकी प्रवाहित हुने प्रकृतिको अनुपम दृश्य भएको पर्यटकका लागि मनोमोहक एंव सुन्दर गाउँ हो ।

नेपालको कुनै पनि अञ्चलको सिमाना तथा अन्तराष्ट्रिय सिमानालाई समेत नछुने र भौगोलिक विभाजन अनुसार हिमाली प्रदेशमा अवस्थित यो गाउँपालिकाको पृष्ठभुमी लमजुङ जिल्लासंगै गाँसिएर आउँछ । मनोरम हिमाली संरचनाले भरिपूर्ण यो गाउँपालिकाको उच्च हिमाली क्षेत्रको विचमा यत्रतत्र छरिएर रहेका अग्ला हाचा भू-भागहरु लगायत विविध भौगोलिक वनावटले गाउँपालिकाको सुन्दरतालाई वृद्धि गर्न मद्यत गरिरहेका छन् । यसका साथै यो क्षेत्र समग्र देशको सुन्दर हिमाली आर्कषणयूक्त भूगोलहरुको प्रतिविम्व हो ।

नेपालको नक्सामा दोर्दी गाउँपालिका

Province No.	Total No. of Districts	No. of House of Representative Constituencies	No. of Provincial Constituences
1	14	28	56
2	8	32	64
3	13	33	66
4	11	18	36
5	12	26	52
6	10	12	24
7	9	16	32
Total	77	165	330

गाउँपालिकाको सिमाना :

पूर्व	दुधपोखरी गा.पा. र गोर्खा जिल्ला
पश्चिम	वेशीसहर न.पा. र मर्स्याङ्दी गा.पा.
उत्तर	गोर्खा जिल्ला र मर्स्याङ्दी गा.पा.
दक्षिण	राईनास न.पा., सुन्दरवजार न.पा. र दुधपोखरी गा.पा.
क्षेत्रफल	३५०.९३ वर्ग कि.मी.
जनसंख्या	१८५०१ जना (२०६८ को तथ्याङक अनुसार)
केन्द्र	नौथर सेरा गाउँपालिकाको कार्यालय
वडा संख्या	९

२.३ भौगोलिक अवस्थिति

जैविक विविधताले भरिपूर्ण यो गाउँपालिका, समुन्द्र सतहबाट न्यूनतम ३८५ मिटर उचाईदेखि ८१६२ मिटर अग्लो मनास्लु हिमशिखर सम्म फैलिएको छ। भौगोलिक विविधता भएको कारण यहाँको हावापानी उचाई तथा समय अनुरुप फरक फरक छन्। अत्यन्त गर्मी हावापानीदेखि अति ठण्डा हिमाली हावापानीले गर्दा जैविक विविधता एवं वातावरणीय विविधताको दृष्टिले यो ठाउं निकै प्रसिद्ध छ। धेरैजसो पहाडी भुभाग रहेको यस गाउंपालिकामा नदी किनारका समतल मैदान एवं टारहरु, खोंच तथा वेसी रहेका छन्।

२.४ वर्तमान भू-उपयोग सम्वन्धि विवरण

तालिका नं. २ : वर्तमान भू-उपयोग सम्वन्धि विवरण

क्र.सं.	विवरण	क्षेत्रफल हेक्टरमा
१	खेत	१९८०.८४
२	पाखो	३१५१.४२
३	खेती नगरिएको तर गर्न लायक जमिन	४२४
४	चरन	१३९
५	वन जङ्गल	४३३७.६७
६	उद्योग	१.३
७	आवास	८८
८	हिउँले ढाकेको	२५
९	सडक वाटो नदीनाला	३१०
जम्मा		१०४५७.२३

श्रोतः जि.कृ.का

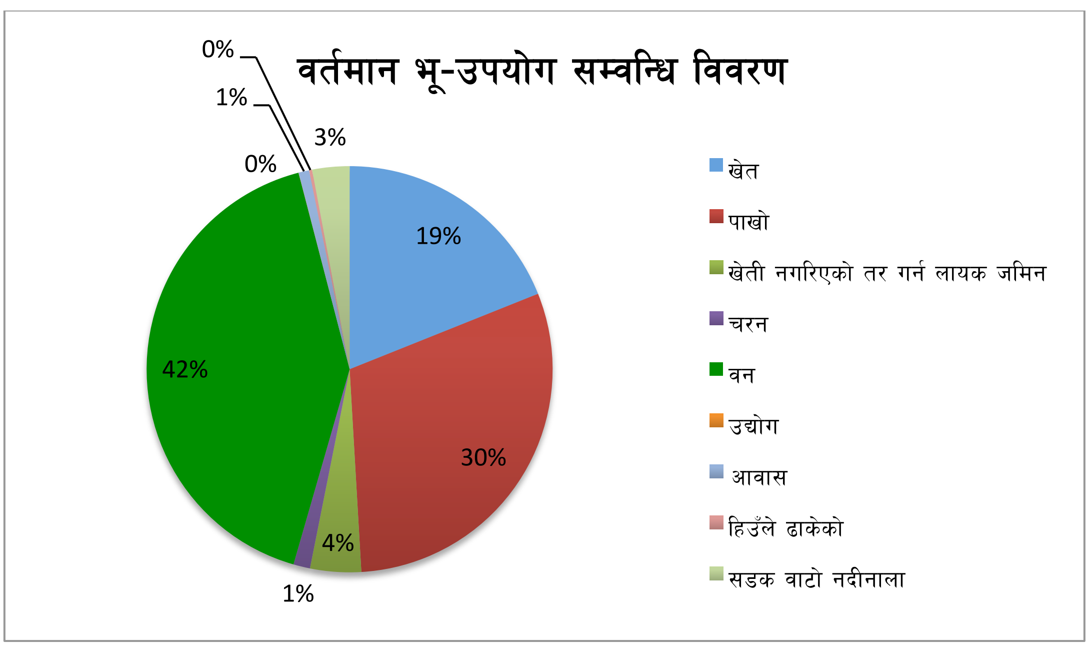

२.५ सिंचित क्षेत्रफलको विवरण

तालिका नं. ३ : सिंचित क्षेत्रफलको विवरण

विवरण	क्षेत्रफल (हे.मा)
सालैभरी सिंचित	१०६४.४२
मौसमी सिंचित	९१६
कुल सिंचित क्षेत्रफल	१९८०.४२
खेतीयोग्य जमिन	३१५४.५४
खेती गरिएको जमिन	२९९३.९६

श्रोत: जि.कृ.का

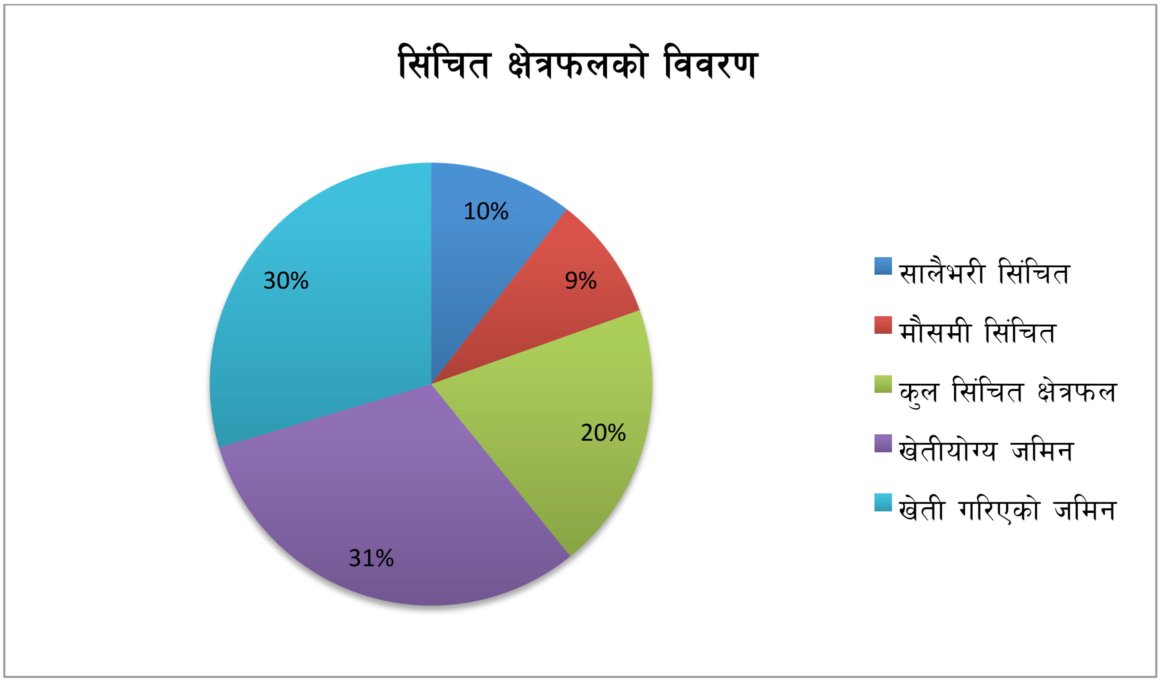

२.६ दोर्दी गाउपालिका : स्याटेलाईट भ्यू

२.७ हावापानी तथा जलवायु

भु-धरातलीय स्वरुपमा भएका फरकले गर्दा हावापानीमा पनि विविधता पाईन्छ । यस दोर्दी गाउंपालिकालाई हावापानी एवं वातावरणीय दृष्टिकोणले मुख्यतया ३ भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ । जसअनुसार मध्यपहाडी क्षेत्रमा उष्ण, उपोष्ण, उच्च पहाडी क्षेत्रमा शमशितोष्ण र हिमाली क्षेत्रमा शितोष्ण किसिमको हावापानी पाईन्छ । यस गा.पा.को अधिकतम तापक्रम ३१ डिग्री सेस्सीयस सम्म रहने गरेको पाईन्छ । दक्षिण पश्चिम मनसुनको प्रभावले गर्दा ज्येष्ठ देखि आश्विनसम्म वर्षा हुने गर्दछ भने पश्चिमबाट वहने पश्चिमी वायुले गर्दा हिउंदमा केही वर्षा हुने गर्दछ । गा.पा.को औसत वार्षिक वर्षा २८०० मिलिमिटर हुने गर्दछ । गाउँपालिकाको केन्द्र रहेको नौथर सेरा क्षेत्र र अर्चलवोटको वेशी भाग साथै त्यस माथीको पहाडी भिरालो जमिन उर्वर र खेतीयोग्य रहेको देखिन्छ ।

२.८ नदीनाला तथा तालपोखरी

यस गाउँपालिकाको मुख्य आकर्षण दोर्दी खोला रहेको छ । त्यसवाहेक गाउपालिकामा किसेदी खोला, छोटे खोला, करेदी खोला, छ्याँङदी खोला, चामे पोखरी, चोङ्गरे पोखरी, दामराङ् पोखरी, दुध पोखरी, इलिम पोखरी र मेमे पोखरी रहेका छन् ।

२.९ ऐतिहासिक स्थलहरु

यस गाउँपालिकामा धेरैजसो धार्मिक स्थलहरु रहेको देखिन्छ जस्मा मन्दिर, गुम्वाहरु रहेका छन् । यहाँ ऐतिहासिक चिनारी भएका बाह्र पोखरी, मिमे पोखरी, लिपे डाँडा(पाच्चोक), गुम्बा (मन्ज्याङ्ग), हिले टक्सार, कालिका मन्दिर(अर्चलबोट) र मनास्लु हिमालको मनोरम दृश्य पनि देख्न पाइन्छ ।

२.१० स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेला

नेपालको सांस्कृतिक विविधतालाई झल्काउने प्रमुख विषय भनेको स्थानीय चाडपर्व, भाषा धर्म तथा संस्कृतिहरु हुन् । दोर्दी गाउँपालिका जातिय, भाषिक, धार्मिक रुपमा विविधता बोकेको गाउँपालिका हो । यसै कारण यहाँका स्थानीय चाडपर्व तथा संस्कृतिरहरुमा पनि विविधता पाइन्छ । यस क्षेत्रमा बसोवास गर्ने जातजाति अनुसार फरक फरक चाडपर्व तथा जात्राहरु मनाइने गर्दछन । यस स्थानमा केही महत्वपूर्ण मेला लाग्ने स्थानहरु पनि छन् । यी स्थानहरुमा नववर्ष, वैशाख पूर्णीमा, जनै पूर्णीमा, गाईजात्रा, तीज, दशैं ल्होसार, माघे संक्रान्ती, शिवरात्री र चैते दशैं लगायतका चाडपर्वहरु मनाईने गरिन्छ । यस क्षेत्रमा गुरुङ

जातीको प्रमुख वाहुल्यता रहेको छ । गुरुङ संस्कृतिको परिचयको रुपमा घाँटुनाच लाइ लिईन्छ । प्रत्येक वर्षको वैशाख पूर्णीमामा यो नाच प्रस्तुत गरिन्छ । घाँटुनाच दुई किसिमका (सतीघाँटु र वाऱ्हमासे घाँटुनाच) रहेका छन् । त्यसैगरी गुरुङ समुदायमा रोदी पनि प्रसिद्ध सँस्कृतिको रुपमा परिचित छ ।

तालिका नं. ४ स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाको विवरण

क्र.स.	चाडपर्व	मनाइने महिना	मनाउने जातजाती
१.	ल्होसार	पौष	गुरुङ, मगर
२.	नव वर्ष	वैशाख	क्षेत्री, ब्राह्मण, गुरुङ, मगर, थकाली, कामी दमाई लगायत अन्य जाति
३.	तीज	भाद्र	हिन्दु समुदाय (क्षेत्री,ब्राह्मण, कामी र दमाई आदि लगायतका जाति)
४.	माघे संक्रान्ति	माघ	क्षेत्री, ब्राह्मण, गुरुङ, मगर, थकाली, कामी र दमाई आदि लगायतका जाति
५.	दशैं, तिहार	असोज, कार्तिक	हिन्दु (क्षेत्री,ब्राह्मण, गुरुङ,मगर, थकाली, कामी र दमाई आदि)
६.	कृष्ण जन्माष्टमी	भाद्र	हिन्दु समुदाय (क्षेत्री,ब्राह्मण, कामी र दमाई आदि लगायतका जाति)
७.	धान्ने पूर्णीमा		गुरुङ ,मगर, नेवार, कामी र दमाई आदि

श्रोत : गा.पा सर्वेक्षण, २०७४

२.११ भौतिक पूर्वाधार

सडक

सडक पूर्वाधार विकासको मूल आधार हो । सडकको विकासविना अन्य विकासका आधारहरु स्थापित गर्न कठिन तथा खर्चिलो हुन्छ । गाउँको प्रभावकारी विकासका लागि पनि सडक संजाल अन्यन्त जरुरी हुन्छ । यस गाउँपालिकामा पनि सडक संञ्जालको विकासका लागि

योजना तथा कार्यक्रमहरु निर्माण भइरहेका छन् भने कतिपय कार्यक्रमहरु संचालन भइरहेको अवस्थामा छन् । दोर्दी गाउँपालिकामा हालसम्म प्रायः सबै जसो बाटो कच्ची नै रहेका छन् । आ.व. २०७३/७४ को तथ्याङ्क अनुसार कुल ४०.५ कि.मी कच्ची सडक रहेको यस गाउँपालिकामा वेलघारीदेखि अर्चलवोट हुँदै सेरा, उदीपुरदेखि रामचोकवेशी हुँदै सेरा र सेरादेखि ढोडेनी, फलेनी, पाचोकसम्मको मोटरवाटोले हाल सामान ढुवानी र आवतजावतमा धेरै सुविधा पुगेको छ । यस्तै उदिपुरदेखि चिती हुँदै हिलेटक्सार र माथिल्लो दुवारसम्म र चिती हुँदै हिले वजार, फलेनी पुग्ने वाटोले पनि धेरै सुविधा दिएको छ । जेहोस नयाँ गाउँको रुपमा भर्खर मात्र कार्य सम्हालेको यस गाउँमा पुर्वाधार निर्माणका विविध विषयहरुले प्रवेश पाउने कार्य जारी रहेको छ । तापनी योजनाहरुले कार्यान्वयको चरणमा पनि धेरै समय लिने गर्दछन् । जसले गर्दा योजनामा तोकिएका विषयहरुलाई चाडै कार्यान्वयमा ल्याउनुपर्ने चुनौती गाउँपालिका समक्ष रहेको छ ।

२.१२ प्रमुख आर्थिक केन्द्रहरुको सम्भाव्यता

कृषि :

कृषिजन्य वस्तुहरुमा हालसम्म देखापरेका परनिर्भरता हटाई उत्पादनमुलक कृषि प्रणालीको विषयलाई स्थानीय तहवाटै विश्लेषण गर्नु पर्ने आवश्यकता छ । यस गा.पा.मा कृषिजन्य वस्तुहरुको चरम सम्भावना हुँदा हुँदै पनि आधुनिक कृषि प्रणालीको ज्ञान, दक्ष जनशक्ति, श्रोत तथा साधनको कमिले गर्दा उल्लेख्य रुपमा प्रगति भएको देखिदैन । कृषी मार्फत क्षेत्र तथा देशलाई योगदान पुर्याउनको लागि कमसेकम निम्नलिखित वुँदाहरुको विस्तृत अध्ययन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

क) सम्भावित क्षेत्रहरुको पहिचान गरी नगदे तथा तरकारी वालीको पकेट क्षेत्रहरुको घोषणा गर्ने ।

ख) व्यवसायिक कफि, अलैंची तथा केराखेती सम्वन्धि कार्यक्रमहरु नियमित रुपमा सञ्चालन गर्ने ।

ग) आधुनिक प्रविधीयुक्त कृषि कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गर्ने । पशुपंक्षी पालन, माछापालन र कृषीमा लगानी वढाउँदै अण्डा, मासु, तरकारी र खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर हुने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

घ) कीटनाशक औषधीको प्रयोगलाई क्रमश निरुत्साहित गर्दै लैजाने ।

ङ) एक घर एक रुखको विरुवा नीति अवलम्वन गर्ने ।

च) आयुर्वेद औषधालयको निर्माण गरि कम्तिमा एउटा जडिवुट प्रशोधन केन्द्र स्थापना गर्ने ।

छ) वृक्षारोपण र सामुदायिक वनको सँरक्षण र उचित उपयोग गर्दै जाने । नदी किनारका क्षेत्रहरुमा वृक्षारोपण गरी हरित मार्गको को विकास गर्दै लेजाने ।

ज) कुखुरा तथा वंगुर फार्मको लागि उपयुक्त स्थानको लागि अनुमति प्रदान गर्ने ।

झ) व्यवसायिक मौरीपालन सम्वन्धि कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।

ञ) कृषिजन्य उत्पादन भण्डारणको लागि आधुनिक कोल्ड स्टोर निर्माण गर्ने ।

ट) मासुजन्य उत्पादन भण्डारणको लागि आधुनिक कोल्ड स्टोर निर्माण गरी वजारीकरणमा स्थानीय तहवाट पहल गर्ने ।

ठ) विभिन्न स्थानहरुमा खानी को अध्ययन गर्दै उचित निती नियम नीर्माण गर्ने ।

पर्यटन :

पर्यटनको प्रचुर सम्भावना भएको यस नगरपालिकामा विभिन्न पर्यटकीय स्थलहरुको पहिचान तथा संरक्षण र विकास गर्नु पर्ने आवश्यकता देखिन्छ । यसवाहेक निम्न वुँदाहरुमा अध्ययन गर्न सकिन्छ ।

क) होमस्टे, प्राचिन सँस्कृतिको अध्ययन, सँग्रहालय, पिकनिक स्पोटको निर्माण गर्ने ।

ख) उपयुक्त स्थानहरुमा पार्कहरुको निर्माण गर्ने ।

ग) उपयुक्त पर्यटकीय स्थानको पहिचान गरी भ्यू टावर निर्माण गर्ने ।

घ) शहरी योजना तथा भवन निर्माण मापदण्ड २०७२ को पूर्ण पालनमा जोड दिने ।

उद्योग :

देशको सम्वृद्धि र विकास निर्माणको मेरुदण्डको रुपमा कृषि संगसंगै उद्योग पनि पर्दछ । यस गा.पा.मा प्रारम्भिक रुपमा ठूला उद्योग सञ्चालन गर्नको लागि उचित वातावरण तयार गर्न तत्काल सम्भव नभए पनि निम्न वुँदाहरुमा उचित नीति नियमका साथ तत्काल जनस्तरमा अनुभव गर्न सकिने कार्य गर्न सकिन्छ ।

क) घरेलु तथा साना उद्योगको विकास र प्रवर्द्धनमा जोड दिने ।

ख) निश्चित क्षेत्रलाई ओद्योगिक क्षेत्रका रुपमा विकास गर्न सकिने ।

३.गाउँपालिकाको जनसांख्यिक अवस्था

३.१ गाउँपालिकाको कूल जनसंख्या

जनसंख्या राज्यको पहिलो शर्त हो । जनसंख्या विना कुनै पनि राज्यको परिकल्पना हुन सक्तैन । देश विकासको पहिलो आधार र स्रोत जनसंख्या नै हो । मानव विना कुनै पनि गाउँ तथा गाउँको अस्तित्व संभव हुन सक्तैन । राज्य तथा सरकारको महत्वपूर्ण हतियार तथा अधिकारको प्रदायक त्यस क्षेत्रका नागरिक अर्थात जनसंख्या हो । गाउँको विकास गर्न जनसहभागिता अति आवश्यक हुन्छ । अर्थात जनसंख्या र विकासको विच अन्योन्याश्रित सम्वन्ध रहेको हुन्छ । गाउँको हरेक विकास जनताको लागि हो भने गाउँको विकासको श्रोत पनि जनता नै हुन् । सार्वजनिक प्रशासनको मुल आधार पनि जनता नै हुन् । अतः गाउँ तथा गाउँको विकासका लागि राज्य, सरकार, वा प्रशासन सबैले जनसंख्याको विवरण अद्यावधिक गरिरहनु पर्दछ । शासनको मूल केन्द्रमा नागरिक नै रहेका हुन्छन् । अतः जनसंख्या विवरणले राज्यका क्रियाकलापलाई दिशा निर्देशको आधार उपलव्ध गराउँछ । दोर्दी गाउँपालिकामा आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेका बासिन्दाको विवरण तयार गरि विकासका क्रियाकलापलाई सहज बनाउनको जनसंख्याको तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने क्रममा यस क्षेत्रभित्र रहेका गाउँवासिको तथ्याङ्क तलको तालिकामा देखाईएको छ । जसअनुसार यस गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या १८,५०१ रहेको छ । जसमा पुरुष जनसंख्या ८,४५२ रहेको छ, भने महिला जनसंख्या १०,०४९ रहेका छ ।

गाउँपालिकाको नयाँ संरचना अनुसारको जनसंख्या विवरणः

दोर्दी गाउँपालिका लमजुङ जिल्ला, पशिचमाञ्चल क्षेत्र अवस्थिग गाउँपालिका हो । यो गाउँपालिका नेपालको मध्य भागमा अवस्थित छ । जनगणना २०६८ अनुसार दोर्दी गाउँपालिकाको कुल जनसँख्या १८,५०१ रहेको छ । जनसंख्याको वनावट हेर्ने महत्वपूर्ण सुचकको रुपमा उमेर समुहलाई लिने गरिन्छ । आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्याको अनुपात तथा वालवालिकाको जनसंख्या र वृद्ध वृद्धाको जनसंख्याको आधारमानै आश्रित अनुपात हेर्ने गरिन्छ । साथै नेपालको जनसंख्याको वनावटलाई हेर्दा निकट भविश्यमा नै आर्थिक सक्रिय जनसंख्यामा प्रवेश गर्ने समुह ठुलो रहेको र जनसंख्याको यस्तो अवस्थालाई वोनस जनसंख्याको रुपमा पनि हेर्ने गरिन्छ । दोर्दी गाउँपालिकोको नयाँ संरचना अनुसारको जनसंख्या विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका नं. ५ घर परिवाको औसत जनसँख्या

वडा	जम्मा घरधुरी	जनसँख्या			औसत घरधुरी सँख्या	लिङ्ग अनुपात
		जम्मा	पुरुष	महिला		
अर्चलवोट	424	1,605	703	902	3.79	77.94
वन्सार	572	2,477	1,183	1,294	4.33	91.42
भर्ते	584	2,239	963	1,276	3.83	75.47
ढोडेनी	553	2,625	1,255	1,370	4.75	91.61
फलेनी	284	1,405	676	729	4.95	92.73
हिलेटक्सार	413	1,679	725	954	4.07	76.00
नौथर	530	2,223	990	1,233	4.19	80.29
पाचोक	561	2,469	1,149	1,320	4.40	87.05
श्रीभन्ज्याङ्ग	473	1,779	808	971	3.76	83.21
जम्मा	4394	18501	8452	10049		

श्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्ग विभाग ,२०६८

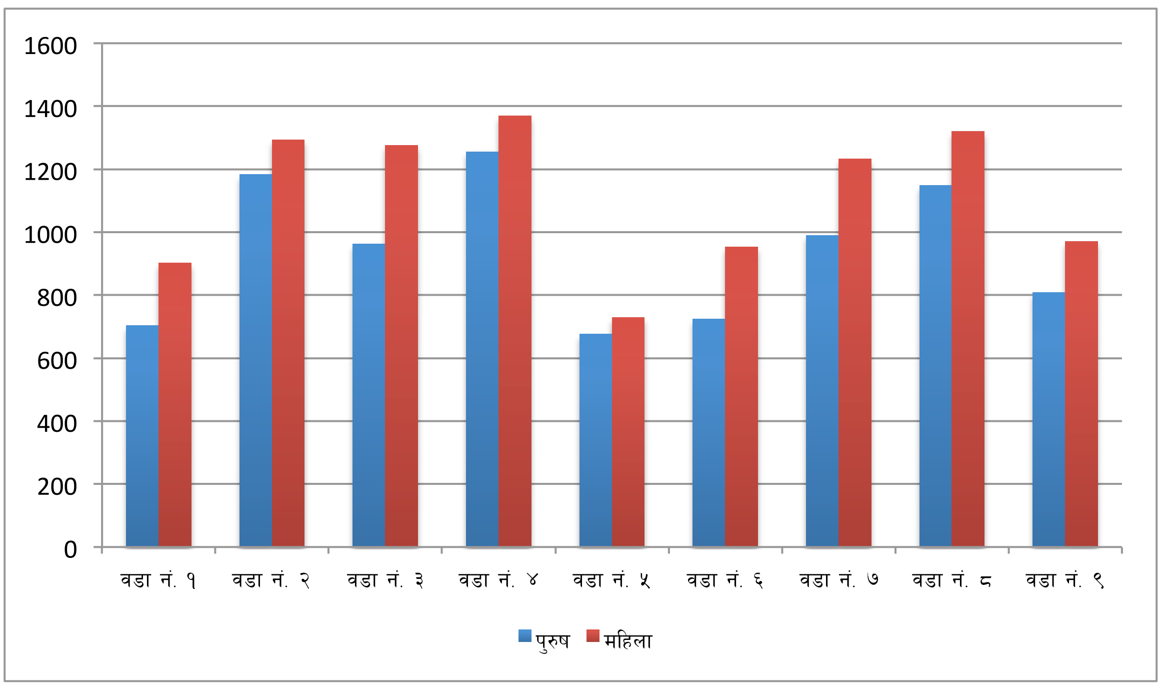

३.२ खाद्यान्न आत्मनिर्भरको अवस्था

तालिका नं. ६ : खाद्यान्न उपलव्धताको आधारमा परिवार संख्याको विवरण

क्र.सं.	खाद्यान्न उपलव्धताको आधारमा परिवार संख्याको विवरण	संख्या/प्रतिशत
१	३ महिनाभन्दा कम खान पुग्ने परिवार	२५ प्रतिशत
२	४-६ महिना खान पुग्ने परिवार	१३ प्रतिशत
३	७-९ महिना खान पुग्ने परिवार	४० प्रतिशत
४	१०-१२ महिना खान पुग्ने परिवार	१२ प्रतिशत
५	आफ्नो खेतवारीको उत्पादनवाट खान पुगेर वेचविखन गर्ने परिवार	१० प्रतिशत

श्रोत: जि.कृ.का

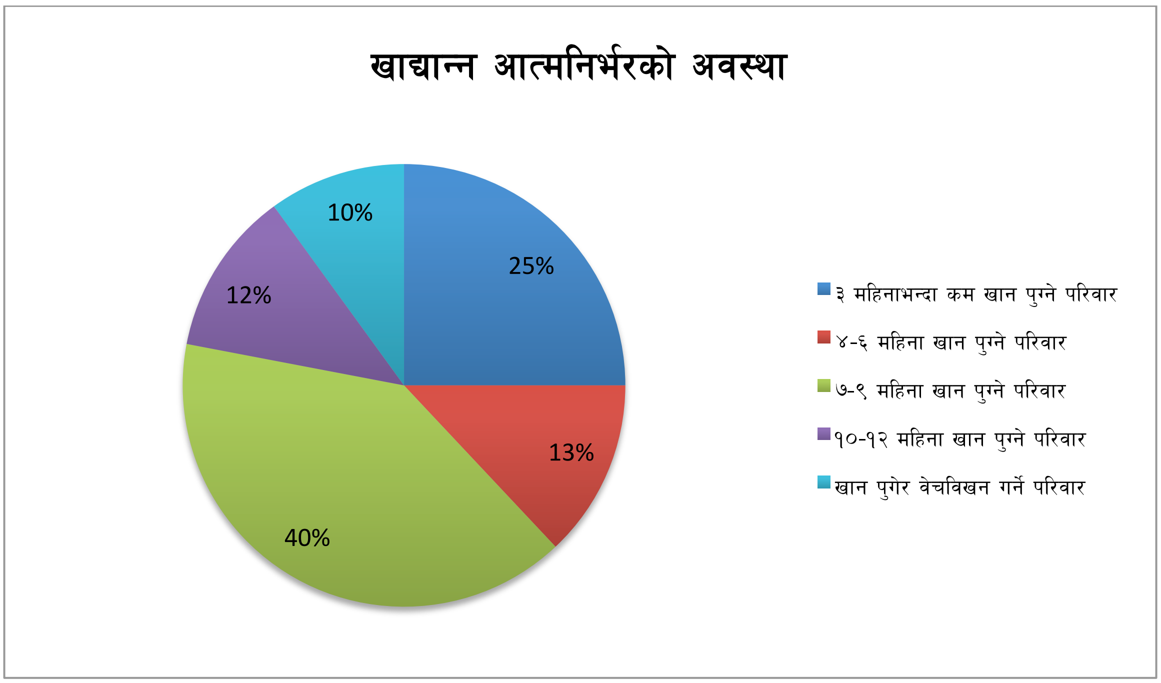

३.३ उपस्थित नभएको जनसंख्या

जीवन निर्वाहको लागि परिवार छाडेर अन्यत्र कामको खोजीमा जान बाध्य जनसंख्यालाई अनुपस्थित परिवार जनसंख्या मानेर तलको तालिकामा यस सम्वन्धी विवरण देखाइएको छ। जसअनुसार रोजगारी तथा कामको सिलसिलामा बाहिर गएका, सेवा सुविधाको असहजताले घर छाडेर अस्थायी रुपमा अन्यत्र गएका व्यक्तिहरु समेतको विवरणलाई हेर्दा धेरैजसो पुरुषहरु रोजगारीको सिलसिलामा नै विदेशीएको पाइयो । यस बाहेक अध्ययनको सिलसिलामा र सेवा सुविधाको असहजताले पनि सहर जाने प्रवृति बढ्दै गएको छ। आजको

समयमा प्रमुख रुपमा बैदेशिक रोजगारीको लागि युवाहरु बाहिर जाने प्रचलन बढ्ढो पाइन्छ । पुरुषहरु मात्र नभई आजको समयमा हिजोको समयमा भन्दा महिलाहरु समेत बिदेशीने क्रम बढ्दै गएको पाइन्छ । सम्रगमा भन्नुपर्दा रोजगार प्रमुख रुपमा अनुपस्थित जनसंख्याको कारण हो । जनसंख्या विकासको सकारात्मक साधन हो । अत: आफ्नो क्षेत्रमा भएको जनसंख्यालाई विदेशिनुबाट रोक्नको लागि दोर्दी गाउँपालिकाले योजना तथा कार्यक्रम तयार गरिरहेको अवस्था छ । तलको तालिकामा यस सम्वन्धि तथ्याङ्कलाई अनुपस्थिती जनसंख्याको रुपमा गणनाको आधारमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ७ अनुपस्थित जनसंख्याको विवरण

वडा	जम्मा घरधुरी	अनुपस्थित घरधुरी	अनुपस्थित जनसंख्या			
			जम्मा	पुरुष	महिला	उल्लेख नभएको
अर्चलवोट	424	189	286	248	38	0
वन्सार	572	241	307	286	21	0
भर्ते	584	211	306	269	37	0
ढोडेनी	553	241	335	295	40	0
फलेनी	284	109	141	134	7	0
हिलेटक्सार	413	244	336	308	28	0
नौथर	530	198	269	218	51	0
पाचोक	561	231	304	292	12	0
श्रीभन्ज्याङ्ग	473	150	225	182	43	0
जम्मा	4394	1814	2509	2232	277	0

श्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ,२०६८

३.४ जातीयताको आधारमा जनसंख्या

नेपाल अनेक जातजातिले भरिपूर्ण सुन्दर अनुपम राष्ट्र हो । यहाँ हिमाल देखि तराई सम्म अनेक विशेषताले भरिएका जानजाति देख्न सकिन्छ । विश्वमै अत्यन्तै सानो राष्ट्रको सुचिमा

समाबेश भएता पनि जातजातिको हिसाबमा अत्यन्तै सम्पन्न रहेको छ। जातीय विविधताका कारणलेनै यहाँ कला तथा संस्कृतिमा अनुपम विविधता छ । नेपालको यो पहिचान विश्वसामुनै परिचय दिन सफल विषय हो । १२५ जातजाती तथा १२३ भाषाभाषि रहेको नेपाल साच्चिकै विविध जातजातीको बगैंचा हो। नेपालको यही गरिमालाई जोगाउँदै दोर्दी गाउँपालिका पनि विविध जानजातीहरुको संगम स्थलको रुपमा रहेको छ। यहाँ मगर, क्षेत्री, ब्राह्मण, थकाली, कामी, ठकुरी, सार्की, राई, दमाई गुरुङ्ग, तमाङ्ग लगायतका जातजातिको बाहुल्यता रहेको छ । तलको तालिका यस गाउँपालिकामा गुरुङ्ग जातीको जनसंख्या बढी रहेको छ ।

तालिका नं. ८ : जातीयताको आधारमा जनसंख्याको विवरण

वडा	जम्मा	पुरुष	महीला
अर्चलवोट			
सबै जाति	1605	703	902
क्षेत्री	456	193	263
ब्राह्मण	373	164	209
मगर	15	3	12
नेवार	15	6	9
कामी	197	83	114
गुरुङ्ग	293	126	167
दमाई /ढोली	86	44	42
सार्की	21	13	8
सन्यासी / दशनामी	36	18	18
घर्ती / भुजेल	90	43	47
अन्य	23	10	13
वन्सार			
सबै जाति	2477	1183	1294
क्षेत्री	16	5	11

मगर	124	64	60
तामाङ्ग	603	274	329
कामी	226	115	111
गुरुङ्ग	1357	655	702
दमाई /ढोली	34	16	18
सार्की	103	46	57
अन्य	14	8	6
भर्ते			
सबै जाति	2239	963	1276
क्षेत्री	479	198	281
ब्राह्मण	538	224	314
मगर	11	6	5
तामाङ्ग	178	84	94
कामी	179	69	110
गुरुङ्ग	263	113	150
दमाई /ढोली	97	48	49
सार्की	44	22	22
सन्यासी / दशनामी	173	77	96
घर्ती / भुजेल	256	114	142
अन्य	21	8	13
ढोडेनी			
सबै जाति	2625	1255	1370
क्षेत्री	66	36	30
ब्राह्मण	20	10	10
तामाङ्ग	686	341	345
नेवार	17	9	8
कामी	190	87	103

गुरुङ्ग	1480	700	780
सार्की	61	25	36
सन्यासी / दशनामी	102	45	57
अन्य	3	2	1
फलेनी			
सबै जाति	1405	676	729
तामाङ्ग	383	184	199
कामी	53	31	22
गुरुङ्ग	955	451	504
अन्य	14	10	4
हिलेटक्सार			
सबै जाति	1679	725	954
क्षेत्री	145	63	82
मगर	95	44	51
तामाङ्ग	260	122	138
नेवार	25	11	14
कामी	552	235	317
गुरुङ्ग	515	204	311
सार्की	68	36	32
अन्य	19	10	9
नौथर			
सबै जाति	2223	990	1233
क्षेत्री	13	5	8
ब्राह्मण	119	48	71
मगर	102	40	62
तामाङ्ग	345	147	198
नेवार	70	32	38

कामी	171	72	99
गुरुङ्ग	1303	600	703
सार्की	65	31	34
अन्य	35	15	20
पाचोक			
सबै जाति	**2469**	**1149**	**1320**
ब्राह्मण	12	8	4
तामाङ्ग	265	134	131
कामी	28	11	17
गुरुङ्ग	2113	969	1144
सार्की	26	12	14
अन्य	25	15	10
श्रीभन्ज्याङ्ग			
सबै जाति	1779	808	971
क्षेत्री	106	49	57
ब्राह्मण	459	199	260
तामाङ्ग	160	70	90
नेवार	151	74	77
कामी	151	64	87
गुरुङ्ग	344	157	187
दमाई /ढोली	197	84	113
सार्की	144	75	69
घर्ती / भुजेल	51	26	25
अन्य	16	10	6

श्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ,२०६८

३.५ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण

भाषा कुनै पनि विचार तथा सन्देश अभिव्यक्तिको माध्यम हो । साथै भाषा कुनै पनि स्थानको मौलिक पहिचान तथा राष्ट्रिय संस्कृतिको अभिन्न अंग हो । नेपाल अनेक भाषाभाषीहरुको समागम स्थल हो । यो एक सानो मुलुक भएर पनि भाषाभाषिको हिसाबमा निकै धनि छ । यहाँ १२३ थरी भाषाभाषी रहेका छन् । यसैको फलस्वरुप यस गाउँपालिकामा पनि अनेक प्रकारका भाषाभाषि रहेको पाइन्छ । तलको तालिकामा मातृभाषाको आधारमा जनसँख्याको विवरण प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ९ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण

वडा	जम्मा	पुरुष	महीला
अर्चलवोट			
सबै भाषा	1,605	703	902
नेपाली	1,302	573	729
गुरुङ्ग	285	124	161
अन्य	18	6	12
वन्सार			
सबै भाषा	2,477	1,183	1,294
नेपाली	395	189	206
तामाङ्ग	602	274	328
मगर	124	64	60
गुरुङ्ग	1,353	654	699
अन्य	3	2	1
भर्ते			
सबै भाषा	2,239	963	1,276
नेपाली	1,814	771	1,043
तामाङ्ग	149	68	81
गुरुङ्ग	251	108	143

अन्य	25	16	9
ढोडेनी			
सबै भाषा	2,625	1,255	1,370
नेपाली	445	206	239
तामाङ्ग	685	341	344
नेवार	17	9	8
गुरुङ्ग	1,474	696	778
अन्य	4	3	1
फलेनी			
सबै भाषा	1,405	676	729
नेपाली	62	38	24
तामाङ्ग	383	184	199
गुरुङ्ग	947	447	500
अन्य	13	7	6
हिलेटक्सार			
सबै भाषा	1,679	725	954
नेपाली	858	377	481
तामाङ्ग	258	121	137
नेवार	25	11	14
मगर	19	10	9
गुरुङ्ग	510	201	309
अन्य	9	5	4
नौथर			
सबै भाषा	2,223	990	1,233
नेपाली	569	239	330
तामाङ्ग	327	141	186
नेवार	13	6	7

मगर	17	8	9
गुरुङ्ग	1,287	593	694
अन्य	10	3	7
पाचोक			
सबै भाषा	2,469	1,149	1,320
नेपाली	89	41	48
तामाङ्ग	265	134	131
गुरुङ्ग	2,099	964	1,135
अन्य	16	10	6
श्रीभन्ज्याङ्ग			
सबै भाषा	1,779	808	971
नेपाली	1,132	510	622
तामाङ्ग	160	70	90
नेवार	134	64	70
गुरुङ्ग	340	155	185
अन्य	13	9	4

श्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ,२०६८

३.६ अपांङ्गताको आधारमा जनसंख्या

राज्य नागरिकको अन्तिम अभिभावक हो । अतः राज्यले आफ्ना नागरिकलाई विशेष अवस्थामा रक्षा गर्ने वचन दिएको हुन्छ । राज्यमा भैपरि आउने समस्या तथा नागरिकको जीवनका आम अवस्था भन्दा विशेष फरक अवस्था आएको खण्डमा राज्यले नागरिकको रक्षाको लागि विभिन्न नीतिगत व्यवस्था गरेको हुन्छ । यस्ता व्यवस्था मध्ये सामाजिक सुरक्षा पनि एक हो । सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रम भित्र पर्ने एक समुदाय अपाङ्ग नागरिक पनि हुन् । अपाङ्ग नागरिकलाई राज्यले विशेष कार्यक्रम अर्न्तगत सामाजिक सुरक्षा उपलव्ध गराउने गर्दछ । यसबाहेक पनि राज्यमा विविध प्रयोजनका लागि अपाङ्ग जनसंख्याको विवरण आवश्यक पर्दछ । यस गाउँपालिकामा पनि आठ विषय समाबेश गरि अपाङ्ग तथा असक्त नागकिको तथ्याङ्क संकलन गरिएको थियो । जसलाई शारिरीक, मानसिक, बौद्धिक लगायतका

विषयबस्तुमा छुट्याईएको थियो । तलको तालिकामा यस सम्वन्धि विवरण देखाइएको छ । जसअनुसार गाउँपालिकाका सबैभन्दा धेरै व्यक्ति शारिरिक रुपमा अशक्त देखिएका छन् । यस पश्चात सबैभन्दा धेरै सुन्न गाह्रो भएका जनसंख्या रहेका छन् भने यसवाहेक मानसिक अपाङ्ग तथा दृष्टिविहिन पनि उल्लेख्य रहेको देखिन्छ । अपाङ्ग तथा असहाय व्यक्तिलाई विभिन्न हित तथा कल्याणकारी कार्यक्रमको संचालन गरि उनिहरुको अवस्था अनुकूल हुने कार्यक्रमको माध्यममार्फत राज्यको विशेष लगानीमा क्षमता अभिवृद्धिका लागि ठोस कदम चाल्नुपर्दछ । यसै मान्यता अनुसार यस गाउँपालिकामा पनि अपाङ्ग तथा अशक्त नागरिकको लागि विशेष सामाजिक सुरक्षाका कार्य योजना निर्माण तथा संचालनको लागी प्रयासरत रहेको छ ।

तालिका नं. १० अपांगताको आधारमा जनसंख्याको विवरण

	जम्मा जनसंख्या	सक्षम जनसंख्या	असक्षम जनसंख्या							
			शारिरिक	दृष्टीविहिन	सुन्न गाह्रो भएको	वोल्न गाह्रो भएको - देख्न गाह्रो भएको	लाटो	मानसिक	बौद्धिक	बहू
पुरुष	१२६६	११९४	१२	४	१४	३	१७	४	४	१४
	१९०९	१८३६	२६	७	११	०	१३	५	३	८
	२१६८	२१०२	३३	७	७	०	८	६	३	२
	९७१	९३१	९	५	११	१	११	२	०	१
महिला	१६२७	१५८०	८	८	५	४	११	३	१	७
	२५१६	२४५७	२९	७	३	१	७	४	१	७
	२८४३	२७९३	२०	५	६	१	८	३	४	३
	१२१९	११८१	३	४	१३	०	८	१	०	९
जम्मा										

श्रोतः के.त.वि. २०६८

३.७ उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्याको विवरण

दोर्दी गाउँपालिकाको कूल जनसंख्यालाई उमेरगत आधारमा हेर्दा यस गाउँपालिकामा १८ वर्ष भन्दा कम उमेर समुहको जनसंख्या जसलाई आीश्रत जनसंख्याको रुपमा लिइन्छ, ७,८६७ जना रहेका छन् भने वृद्धा तथा आश्रित जनसंख्याको रुपमा मानिने ६० वर्षदेखि

माथिको जनसंख्या २,६६७ जना रहेका छन् । यसरी कुल आश्रित जनसंख्या १०,५३४ जना रहेको छ । यसको तुलनामा युवा तथा सक्रिय जनसंख्या ८,३९१ जना रहेका छन् । तलको तालिकामा यस सम्वन्धि विस्तृत विवरण प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ११ उमेर समुहको आधारमा जनसँख्या विवरण

वडा	जम्मा	उमेर समुह															
		००-०४	०५-०९	१०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४	४५-४९	५०-५४	५५-५९	६०-६४	६५-६९	७०-७४	७५+
अर्चलवोट																	
सवै	1,605	151	141	199	165	115	100	72	60	101	80	122	74	71	50	46	58
पुरुष	703	84	67	98	79	36	30	22	20	35	35	62	34	30	26	20	25
महिला	902	67	74	101	86	79	70	50	40	66	45	60	40	41	24	26	33
वन्सार																	
सवै	2,477	209	245	283	298	195	128	121	122	146	135	144	112	124	60	67	88
पुरुष	1,183	100	135	150	152	69	48	42	56	62	62	72	56	68	33	31	47
महिला	1,294	109	110	133	146	126	80	79	66	84	73	72	56	56	27	36	41
भर्ते																	
सवै	2,239	159	201	280	289	153	102	85	131	125	126	148	119	108	68	61	84
पुरुष	963	85	91	139	125	55	27	22	41	48	49	70	54	52	41	25	39
महिला	1,276	74	110	141	164	98	75	63	90	77	77	78	65	56	27	36	45
ढोडेनी																	
सवै	2,625	239	266	385	311	197	136	122	122	140	139	135	115	101	66	67	84
पुरुष	1,255	119	131	199	159	80	50	52	42	61	68	71	59	52	35	28	49

महिला	1,370	120	135	186	152	117	86	70	80	79	71	64	56	49	31	39	35
फलेनी																	
सबै	1,405	156	150	171	145	98	56	72	89	73	69	88	59	58	41	38	42
पुरुष	676	79	76	88	66	36	21	30	41	31	38	46	27	33	22	19	23
महिला	729	77	74	83	79	62	35	42	48	42	31	42	32	25	19	19	19
हिलेटक्सार																	
सबै	1,679	127	163	212	216	126	126	79	71	79	77	87	60	81	65	51	59
पुरुष	725	72	74	100	99	39	39	29	24	23	30	41	33	35	28	27	32
महिला	954	55	89	112	117	87	87	50	47	56	47	46	27	46	37	24	27
नौथर																	
सबै	2,223	197	235	288	219	141	118	115	105	114	125	121	113	104	63	56	109
पुरुष	990	97	102	132	98	48	35	44	45	41	53	64	60	50	35	26	60
महिला	1,233	100	133	156	121	93	83	71	60	73	72	57	53	54	28	30	49
पाचोक																	
सबै	2,469	233	238	297	289	159	117	111	119	136	128	136	126	105	66	89	120
पुरुष	1,149	117	125	147	148	50	43	33	41	48	63	60	60	57	43	47	67
महिला	1,320	116	113	150	141	109	74	78	78	88	65	76	66	48	23	42	53
श्रीभन्ज्याङ्ग																	
सबै	1,779	166	201	211	132	101	100	76	103	105	94	98	75	100	70	61	86
पुरुष	808	82	99	106	60	38	37	30	44	37	51	42	30	43	38	27	44

महिला	971	84	102	105	72	63	63	46	59	68	43	56	45	57	32	34	42

श्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ,२०६८

३.८ आर्थिक वर्ष २०७३।०७४ को पञ्जिकरणको विवरण

गाउँपालिकाको यस वर्षको पञ्जिकरण विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ । पञ्जिकरण प्रशासनको महत्वपूर्ण अभिलेख व्यवस्थापन कार्य हो । जसले जन्म, मृत्यु, वसाइँसराई, विवाह, सम्वन्धविच्छेद जस्ता विषयहरुको बारेका जानकारी दिलाउछ । यि विषयहरुको मद्यतले कुनै पनि गाउँमा जनसंख्यको पहिलाको संरचना र हालको संरचनालाई विश्लेषण गर्न र सोहि बमोजिमका विकास निर्माणका क्रियाकलापलाई योजनावद्ध गर्नमा सघाउ पुर्‍याउदछ । पञ्जिकरण व्यवस्थापनलाई गाउँको प्रतिविम्व अथार्त ऐनाको रुपमा चिनिन्छ । यस गाउँपालिकामा यसवर्ष ९६२ जना वच्चाको जन्मदर्ता गरिएको छ । यो वर्षमा मृत्यु हुने व्यक्ति २१२ जना रहेका छन् भने १४० जनाले वसाइँसराई गरेका छन् । यसैगरि यस वर्ष कुल २०३ जनाको विवाह दर्ता रहेका छन् ।

तालिका नं. १२ आर्थिक वर्ष २०७३।०७४ को पञ्जिकरणको विवरण

क्र.सं.	विवरण	२०७३/७४ को जनसंख्या	जम्मा दर्ता संख्या	महिला	पुरुष
१.	जन्म दर्ता		९६२	४४३	५१९
२	मृत्यु दर्ता		२१२	८६	१२६
३.	सम्बन्ध बिच्छेद		१७		
४.	बसाईसराई		१४०		
५.	बिबाह दर्ता १८ वर्ष भन्दा मुनी		२९		
६.	बिबाह दर्ता १८ वर्ष भन्दा माथी		१७४		
जम्मा			**३३६**	**११०**	**१२८**

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

३.९ आर्थिक वर्ष २०७३।०७४ मा भएको नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरुको विवरण

यस आ.व.मा दोर्दी गाउँपालिकामा ७३० नागरिकताका सिफारिस गरिएको छ । यसैगरि अन्य सिफारिस २५२ भएको छ । यस वर्षमा यहाँ नयाँ-नयाँ घरहरु बन्ने संख्या थपिए पनि सानो आकारका कतिपय नक्सापास गर्नु नपर्ने घरहरु निर्माण भएका छन् जसको कारण नक्सापासको विवरण रहेका छैन ।

तालिका नं. १३ आर्थिक वर्ष २०७३।०७४ मा भएको नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरुको विवरण

क्र.सं	विवरण	सिफारिस संख्या
१.	नागरिकता सिफारिस	७३०
२.	नाता प्रमाणित ३ अन्य सिफारिस	३१२
३.	अन्य सिफारिस	२५२
४.	नक्सापास संख्या	१६०
५.	ज्येष्ठ नागरिक	७०२
६.	ज्येष्ठ दलीत	८१
७.	कुल एकल महिला	२२९

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

३.१० गाउँपालिकामा अनुदान सम्झौता तथा अनुदान रकमको प्रथम किस्ता वितरण सम्वन्धि प्रगति विवरण

तालिका नं. १४ : अनुदान रकमको प्रथम किस्ता वितरण सम्वन्धि प्रगति विवरण

हालसम्म पहिचान भएका लाभग्राही संख्या	अनुदान सम्झौता सम्पन्न घरधुरी सँख्या	रकम भुक्तानीको लागि को.ले.नि.का. वाट चेक काटिएको लाभग्राहीहरुको सँख्या						गुनासो दर्ता सँख्या
		प्रथम किस्ता		दोश्रो किस्ता		तेस्रो किस्ता		
		नेपाल सरकार	आई/एन.जि.ओ.	नेपाल सरकार	आई/एन.जि.ओ.	नेपाल सरकार	आई/एन.जि.ओ.	
२२३८	२१९९	२१९९		१७१				१४५२

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

४.गाउँपालिकाको आर्थिक अवस्था

४.१ स्वामित्वको आधारमा घरधुरी र जनसंख्या

मानिसका अनिवार्य तथा अपरिहार्य आवश्यकता रुपमा खाना नाना र छानालाई आधारभूत आबश्यकताका रुपमा पहिचान गरिएको छ । जसमध्ये (छाना) आबास मानवीय आयामको एक सुरक्षात्मक पाटो हो । सुरक्षित आवास राज्यको महत्वपूर्ण परिकल्पना हो । यसैले मानव विकासका परिसूचकका रुपमा बासलाई समावेश गरिएको पाइन्छ । गाँउ भित्रका बासिन्दाहको आफ्नै स्वामित्वको घरको आधारमा नै गाँउ क्षेत्रको नागरिकको रुपमा पहिचान दिइने व्यवस्था राज्यले गरेको हुन्छ । यसै सन्दर्भमा आफ्नो गाँउ क्षेत्रमा रहेका नागरिक र अन्य क्षेत्रबाट आएका अस्थायी बसोवास गरिरहेका नागरिकलाई छुट्याइसकेपछि मात्र सम्वन्धित क्षेत्रको विकास निर्माण तथा राज्य बाट वितरित सेवा प्रवाहको कार्यक्रमले गति लिन्छ । कुनै पनि नागरिकले आफू जन्मेको क्षेत्र र त्यस क्षेत्रमा रहेको उसको आवासीय इलाकाको कारण जन्मभूमिलाई सबैभन्दा वढि माया गरेको हुन्छ । दोर्दी गाउँपालिकमा बसोवास गरिरहेका जनसँख्या मध्ये ४,१५२ आफ्नै स्वामित्वको घरमा वसोवास गरिरहेका पाइन्छ भने ठूलो संख्यामा १७१ जना व्यक्तिहरु भाडाको घरमा वसेका छन् । यसरी भाडाको घरमा वस्नेहरु पनि अधिकांस जागिर तथा कामको सिलसिलामा वसेका छन् । यसवाहेक केहि संस्थाहरु संस्थागत भाडाको घरमा पनि बसेका छन् ।

तालिका १५ : स्वामित्वको आधारमा घरधुरी संख्या

वडा	जम्मा	स्वामित्वको आधार			
		आफ्नै	भाडामा	संस्था	अन्य
अर्चलवोट	४२४	403	19	1	1
वन्सार	572	547	16	8	1
भर्ते	584	548	30	1	5
ढोडेनी	553	523	14	0	16
फलेनी	284	264	7	1	12
हिलेटक्सार	413	389	13	1	10
नौथर	530	498	29	3	0

पाचोक	561	542	19	0	0
श्रीभन्ज्याङ्ग	473	438	24	1	10
जम्मा	4394	4152	171	16	55

श्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग ,२०६८

४.२ बनावटको आधारमा घरधुरी र जनसंख्या

गाउँपालिकाको वासिन्दाहरुलाई राज्यले सेवा सुविधा दिने, कर लगाउने, आबास निर्माण गर्न नसकेका नागरिकलाई अनुदान दिने तथा सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने लगायतका कार्यक्रमको लागि राज्यले गाउँपालिकाका क्षेत्रका घरहरुको बनावटलाई एक आधारको रुपमा हेरेको हुन्छ । यत्ति मात्र नभएर गाउँवासि नागरिकको घरको बनावटले उनिहरुको आर्थिक अवस्थाको पनि पूर्वानुमान गर्न मद्यत गर्दछ । दोर्दी गाउँपालिकाका धेरैजसो घरहरु माटो तथा ढुङ्गाले निर्माण गरिएका छन् । यस बाहेकका सिमेन्टेड घरहरु ७८ रहेका छन् । अन्य विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका नं. १६ बनावटको आधारमा घरधुरी र जनसंख्याको विवरण

वडा	जम्मा	प्रकार					
		माटो/ढुङ्गा	सिमेन्ट	आर.सी.सी.	काठ	अन्य	नखुलाईएको
अर्चलवोट	424	392	8	5	17	0	2
वन्सार	572	526	43	0	1	0	2
भर्ते	584	561	3	0	19	0	1
ढोडेनी	553	533	7	0	10	1	2
फलेनी	284	264	0	0	20	0	0
हिलेटक्सार	413	405	4	0	4	0	0
नौथर	530	512	11	2	4	0	1
पाचोक	561	547	1	0	12	1	0
श्रीभन्ज्याङ्ग	473	457	1	0	12	1	2

जम्मा	4394	4197	78	7	99	1	10

श्रोतः केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग ,२०६८

४.३ घरको बाहिरी पर्खालको आधारमा घरधुरी

दोर्दी गाउँपालिकाका अधिकांस घरहरुमा सुरक्षित रुपमा पर्खाल निर्माण गरिएको छ । कुल ४३९४ घरहरुमध्ये ४,११२ घरहरुमा ढुङ्गा/माटोको पर्खाल निर्माण गरिएको छ । प्रायः ढुङ्गा/माटोले निर्माण गरिएका घरहरुमा सोहि बमोजिमकै ढुङ्गा/माटोकै पर्खाल निर्माण गरिएको छ, भने सिमेन्टेड घरहरुमा सिमेन्टकै पर्खाल निर्माण गरिएको छ । यस सम्वन्धि पुरा विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १७ : *घरको बाहिरी पर्खालको आधारमा घरधुरीको विवरण*

वडा	जम्मा	पर्खालको प्रकार						
		माटो	सिमेन्ट	काठ	बाँस	काचो इट्टा	अन्य	नखुलाएको
अर्चलवोट	424	369	27	9	15	0	2	2
वन्सार	572	523	45	2	0	0	0	2
भर्ते	584	555	6	20	2	0	0	1
ढोडेनी	553	511	7	16	15	0	1	3
फलेनी	284	260	0	7	17	0	0	0
हिलेटक्सार	413	400	8	2	3	0	0	0
नौथर	530	507	13	6	2	0	1	1
पाचोक	561	541	5	0	14	0	1	0
श्रीभन्ज्याङ्ग	473	446	3	2	19	0	1	2
जम्मा	4394	4112	114	64	87	0	6	11

श्रोतः केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग ,२०६८

४.४ घरको छानाको आधारमा घरधुरी

दोर्दी गाउँपालिकामा घरको निर्माणको संरचनाले घरको छानाको बनावटमा पनि महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको देखिन्छ । धेरैजसो माटो तथा ढुङ्गाले निर्माण गरिएका घरहरुमा माटोले नै छाइएको देखिन्छन् भने सानो संख्याका पराल / छ्वाली, काठ तथा सिमेन्टेड र टायलले छाएको पाइन्छ । खासगरि सिमेन्टेड तथा आर.सि.सि ढलानयूक्त घरहरुमा सिमेन्टेड वा आर.सि.सि छानानै निर्माण गरिएको पाइन्छ । यस क्षेत्रका घरको छानाको बनावटलाई तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका नं. १८ छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्याको विवरण

वडा	जम्मा	छानाको प्रकार							
		पराल छ्वाली	जस्ता	टाएल	RCC	काठ	माटो	अन्य	नखुलेको
अर्चलवोट	424	21	345	44	11	1	0	0	2
वन्सार	572	75	482	10	3	0	0	0	2
भर्ते	584	25	284	269	4	1	0	0	1
ढोडेनी	553	148	331	53	1	16	0	1	3
फलेनी	284	73	130	81	0	0	0	0	0
हिलेटक्सार	413	40	367	6	0	0	0	0	0
नौथर	530	101	411	6	11	0	0	0	1
पाचोक	561	106	272	182	0	1	0	0	0
श्रीभन्ज्याङ्ग	473	57	333	81	0	0	0	0	2
जम्मा	4394	646	2955	732	30	19	0	1	11

श्रोतः केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग ,२०६८

४.५ खानेपानीको आधारमा घरधुरी

जल मानव जीवनको महत्वपूर्ण आधार हो । जल बिना जीवनको कल्पना हुन सक्तैन । आजको मानवीय सभ्यताको मूल आधार पनि जलाधारयूत्त स्थलहरु हुन् । पूर्वाधार विकास

अर्न्तगत खानेपानीलाई महत्वपूर्ण स्रोतको रुपमा राखिन्छ । मानव जिवनमा पानीको महत्वहरु विविध रहेका छन् । जीवनको संचालन देखी आवास निर्माण, पूर्वाधार विकासका क्रियाकलाप संचालन तथा प्रकृतिका स्रोत साधनलाई मानविय उपयोगी बनाउनको लागि गरिने प्रशोधन प्रकृयामा समेत पानीको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । कुनै पनि जीवित सम्पदाको वृद्धि र विकास तथा पुनः उत्पादनको लागि पनि पानी अत्यावश्यक हुन्छ । पानी एक यस्तो प्राकृतिक संयोजन हो, जसको पुरक यस प्रकृतिमा केहि पनि पाइदैन् । आज हरेक राज्यले आफ्ना नागरिकलाई स्वच्छ र सफा खानेपानीको सरल उपलव्धता गराउने परिकल्पना गरेका हुन्छन् । नेपालमा पनि विभिन्न योजना तथा कार्यक्रम मार्फत नागरिकलाई स्वच्छ पीउने पानीको उपलव्धता गराउनमा राज्य लागिपरेको छ । दोर्दी गाउँपालिकाले पनि राज्यका योजनालाई कार्यान्वयमा ल्याउदै सहज रुपले नागरिक समक्ष खानेपानी उपलव्ध गराउनको लागि विविध प्रयत्न गर्नुका साथै स्वच्छ खानेपानी उपलव्ध गराउनको लागि राज्य र यसका संचालक निकायसंग पनि समन्वय गर्दै आइरहेको छ । तुलनात्मक हिसाबमा पहाडी भेग भएकाले प्रायः घरहरु धाराको पानी नै मुख्य स्रोत बनेको भए पनि मुहान र खोलाको पानीलाई पनि प्रयोगमा ल्याएको देखिन्छ । यससम्वन्धि पुरा विवरण तल दिइएको छ ।

तालिका १९ : खानेपानीको आधारमा घरधुरीको विवरण

वडा	जम्मा घरधुरी	खानेपानीको मुख्य श्रोत							
		धारा	ट्यूबवेल	इनार	कुवा	मूहानको पानी	खोला	अन्य	नखुलेको
अर्चलवोट	424	363	2	18	22	15	4	0	0
वन्सार	572	568	0	0	0	2	0	0	2
भर्ते	584	377	0	0	58	148	1	0	0
ढोडेनी	553	360	0	0	18	174	0	0	1
फलेनी	284	269	0	0	8	6	1	0	0
हिलेटक्सार	413	403	0	0	3	7	0	0	0
नौथर	530	501	0	1	10	17	0	0	1
पाचोक	561	550	0	0	3	7	1	0	0

श्रीभन्ज्याङ्ग	473	379	3	1	36	52	0	0	2
जम्मा	4,394	3,770	5	20	158	428	7	0	6

श्रोत: केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग ,२०६८

४.६ खानापकाउने इन्धनको आधारमा घरधुरी

इन्धन अर्थात उर्जा बर्तमान समयको एक महत्वपूर्ण आवश्यकता हो । पृथ्वीको परिक्रमा होस वा जीवन अस्तित्वको सुरक्षामा, उर्जा विना केहि पनि संभव छैन् । उर्जाको विविध स्वरुपको प्रयोगबाट नै आजको विज्ञानको उपलब्धि सम्भव भएको हो । यस्तो उर्जाको विविध प्रयोजनमध्ये खाना पकाउन प्रयोग गरिनु पनि एक हो । दोर्दी गाउँपालिकाको लगभग ९०.४ प्रतिशत घरपरिवारमा खाना पकाउनको लागि दाउरको प्रयोग गर्ने गरिएको छ । पृथ्वीको संरक्षण तथा वातावरणको सुरक्षाका लागि वन जङ्गलको वचाउ गरि दाउरामाथिको इन्धनको निर्भरता कम गर्नु राज्य तथा नागरिकको जिम्मेवारी हो । यसका लागि हालका दिनमा विद्युतीय उर्जालाई जोड दिन थालिएको छ । तर पनि राज्यमा नै पर्याप्त विद्युत उर्जाको उपलव्धता हुन नसक्दा दाउरा माथिको उर्जा आश्रित धेरै भएको हो । अत: अवका दिनमा विद्युत उर्जाको उपलव्धतामा वृद्धि गरि वन जङ्गल रक्षा गर्न हामी राज्यवासी र राज्य अलि कसरतका साथ लाग्नुपर्ने देखिन्छ । यसबाहेक सानो-सानो मात्रामा एल.पि. ग्यास, मट्टितेल, तथा गुइठा तथो प्रयोग पनि भएको पाइन्छ । जुन तल देखाइएको छ ।

तालिका नं. २० इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण

वडा	जम्मा घरधुरी	खानापकाउने इन्धनको श्रोत							
		दाउरा मात्र	मट्टितेल	एल. पी. ग्यास	गोबर ग्यास	वायो ग्यास	विजुली	अन्य	नखुलेको
अर्चलवोट	424	376	0	24	0	20	4	0	0
वन्सार	572	526	4	32	0	8	0	0	2
भर्ते	584	530	0	18	0	36	0	0	0
ढोडेनी	553	538	4	6	0	4	0	0	1
फलेनी	284	279	4	0	0	1	0	0	0

हिलेटक्सार	413	401	1	8	0	3	0	0	0
नौथर	530	453	1	33	0	42	0	0	1
पाचोक	561	533	0	13	0	15	0	0	0
श्रीभन्ज्याङ्ग	473	422	0	13	0	35	1	0	2
जम्मा	4,394	4,058	14	147	0	164	5	0	6

श्रोतः केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग ,२०६८

४.७ विजुलिबत्तिको श्रोतको आधारमा घरधुरी

प्रकास उर्जाको सबैभन्दा सरल र भरपर्दो स्रोतको रुपमा विद्युत उर्जालाई लिने गरिन्छ । यसका अलावा पनि प्रकास उर्जाका अन्य विभिन्न स्वरुपहरु हुने गर्दछन् । दोर्दी गाउँपालिकाको प्रकास उर्जालाई प्रमुख मानेर गरिएको सर्वेक्षणमा यस क्षेत्रका ९६ प्रतिशत घरहरुमा मात्र विद्युत पुगेको छ । विविध कारणवश केही घरधुरीमा मात्र विद्युत लाइनको विस्तार गर्न सकिएको छैन । विद्युत विस्तार कार्यमा विद्युत प्राधिकरण, राज्य तथा सरकारको साथमा मिलेर लागि परेको छ, र सबै घरपरिवार समक्ष विद्युत पहुँच पुर्‍याउने लक्ष्य राखिएको छ । जे भएता पनि विद्युत विकासका कार्यक्रमले निरन्तरता पाएका छन् जसले गर्दा छोटो समयमै हरेक घरधुरी समक्ष विद्युत लाइन विस्तार हुने अपेक्षा राखिएको छ । यसबाहेक यस क्षेत्रमा सानो संख्यामा मट्टितेल र सोलारलाई प्रकासको दोस्रो उर्जाको रुपमा प्रयोग गरिरहेका छन् । सानो सानो मात्रामा नखुलाइएको उर्जालाई पनि प्रकास उर्जाको रुपमा उपयोग गरिरहेको अवस्था छ । जुन विवरण तलको तालिकामा देखाईएको छ :

तालिका नं. २१ : बत्ती प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण

वडा	जम्मा घरधुरी	विजुलिबत्तिको श्रोत					
		विजुली	मट्टितेल	गोबर ग्यास	सोलार	अन्य	नखुलाएको
अर्चलवोट	424	394	29	0	0	1	0
वन्सार	572	94	342	3	131	0	2
भर्ते	584	559	25	0	0	0	0
ढोडेनी	553	51	436	0	59	6	1

फलेनी	284	0	242	0	42	0	0
हिलेटक्सार	413	368	44	1	0	0	0
नौथर	530	285	67	1	40	136	1
पाचोक	561	211	285	0	65	0	0
श्रीभन्ज्याङ्ग	473	416	53	1	1	0	2
जम्मा	4,394	2,378	1,523	6	338	143	6

श्रोत: केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग ,२०६८

४.८ शौचालयका प्रकार र घरधुरी

शौचालय मानव संस्कार, तथा मानवीय सभ्यताको परिचायक र स्वास्थ्यको महत्वपूर्ण आधार हो । वातावरणलाई सफा राख्न, रोगहरुको न्युनिकरण गरि स्वास्थ्यका सूचकलाई सकारात्मक बनाउन राज्यले शौचालयको प्रयोगलाई बढावा दिने कार्य गरिरहेको छ । साथै सुरक्षित र स्वच्छ रुपमा शौचालयको प्रयोग होस भनि नागरिक सचेतनाका विभिन्न कार्यक्रम गरेको छ । यत्ति मात्र होइन नागरिकले शौचालयको सुरक्षित र अनिवार्य प्रयोग गरुन भन्ने उदेश्यले शौचालय नभएमा राज्यद्धारा प्रदत्त सुविधा समेत लिन नसकिने व्यवस्था गरेको छ। दोर्दी गाउँपालिकामा राष्ट्रिय जनगणनालाई आधार बनाएर चर्पीलाई ४ प्रकारमा विभाजित गरि तथ्याङ्क संकलन गरिएको थियो । जसलाई १. चर्पी नै नभएको २. फ्लस भएको सार्वजनिक चर्पी ३.फ्लस भएको चर्पी (पक्की शौचालय)४. साधारण चर्पी (कच्ची शौचालय)को रुपमा वर्गिकरण गरिएको थियो ।

तालिका नं. २२ शौचालयका प्रकार र घरधुरीको विवरण

वडा	जम्मा घरधुरी	शौचालय सुबिधा नभएका घर	शौचालय सुबिधा भएका घर		नखुलाएको
			फ्लस भएको	साधारण	
अर्चलवोट	424	105	256	63	0
वन्सार	572	249	221	100	2
भर्ते	584	129	227	228	0

ढोडेनी	553	371	106	75	1
फलेनी	284	211	59	14	0
हिलेटक्सार	413	139	172	102	0
नौथर	530	290	218	21	1
पाचोक	561	374	171	16	0
श्रीभन्ज्याङ्ग	473	146	231	94	2
जम्मा	4,394	2,014	1,661	713	6

श्रोत: केन्द्रिय तथ्याङ्ग विभाग ,२०६८

४.९ वार्षिक कार्यक्रमबाट लक्षित कार्यक्रमतर्फ भएको बिनियोजन तथा खर्चको अवस्था

आय तर्फ (अनुमानित) :

नेपाल सरकार गाउँपालिका वित्तीय समनिकरण अनुदान तर्फ	रु. १७,०५,६९,०००/-
सशर्त अनुदान	रु. ११,८०,२३,०००/-
आन्तरिक आय तर्फ कर सेवा शुल्क र दस्तुर समेत जम्मा	रु. १५,००,०००/-
सामाजिक सुरक्षा भत्ता तर्फ	रु. ४,८५,०००/-
रजिस्ट्रेसन शुल्क वाँडफाँडवाट	रु. ३,००,०००/-
राजश्व वाँडफाँडवाट प्राप्त	रु ५,००,०००/-
स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम तर्फ	रु. १६,०५,०००/-
गत वर्ष वैंक खातामा रहेको	रु. ५०,२३,१८०/-
कुल आय	**रु. ३४,६०,२०,१८०/-**

व्यय तर्फ (अनुमानित)

चालु खर्च तर्फ

नेपाल सरकार गाउँपालिका वित्तीय समनिकरण अनुदान तर्फ	रु. ४,०५,००,०००/-
आन्तरिक आय वाट	रु. १३,८०,०००/-
सामाजिक सुरक्षा भत्ता	रु. ४,८५,००,०००/-

शसर्त अनुदान तर्फ	रु. ११,८०,२३,०००/-
स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम तर्फ	रु. १६,०५,०००/-
कुल चालु तर्फको व्यय	**रु. २१,००,०८,०००/-**

पूँजिगत खर्च तर्फ

नेपाल सरकार गाउँपालिका वित्तीय समनिकरण अनुदान तर्फ	रु. १३,००,६९,०००/-
आन्तरिक आयवाट	रु. ९,२०,०००/-
गत वर्षको वाँकी रकम	रु. ५०,२३,१८०/-
कुल पूँजिगत खर्च	**रु. १३,६०,१२,१८०/-**

४.१० प्रकोपबाट भएको क्षति सम्बन्धी विवरण - आ.व. २०७२-७३ को

गाउँपालिकाको प्रकोपवाट भएको क्षति सम्वन्धी विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ । जसअनुसार यस गाउँपालिकामा गतवर्षको नदी कटान र हिम्पातको कारण सवैभन्दा धेरै भौतिक क्षति भएको छ । नदी कटान र हिम्पात भन्दा पछि वढि क्षति बाढी, हावाहुरीले भएको छ । यसैगरि खोला आसपासमा भएको वस्ती पनि नदिले कटान गरि क्षती पुर्‍याएको छ ।

तालिका नं. २३ प्रकोपबाट भएको क्षति सम्बन्धी विवरण

प्रकोपको किसिम	क्षति विवरण	भएको अनुकानित क्षति रकम	मानविय क्षति
नदी कटान	खेतीयोग्य जमिन कटान	करडौ क्षति	
हिम्पात	स्यार उत्पादन तथा याक र मानविय क्षती	करडौ क्षति	
पहिरो	घर तथा जग्गा	लाखौ क्षति	
हावाहुरी	वस्तीको छाना उडाउने	लाखौ क्षति	

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

४.११ सुविधाको आधारमा जनसंख्याको विवरण

तालिका नं. २४ सुविधाको आधारमा घरधुरी

वडा	जम्मा	सुविधा नभएको	केही सुविधा भए	सुविधाको आधारमा घरधुरी												नखुलेको
				रेडियो	टेलिभजन	केवल टेलिभजन	कम्प्यूटर	इन्टरनेट	टेलिफोन	मोवाईल फोन	गाडि	मोटरसाईकल	साईकल	अन्यसव	रेफ्रिजरेटर	

			को											ारी		
अर्चल वोट	424	67	356	191	134	108	8	5	4	279	0	0	0	1	9	1
वन्सार	572	74	420	351	22	0	0	0	0	284	0	0	0	1	0	78
भर्ते	584	45	538	430	178	28	6	0	15	474	1	0	0	0	9	1
ढोडेनी	553	132	358	294	3	0	0	0	0	199	0	3	0	0	0	63
फलेनी	284	124	160	142	6	0	0	0	3	72	0	0	0	0	0	0
हिलेट क्सार	413	30	366	247	156	77	4	1	1	253	1	0	0	0	0	17
नौथर	530	120	403	294	43	45	3	0	3	291	0	0	0	0	0	7
पाचोक	561	120	441	373	64	11	2	3	2	309	0	0	0	0	0	0
श्रीभन्ज्याङ्ग	473	80	372	244	107	141	1	0	11	314	0	0	1	0	11	21

श्रोत: केन्द्रिय तथ्याङ्ग विभाग ,२०६८

५. गाउँपालिकाको सामाजिक अवस्था

५.१ स्वास्थ सम्बन्धी

५.१.१ स्वास्थ्य संस्था

हालसम्मको अवस्था हेर्दा यस गाउँपालिकामा जनस्वास्थ क्षेत्रमा हुँदै आएको लगानी र प्रयासहरुको फलस्वरुप गाउँवासीको लागि स्वास्थ्य स्थिति विगतको भन्दा राम्रो हुँदै गएको भएता पनि जनताहरुको स्वास्थ स्तरमा सन्तोषजनक सुधार ल्याई गुणस्तरिय, दिर्घायु जिवन यापन गर्ने अवस्थामा पुर्‍याउन बाँकी नै रहेको छ । गाउँपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्था निम्नानुसार रहेका छन् ।

तालिका नं. २५ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

वडा	**स्वास्थ्य संस्थाको नाम**
अर्चलवोट	अर्चलवोट स्वास्थ्य केन्द्र
वन्सार	वन्सार स्वास्थ्य चौकी
भर्ते	भर्ते स्वास्थ्य चौकी
ढोडेनी	ढोडेनी स्वास्थ्य चौकी
फलेनी	फलेनी स्वास्थ्य चौकी
हिलेटक्सार	हिलेटक्सार स्वास्थ्य चौकी
नौथर	नौथर स्वास्थ्य चौकी
पाचोक	पाचोक स्वास्थ्य चौकी
श्रीभन्ज्याङ्ग	श्रीभन्ज्याङ्ग स्वास्थ्य चौकी

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

५.१.२ विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरु

तालिका नं. २६ विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरु

क्र.सं.	स्वास्थ्य सेवा	संख्या	वेड सँख्या
१	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय	१	
२	सरकारी अस्पताल (लमजुङ जिल्ला स.अ)	१	६२
३	प्रसुती गृह	०	
४	वाल अस्पताल	०	
५	आयुर्वेद अस्पताल	०	
६	प्राकृतिक चिकित्सा	०	
७	स्वास्थ्य चौकी	९	
८	उप-स्वास्थ्य चौकी	०	
९	प्राथमिक स्वास्थ्य स्याहार केन्द्र	०	
१०	निजी अस्पताल	०	
११	फार्मेसी	०	
१२	चिकित्सक सँख्या	०	
१३	चिकित्सक अनुपात	०	
१४	क्लिनिक	१	
१५	बर्थिङ सेन्टर	२	
१६	पोली क्लिनिक	०	
१७	स्वास्थ्य सँस्थामा सुत्केरी गराउने प्रतिशत	०	
१८	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीवाट सुत्केरी गराउने प्रतिशत	६ प्रतिशत	
१९	सुडेनीवाट सुत्केरी गराउने प्रतिशत	०	
२०	भिसीटी केन्द्र सँख्या	०	
२१	महिला स्वयम सेविका सँख्या	८५	
२२	टि.वि. उपचार केन्द्र	९	
२३	परिवार नियोजन का ५ विधी र ३ विधीको सेवा उपलव्ध स्वास्थ्य सँस्था	५	
२४	वि.ओसी आधारभूत	०	
२५	सि.ई.ओ.सी अपरेशन सेवा उपलव्ध स्वास्थ्य सँस्था	०	
२६	गर्भवती जाँच पहिलो पटकको प्रतिशत	६१ प्रतिशत	
२७	गर्भवती जाँच चौथो पटक सम्मको प्रतिशत	४८ प्रतिशत	
२८	सुत्केरी पश्चात जाँच गराउन आउने प्रतिशत	३१	
२९	औसत आयु	६८ वर्ष	
३०	महीला औसत आयु	६९ वर्ष	
३१	पुरुष औसत आयु	६७ वर्ष	

श्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय

५.१.३ खोप सेवाको विवरण

तालिका नं. २७ खोप सेवाको विवरण

क.सं.	विवरण	२०७०/७१ सँख्या	२०७१/७२ सँख्या	२०७२/७३ सँख्या
१	वि.सि.जि	९५	९३	८९
२	डि.पि.टि	६८	७२	७४
३	हेपाटाईटिस वि.	६८	७२	७४
४	दादुरा	७२	७४	७४
५	पोलियो ३	६८	७२	७४
६	टि.टि. गर्भवती महिला	६० प्रतिशत	५७ प्रतिशत	६१ प्रतिशत

श्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय

५.१.४ खोप सेवा छोड्ने वालवालिकाको अवस्था

तालिका नं. २८ खोप सेवा छोड्ने वालवालिकाको अवस्था

क.सं.	विवरण	२०७०/७१ सँख्या	२०७१/७२ सँख्या	२०७२/७३ सँख्या
१	वि.सि.जि र दादुरा	०	०	०
२	डि.पि.टि, हेपाटाईटिस वि/एच.आई.भि १ र डि.पि.टि हेपाटाईटिस वि/एच.आई.भि. ३	०	०	०
३	खोप नलगाएका वालवालिका	१२	१०	१०

श्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय

५.१.५ विगत ३ वर्षहरुमा पोषणको अवस्था

तालिका नं. २९ विगत ३ वर्षहरुमा पोषणको अवस्था

क.सं.	विवरण	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३
१	५ वर्ष भन्दा मुनीको वृद्धि अनुगमन (पटक)	२.८	३	३.२
२	गर्भवती महिलाहरुका लागि आईरन चक्की वितरण (जना)	६०	६२	६८
३	गर्भवती महिलाहरुले प्राप्त गरेको जुकाको औषधी (जना)	६०	६२	६८
४	सुत्केरी भएका महिलाहरुका लागि भिटामिन ए वितरण (जना)	५१	५८	६२
५	६ महिना देखि ५ वर्ष सम्मका वच्चाहरुलाई खुवाएको भिटामिन ए (जना)	१००	९६	८६
६	१ देखि ५ वर्ष सम्मका वच्चाहरुलाई खुवाएको औषधी (जना)	६६	५४	८२

श्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय

५.२ धार्मिक स्थलको नाम

गाउँपालिकामा अधिकांस जनसँख्या बौद्ध धर्मावलम्वी रहेका छन् । यसैकारण उल्लेख्य रुपमा यहाँ बौद्ध सम्प्रदायको संस्कृति तथा संस्कार झल्काउने खालका गुम्बाहरु रहेका छन् । बौद्ध वाहेक उल्लेख्य हिन्दुहरुको मन्दिर पनि भेटिएका छन्।

तालिका नं. ३० धार्मिक स्थलहरुको विवरण

क.स	मन्दिर	गुफा	गुम्बा	चर्च	अन्य
१.	मेमे पोखरी	भोटेनी गुफा	लामा गुम्वा		
२.	दुध पोखरी		अर्चलवोट गुम्वा		
३.	जिवी देवी मन्दिर		वुद्ध गुम्वाहरु		
६.	शिव मन्दिर				
८.	गुर्जुरे देउता खूँ				
९.	कालिका मन्दिर				
१०.	देवीस्थान मन्दिर				
११.	थिपलेटी मन्दिर				
१२.	देवी मन्दिरहरु				

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

५.३ शिक्षा सम्वन्धि

शिक्षा मानव जिवनको अभिन्न पाटो हो । जसले मानवलाई जीवनको उचाईसम्म पुग्नलाई मद्यत पुर्‍याउँदछ । शिक्षाको महत्व तथा आवश्यकता आजको समयमा दिनानुदिन बढ्दै गइरहेको अवस्था छ । आजको समयमा शैक्षिक क्षेत्रमा उचित व्यवस्थापन गर्न सकिए मात्र गाउँको मुहार फेर्न सकिन्छ । बर्तमान समयमा शिक्षाको शैलिहरु परिवर्तन हुँदै गइरहेका छन् । हिजोका दिनमा जस्तो पारम्परिक रुपले आजको समाज अगाडी वढ्न सक्तैन । यसका लागि शिक्षा क्षेत्रको उचित विकासमा ध्यान दिनुपर्ने आवश्यकता रहेको छ । गाउँपालिकाको शिक्षा क्षेत्रका विविध पक्षलाई विस्तृत रुपमा तलका तालिकाहरुमा देखाईएको छ ।

५.३.१ शैक्षिक संरचना

तालिका नं. ३१. शैक्षिक संरचना

क.सं.	विवरण	सँख्या
१	सामुदायिक विद्यालय	५२
२	संस्थागत विद्यालय	२
३	प्रारम्भिक वालविकास केन्द्र	४८
४.	सामुदायिक सिकाई केन्द्र	३
५	विद्यालयक्लस्टर	२

श्रोत: जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय

५.३.२ शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

वि.सं. २०७५ सम्मको तथ्याङ्कलाई विश्लेशण गर्ने हो भने दोर्दी गाउँपालिकाका अधिकांश शैक्षिक संस्थाहरुमा विद्यार्थी संख्या उल्लेख्य रुपमा कम हुँदै गैरहेको पाईन्छ । न्यून हुँदै

गैरहेको विद्यार्थी संख्यालाई वढाउनको लागि जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रमहरु साथै शैक्षिक सामाग्रीहरु, सरसफाई तथा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

तालिका नं. ३२ शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

क.सं.	विद्यालयको नाम	स्थान/वडा नं.	जम्मा विद्यार्थी सँख्या (१-५)			जम्मा विद्यार्थी संख्या (६-१२)		
			G	B	T	G	B	T
१	**पाचोक मावि**	दोर्दी ५	२२	२२	४४	१२४	११७	२४१
२	ईलमदेवी प्रा.वि.	दोर्दी ५	९	१०	१९			
३	वालकन्या प्रा.वि	दोर्दी ५	८	६	१४			
४	हिमालय प्रा.वि	दोर्दी ५	१४	१९	३३			
५	मनहरी प्रा.वि.	दोर्दी ५	२५	१६	४१			
६	विन्दवासिनी प्रा.वि.	दोर्दी ५	२४	१९	४३			
७	गणेश देवी प्रा.वि.	दोर्दी ५	२	८	१०			
८	मण्डली प्रा.वि.	दोर्दी ५	७	७	१४			
९	**लक्ष्मी मा.वि.**	दोर्दी ३	१५	१६	३१	७९	६३	१४४
१०	सरस्वतीमोहन आ.वि.	दोर्दी ३	३८	५१	८९	२८	२९	५७
११	भँगेरी प्रा.वि.	दोर्दी ३	२१	१६	३७			
१२	कृष्णप्रमोद प्रा.वि.	दोर्दी ३	१७	१४	३१			
१३	**चैतन्योदयसत्य मावि**	दोर्दी ४	३५	३६	७१	११४	८८	१९४
१४	सृजनशिल आवि	दोर्दी ४	२३	१६	३९	४०	१७	५७
१५	चैतन्योदय प्रा.वि.	दोर्दी ४	११	१९	३०			
१६	जुमडाँडा प्रा.वि.	दोर्दी ४	१०	४	१४			
१७	नवदुर्गा प्रा.वि.	दोर्दी ४	१२	९	२१			
१८	मनकामना प्रा.वि.	दोर्दी ४	१२	६	१८			
१९	**लक्ष्मीनारायण मा.वि**	दोर्दी २	२०	१६	३६	६६	५८	१२४
२०	अलैंचे केदार प्रा.वि.	दोर्दी २	२३	२५	४८			
२१	सुक्र प्रा.वि.	दोर्दी २	२	६	८			
२२	**सुर्योदय मावि**	दोर्दी १	२१	१८	३९	६८	६९	१३७
२३	महादेव आवि	दोर्दी १	-	२	२	९	१५	२४
२४	कोपिला प्रावि	दोर्दी १	२	४	६			
२५	ईन्द्रपुरी प्रावि	दोर्दी १	३	६	९			
२६	दिपेन्द्रज्योति प्रावि	दोर्दी १	३	-	३			
२७	रत्न प्रावि	दोर्दी १	१०	८	१८			
२८	कर्मोदय प्रावि	दोर्दी १	८	५	१३			
२९	जाल्पादेवी प्रावि	दोर्दी १	६	६	१२			
३०	नवप्रभात प्रावि	दोर्दी १	३	४	७			
३१	सरस्वती मिलन प्रावि	दोर्दी १	३	३	६			
३२	**फलेनी मावि**	दोर्दी ८	५९	५३	११२	१००	८७	१८७
३३	**जयदेवी मावि**	दोर्दी ८	१८	२७	४५	३८	३८	७६
३४	हिमालय प्रावि	दोर्दी ८	१९	२७	४६			
३५	रामजिवन प्रावि	दोर्दी ८	१२	१४	२६			
३६	विरेन्द्रशिला प्रावि	दोर्दी ८	३३	२२	५५			

३७	कालिका प्रावि	दोर्दी ८	६	२	८			
३८	वराहमिलन आवि	दोर्दी ९	८	१०	१८	१०	६	१६
३९	जनविकास प्रावि	दोर्दी ९	१०	११	२१			
४०	**वालकल्याण मावि**	दोर्दी ७	२७	३०	५७	७६	८०	१५६
४१	जीवनअमर आवि	दोर्दी ७	२१	२२	४३	१५	१६	३१
४२	महेन्द्रज्योती प्रावि	दोर्दी ७	७	८	१५			
४३	हिमालचुली प्रावि	दोर्दी ७	४	११	१५			
४४	अमरज्योती प्रावि	दोर्दी ७	७	४	११			
४५	ढोडेनी आवि	दोर्दी ६	२३	२३	४६	२६	१२	३८
४६	अमरज्योती आवि	दोर्दी ६	२३	२०	४३	११	२०	३१
४७	भगवान आवि	दोर्दी ६	२५	२२	४७	२९	२०	४९
४८	वालविकास प्रावि	दोर्दी ६	१२	१५	२७			
४९	भूमेस्थान प्रावि	दोर्दी ६	२४	२७	५१			
५०	वालकन्या प्रावि	दोर्दी ६	८	३	११			
५१	सिद्ध प्रावि	दोर्दी ६	४	५	९			
५२	गणेश प्रावि	दोर्दी ६	१८	४	२२			
	जम्मा		**७७७**	**७५७**	**१५३४**	**८३३**	**७२५**	**१५५८**

श्रोत: जिल्ला शिक्षा कार्यालय

५.३.३ गाउँपालिकामा रहेको विश्वबिद्यालय तथा कलेजहरु

उच्च शिक्षाको महत्व तथा आवश्यकता आजको समयमा दिनानुदिन बढ्दै गइरहेको अवस्था छ । आजको समयमा उच्च शैक्षिक क्षेत्रमा उचित व्यवस्थापन गर्न सकिए मात्र गाउँको मुहार फेर्न सकिन्छ । यस गाउँपालिकाको दोर्दी १ र ८ मा क्रमश सुर्योदय मा.वि. र फलेनी मा.वि मा ११ र १२ कक्षा सम्म पठनपाठन हुँदै आईरहेको छ । त्यसवाहेक उच्च शिक्षाको लागि कुनै विश्वविद्यालयहरु हालसम्म रहेको देखिदैन ।

५.३.४ गाउँपालिकाको शैक्षिक अवस्था र साक्षरताको दर

शिक्षा मानव जीवन परिस्कृतको मूल आधार हो । गाउँको मुहार परिवर्तन गर्नमा शिक्षाको सबैभन्दा बढि योगदान रहेको हुन्छ । यसै सन्दर्भमा गाउँका विकासका पूर्वाधारमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउन तथा शिक्षाका नीति बनाउन पनि साक्षर जनसंख्याको विवरणले महत्वपूर्ण सघाउ पुर्‍याएको हुन्छ ।

तालिका नं. ३३ गाउँपालिकाको शैक्षिक अवस्था र साक्षरताको दर

वडा	५ वर्ष	जनसंख्या जो	नखुला	साक्षर

	माथिको जनसंख्या	लेखन र पढ्न सक्ने	पढ्न सक्ने	लेखन र पढ्न नसक्ने	एको साक्षरता	ता दर
अर्चलवोट						
सवै	1,454	1,057	16	381	0	72.70
पुरुष	619	497	6	116	0	80.29
महिला	835	560	10	265	0	67.07
वन्सार						
सवै	2,268	1,393	141	731	3	61.42
पुरुष	1,083	781	61	241	0	72.11
महिला	1,185	612	80	490	3	51.65
भर्ते						
सवै	2,080	1,337	151	592	0	64.28
पुरुष	878	652	63	163	0	74.26
महिला	1,202	685	88	429	0	56.99
ढोडेनी						
सवै	2,386	1,289	127	970	0	54.02
पुरुष	1,136	718	50	368	0	63.20
महिला	1,250	571	77	602	0	45.68
फलेनी						
सवै	1,249	664	11	574	0	53.16
पुरुष	597	381	4	212	0	63.82
महिला	652	283	7	362	0	43.40
हिलेटक्सार						
सवै	1,552	1,064	36	452	0	68.56
पुरुष	653	518	13	122	0	79.33

महिला	899	546	23	330	0	60.73
नौथर						
सवै	2,026	1,209	37	780	0	59.67
पुरुष	893	613	13	267	0	68.65
महिला	1,133	596	24	513	0	52.60
पाचोक						
सवै	2,236	1,327	29	880	0	59.35
पुरुष	1,032	690	16	326	0	66.86
महिला	1,204	637	13	554	0	52.91
श्रीभन्ज्याङ्ग						
सवै	1,613	1,051	22	540	0	65.16
पुरुष	726	534	9	183	0	73.55
महिला	887	517	13	357	0	58.29

श्रोतः केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग ,२०६८

५.३.५ वडा अनुसार ५ वर्ष माथीका जनसंख्याको शैक्षिक अवस्था

दोर्दी गाउँपालिकाको साक्षरता प्रतिशतलाई तलको तालिकामा वडागत हिसावमा देखाइएको छ । यस तालिकामा साक्षरता प्रतिशत कुल जनसंख्याको आधारमा शिक्षित व्यक्तिको जनसंख्यालाई तुलना गरि औसतमा निकालिएको हो । तलको तालिका अनुसार यो गाउँपालिका पूर्ण साक्षर क्षेत्र रहेको छ ।

तालिका नं. ३४ वडा अनुसार ५ वर्ष माथीका जनसंख्याको शैक्षिक अवस्था

VDC/Municipality and sex	Total	Population that have completed the educational level of									Non-formal education	Level not stated
		Beginner	Primary (1-5)	Lower secondary (6 -8)	Secondary (9 - 10)	S.L.C. & equiv.	Inter - mediate & equiv.	Graduate & equiv.	Post Graduate equiv. & above	Others		
अर्चलवोट												

सवै	1,077	38	359	225	130	100	50	21	2	0	150	2
पुरुष	505	16	170	94	77	47	24	14	2	0	59	2
महिला	572	22	189	131	53	53	26	7	0	0	91	0
वन्सार												
सवै	1,403	5	727	338	121	47	25	9	1	2	117	11
पुरुष	786	2	403	175	74	34	18	6	1	1	68	4
महिला	617	3	324	163	47	13	7	3	0	1	49	7
भर्ते												
सवै	1,380	39	450	372	200	177	65	20	5	1	47	4
पुरुष	673	21	200	173	102	86	35	19	4	0	32	1
महिला	707	18	250	199	98	91	30	1	1	1	15	3
ढोडेनी												
सवै	1,359	4	884	293	61	66	13	1	1	0	32	4
पुरुष	752	3	479	164	33	43	11	1	1	0	13	4
महिला	607	1	405	129	28	23	2	0	0	0	19	0
फलेनी												
सवै	668	30	441	130	40	12	8	1	0	1	5	0
पुरुष	381	17	247	80	19	8	7	1	0	1	1	0
महिला	287	13	194	50	21	4	1	0	0	0	4	0

हिलेटक्सार												
सबै	1,076	19	510	259	157	80	38	6	1	0	1	5
पुरुष	522	12	248	119	76	43	19	3	1	0	0	1
महिला	554	7	262	140	81	37	19	3	0	0	1	4
नौथर												
सबै	1,226	58	618	278	110	74	20	7	0	0	59	2
पुरुष	622	26	319	144	62	30	13	3	0	0	25	0
महिला	604	32	299	134	48	44	7	4	0	0	34	2
पाचोक												
सबै	1,346	108	614	317	131	59	19	6	1	0	88	3
पुरुष	701	76	297	159	71	32	10	5	1	0	49	1
महिला	645	32	317	158	60	27	9	1	0	0	39	2
श्रीभन्ज्याङ्ग												
सबै	1,063	42	421	184	129	88	51	12	6	2	126	2
पुरुष	541	24	192	89	64	55	33	10	6	2	64	2
महिला	522	18	229	95	65	33	18	2	0	0	62	0

श्रोत: केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग ,२०६८

तालिका नं. ३५ : ५ उमेर तथा लिङ्गको आधारमा स्कुलमा उपस्थित जनसँख्या

वडा	५-२५ वर्ष समुहको	जनसँख्या विवरण

	जनसँख्या		स्कुल जाँदै गरेका		तत्काल स्कुल नगएका		उल्लेख नभएको	
	पूरुष	महिला	पूरुष	महिला	पूरुष	महिला	पूरुष	महिला
अर्चलवोट	239	301	197	222	34	67	8	12
वन्सार	487	514	378	323	107	184	2	7
भर्ते	349	436	301	329	46	100	2	7
ढोडेनी	551	598	388	356	160	238	3	4
फलेनी	261	300	196	189	63	108	2	3
हिलेटक्सार	286	379	219	259	59	105	8	15
नौथर	367	485	285	344	71	111	11	30
पाचोक	450	508	351	340	89	159	10	9
श्रीभन्ज्याङ्ग	284	331	209	239	71	90	4	2

श्रोतः केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग ,२०६८

५.३.६ वडा अनुसार विद्यालय सँख्या

तालिका नं. ३६ : वडा अनुसार विद्यालय सँख्या

वडा नं.	सामुदायिक विद्यालय				संस्थागत विद्यालय
	प्रा.वि	आ.वि	मा.वि	जम्मा	
१	८	१	१	१०	
२	२		१	३	१
३	२	१	१	४	
४	४	१	१	६	१
५	७		१	८	
६	५	३		८	
७	३	१	१	५	
८	४		२	६	
९	१	१		२	
जम्मा	३६	८	८	५२	२

श्रोत : जि.सि.का.

५.३.७ कक्षा र तह अनुसार विद्यार्थी अनुपात

तालिका नं. ३७ : कक्षा र तह अनुसार विद्यार्थी अनुपात

कक्षा	अनुपात
वा.वि.के.	७.६८
१	६.३२
२	५.१३
३	५.५९
४	८.०२
५	७.८५
१-५	२९.५
६	१८.६८
७	१९.९३
८	२१.०५
६-८	५९.६८
९	३९.६५
१०	३०
९-१०	६९.६५
११	१३
१२	१०
११-१२	२३

श्रोत : जि.सि.का.

५.३.८ तहगत शिक्षक र विद्यार्थी अनुपात

तालिका नं. ३८ तहगत शिक्षक र विद्यार्थी अनुपात

तह	शिक्षक सँख्या	विद्यार्थी संख्या	अनुपात
बा वि के	४८	३६९	७.६८
प्राथमिक	२०१	१५३४	७.६३
आधारभूत	३२	९५५	२९.८४
माध्यमिक	२२	५५७	२५.३१
उ.माध्यमिक	२	४६	२३

श्रोत : जि.सि.का.

५.३.९ शैक्षिक सूचकहरु

तालिका नं. ३९ शैक्षिक सूचकहरु

क्र सं	सूचकहरू	वर्तमान स्थिति	कैफियत
१	प्रारम्भिक बालविकासको कुल भर्ना दर (GER)	१००.८	
२	प्रारम्भिक बालविकासको अनुभव सहित कक्षा १ मा कुल भर्ना प्रतिशत	६५.१	
३	कक्षा १ को कुल भर्ना दर (GIR)	१३२.१०	
४	कक्षा १ को खुद भर्ना दर (NIR)	९४.१	
५	प्राथमिक कक्षा १-५ मा कुल भर्ना दर (GER)	११८.६	
६	प्राथमिक कक्षा १-५ मा खुद भर्ना दर (NER)	९७.८	
७	आवश्यक योग्यता सहित शिक्षक प्रतिशत	१००	
८	आवश्यक तालिम सहित शिक्षक प्रतिशत	९८	
९	विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिका संख्या	२.२	
१०	कक्षा छोड्ने दर १-५	५.७	
११	शिक्षक विद्यार्थी अनुपात प्राथमिक तह (सामुदायिक)	७.६३	
१२	कक्षा दोहोर्याउने दर कक्षा १	९.४	
१३	कक्षा दोहोर्याउने दर १-५	१०.२	
१४	कक्षा ५ सम्म विद्यार्थी स्थायित्व	८४	
१५	दलितको खुद भर्ना दर १-५	९४.८	
१६	कक्षा ५ मा सिकाइ उपलब्धी प्रतिशत	५४	
१७	GPI	१.१२	
१८	कक्षा १-८ मा कुल भर्ना दर (GER)	१३०.१	
१९	कक्षा १-८ मा खुद भर्ना दर (NER)	९६.८	
२०	कक्षा ६-८ मा कुल भर्ना दर (GER)	१०८	
२१	कक्षा ६-८ मा खुद भर्ना दर (NER)	९४.८	
२२	कक्षा ९-१० मा कुल भर्ना दर (GER)	१०२.५	
२३	कक्षा ९-१० मा खुद भर्ना दर (NER)	७७	
२४	कक्षा ११-१२ मा कुल भर्ना दर (GER)	४४.२	
२५	कक्षा ११-१२ मा खुद भर्ना दर (NER)	१५.३	
२६	साक्षरता प्रतिशत ६ वर्षमाथि	९१.९१	
२७	साक्षरता प्रतिशत १५-६० उमेर	९६.०५	

५.३.१० विद्यालयगत विद्यार्थी विवरण (कक्षा १-५)

तालिका नं. ४० : विद्यालयगत विद्यार्थी विवरण २०७५ (कक्षा १-५) २०७५ वैशाख अन्तिम हप्ताको अभिलेख

क्रसं	विद्यालयको नाम	वाविके			१			२			३			४			५			१-५ जम्मा		
		G	B	T	G	B	T	G	B	T	G	B	T	G	B	T	G	B	T	G	B	T
१	पाचोक मावि दोर्दी ५	११	९	२०	४	३	७	४	५	९	५	३	८	५	६	११	४	५	९	२२	२२	४४
२	ईलम देवि प्राविदोर्दी	२	५	७	१	२	३	१	१	२	३		३.	२	२	४	२	५	७	९	१०	१९
३	वालकन्या प्राविदोर्दी	१	१	२	१	२	३	३	०	३	१	१	२	३	१	४		२	२	८	६	१४
४	हिमालय प्रावि दोर्दी५	६	४	१०	४	६	१०	३	४	७	२	३	५	२	२	४	३	४	७	१४	१९	३३
५	मनहरि प्रावि दोर्दी ५	४	४	८	५	३	८	३	३	६	४	३	७	५	४	९	८	३	११	२५	१६	४१
६	विन्दावासिनि प्रावि	१	२	३	१	२	३	२	१	३	४	४	८	५	५	१०	१२	७	१९	२४	१९	४३
७	गणेश देवी प्रावि दोर्दी	२	१	३		२	२	१	३	४	१	३	४							२	८	१०
८	मण्डली प्रावि दोर्दी ५	२	३	५	३	२	५	२	१	३	२	४	६							७	७	१४
	जम्मा	२९	२९	५८	१९	२२	४१	१९	१८	३७	२२	२१	४३	२२	२०	४२	२९	२६	५५	१११	१०७	२१८
९	लक्ष्मी मावि दोर्दी ३	४	२	६	४	१	५	३	३	६	४	४	८	३	६	९	१	२	३	१५	१६	३१
१०	सरस्वतिमोहन आवि	१३	९	२२	७	७	१४	८	८	१६	९	१२	२१	७	१२	१९	७	१२	१९	३८	५१	८९
११	भेँगेरी प्रावि दोर्दी३	४	५	९	२	६	८	४	२	६	६		६	६	४	१०	३	४	७	२१	१६	३७
१२	कृष्णप्रमोद प्राविदोर्दी	७		७	३	४	७	५	४	९	१	३	४	५	२	७	३	१	४	१७	१४	३१
	जम्मा	२८	१६	४४	१६	१८	३४	२०	१७	३७	२०	१९	३१	२१	२४	४५	१४	१९	३३	९१	९७	१८८
१३	चैतन्योदयसत्य मावि	५	३	८	८	५	१३	६	५	११	७	५	१२	५	१०	१५	९	११	२०	३५	३६	७१
१४	सृजनशिल आवि दोर्दी	३	६	९	५		५	२	२	४	२	३	५	८	९	१७	६	२	८	२३	१६	३९
१५	चैतन्योदय प्राविदोर्दी	७	७	१४	२	३	५	३	५	८	२	२	४	१	६	७	३	३	६	११	१९	३०
१६	जुमडाँडा प्राविदोर्दी ४	३	२	५	१	२	३	२		२				४	१	५	३	१	४	१०	४	१४
१७	नवदुर्गा प्राविदोर्दी ४	४	६	१०	४		४	३	१	४		४	४	२	३	५	३	१	४	१२	९	२१
१८	मनकामना प्रावि दोर्दी	२	७	९	१	२	३	१	१	२	२	१	३	५	१	६	३	१	४	१२	६	१८
	जम्मा	२४	३१	५५	२१	१२	३३	१७	१४	३१	१३	१५	२८	२५	३०	५५	२७	१९	४६	१०३	९०	१९३
१९	लक्ष्मि नारायण मावि	५	१	६	१	२	३	३	१	४	२	४	६	७	४	११	७	५	१२	२०	१६	३६
२०	अलैचे केदार प्रावि	६	५	११	५	४	९	५	५	१०	५	३	८	५	४	९	३	९	१२	२३	२५	४८
२१	सुक्र प्रावि दोर्दी २					१	१	१		१					४	४	१	१	२	२	६	८
	जम्मा	११	६	१७	६	७	१३	९	६	१५	७	७	१४	१२	१२	२४	११	१५	२६	४५	४७	९२
२२	सूर्योदय मावि दोर्दी१	६	४	१०	१	४	५	२	३	५	४	१	५	१०	५	१५	४	५	९	२१	१८	३९
२३	महादेव आवि दोर्दी १																	२	२		२	२
२४	कोपिला प्रावि दोर्दी१				२	१	३		१	१		२	२							२	४	६
२५	ईन्द्रपुरी प्राविदोर्दी १	१	४	५		४	४	१		१		२	२	१		१	१		१	३	६	९
२६	दिपेन्द्रज्योतिप्रावि	१	१	२	१		१	२		२										३		३
२७	रत्न प्रावि दोर्दी १	२	२	४	२	१	३	३	४	७	२	२	४	१	१	२	२		२	१०	८	१८
२८	कर्मोदय प्रावि दोर्दी १	३	३	६				२	१	३	१		१	२	२	४	३	२	५	८	५	१३
२९	जाल्पादेवी प्रावि दोर्दी	१	२	३		१	१				१	३	४	२		२	३	२	५	६	६	१२
३०	नवप्रभात प्रावि दोर्दी				२	३	५				१	१	२							३	४	७
३१	सरस्वती मिलन प्रावि				१	३	४										२		२	३	३	६
	जम्मा	१४	१६	३०	९	१७	२६	१०	९	१९	९	११	२०	१६	८	२४	१५	११	२६	५९	५६	११५

३२	फलेनी मावि दोर्दी ८	११	१६	२७	२	१०	१२	१३	८	२१	१२	८	२०	१५	११	२६	१७	१६	३३	५९	५३	११२
३३	जयदेवी मावि दोर्दी ८	३	६	९	२	८	१०	२	३	५	६	५	११	३	५	८	५	६	११	१८	२७	४५
३४	हिमालय प्रावि दोर्दी८				९	५	१४	४	४	८	२	६	८	३	८	११	१	४	५	१९	२७	४६
३५	रामजिवन प्रावि दोर्दी	३	३	६	३	२	५	२	४	६	१	४	५	४	१	५	२	३	५	१२	१४	२६
३६	विरेन्द्रशिला प्रावि				१७	१०	२७	५	३	८	५	५	१०	६	२	८		२	२	३३	२२	५५
३७	कालिका प्रावि दोर्दी८	७	५	१२	५	१	६	१	१	२										६	२	८
	जम्मा	२४	३०	५४	३८	३६	७४	२७	२३	५०	२६	२८	५४	३१	२७	५८	२५	३१	५६	१४७	१४५	२९२
३८	वराहमिलन आवि		४	४	१	५	६	४		४	१	४	५		१	१	२		२	८	१०	१८
३९	जनविकास प्रावि दोर्दी	३	५	८	५	८	१३	३	२	५	२	१	३							१०	११	२१
	जम्मा	३	९	१२	६	१३	१९	७	२	९	३	५	८	०	१	१	२	०	२	१८	२१	३९
४०	वालकल्याण मावि	७	१०	१७	६	४	१०	३	३	६	३	८	११	४	९	१३	११	६	१७	२७	३०	५७
४१	जीवन अमर आवि	१	७	८	१	३	४	१	१	२	१	१	२	१२	८	२०	६	९	१५	२१	२२	४३
४२	महेन्द्रज्योति प्रावि		३	३	३	१	४	३	४	७	१	३	४							७	८	१५
४३	हिमालचुली प्राविदोर्दी				१	५	६	३	४	७		२	२							४	११	१५
४४	अमरज्योति प्रावि	७	३	१०	२	१	३	२	१	३	३	२	५							७	४	११
	जम्मा	१५	२३	३८	१३	१४	२७	१२	१३	२५	८	१६	२४	१६	१७	३३	१७	१५	३२	६६	७५	१४१
४५	ढोडेनी आवि दोर्दी ६	७	२	९	३	४	७	४	५	९	२	५	७	९	४	१३	५	५	१०	२३	२३	४६
४६	अमरज्योति आवि	९	१३	२२	२	६	८	४	५	९	४	५	९	६	२	८	७	२	९	२३	२०	४३
४७	भगवान आवि दोर्दी ६	८	५	१३	३	३	६	३	५	८	१०	४	१४	४	७	११	५	३	८	२५	२२	४७
४८	वालविकास प्राविदोर्दी				३	४	७	२	२	४	२	२	४	२	३	५	३	४	७	१२	१५	२७
४९	भूमेस्थान प्राविदोर्दी	४	६	१०	२	८	१०	६	४	१०	८	६	१४	३	५	८	५	४	९	२४	२७	५१
५०	वालकन्या प्राविदोर्दी				५	१	६	१		१		१	१	१		१	१	१	२	८	३	११
५१	सिद्ध प्रावि दोर्दी ६	३	४	७	२	२	४	१		१	१	१	२		१	१		१	१	४	५	९
५२	गणेश प्रावि दोर्दी ६				११	३	१४	१	१	२	६		६							१८	४	२२
	जम्मा	३१	३०	६१	३१	३१	६२	२२	२२	४४	३३	२४	५७	२५	२२	४७	२६	२०	४६	१३७	११९	२४६
	जम्मा	१७९	११०	२८९	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	२८७	१६८	१६१	३२९	१६६	१५६	३२२	७७७	७५७	१५३४

श्रोत : जि.सि.का.

५.३.११ विद्यालयगत विद्यार्थी विवरण २०७५ (कक्षा ६-१०)

तालिका नं. ४१: विद्यालयगत विद्यार्थी विवरण २०७५ (कक्षा ६-१०) (२०७५ वैशाख अन्तिम हप्ताको अभिलेख)

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	६			७			८			६-८ जम्मा			९			१०			९-१० जम्मा		
		G	B	T	G	B	T	G	B	T	G	B	T	G	B	T	G	B	T	G	B	T
१	पाचोक मावि दोर्दी ५	२५	२४	४९	२९	२४	५३	२४	२२	४६	७८	७०	१४८	३०	२३	५३	१६	२४	४०	४६	४७	९३
	जम्मा	२५	२४	४९	२९	२४	५३	२४	२२	४६	७८	७०	१४८	३०	२३	५३	१६	२४	४०	४६	४७	९३
२	लक्ष्मी मावि दोर्दी ३	११	७	१८	१३	१२	२५	१६	९	२५	४०	२८	६८	२४	२१	४५	१५	१४	२९	३९	३५	७४
३	सरस्वतिमोहन आवि	५	१२	१७	१२	१०	२२	११	७	१८	२८	२९	५७									
	जम्मा	१६	१९	३५	२५	२२	४७	२७	१६	४३	६८	५७	१२५	२४	२१	४५	१५	१४	२९	३९	३५	७४
४	चैतन्योदय सत्य मावि	१३	१०	२३	१७	१६	३३	२४	१३	३७	५४	३९	९३	३८	२९	६७	२२	२०	४२	६०	४९	१०९
५	सृजनशिल आवि दोर्दी ४	१७	३	२०	१२	१०	२२	११	४	१५	४०	१७	५७									
	जम्मा	३०	१३	४३	२९	२६	५५	३५	१७	५२	९४	५६	१५०	३८	२९	६७	२२	२०	४२	६०	४९	१०९
६	लक्ष्मि नारायण मावि	८	११	१९	८	६	१४	१६	२०	३६	३२	३७	६९	१९	१३	३२	१५	८	२३	३४	२१	५५
	जम्मा	८	११	१९	८	६	१४	१६	२०	३६	३२	३७	६९	१९	१३	३२	१५	८	२३	३४	२१	५५
७	सूर्योदय मावि दोर्दी१	४	८	१२	११	७	१८	७	१४	२१	२२	२९	५१	१५	१०	२५	१३	२१	३४	२८	३१	५९
८	महादेव आवि दोर्दी १	२	४	६	२	७	९	५	४	९	९	१५	२४									
	जम्मा	६	१२	१८	१३	१४	२७	१२	१८	३०	३१	४४	७५	१५	१०	२५	१३	२१	३४	२८	३१	५९
९	फलेनी मावि दोर्दी ८	१८	१३	३१	९	१६	२५	२२	१८	४०	४९	४७	९६	१९	१६	३५	१८	१९	३७	३७	३५	७२
१०	जयदेवी मावि दोर्दी ८	९	५	१४	५	६	११	९	९	१८	२३	३०	५३	९	५	१४	६	३	९	१५	८	२३
	जम्मा	२७	१८	४५	१४	२२	३६	३१	२७	५८	७२	६७	१३९	२८	२१	४९	२४	२२	४६	५२	४३	९५
११	वराहमिलन आवि दोर्दी		४	४	४	१	५	६	१	७	१०	६	१६									
	जम्मा		४	४	४	१	५	६	१	७	१०	६	१६									
१२	वालकल्याण मावि दोर्दी	१२	१९	३१	१४	१९	३३	८	१२	२०	३४	५०	८४	२६	२०	४६	१६	१०	२६	४२	३०	७२
१३	जीवन अमर आवि दोर्दी	५	७	१२	३	३	६	७	६	१३	१५	१६	३१									
	जम्मा	१७	२६	४३	१८	२२	३९	१५	१८	३३	४९	६६	११५	२६	२०	४६	१६	१०	२६	४२	३०	७२
१४	डोडेनी आवि दोर्दी ६	९	४	१३	११	४	१५	६	४	१०	२६	१२	३८									
१५	अमरज्योति आवि दोर्दी	२	८	१०	५	७	१२	४	५	९	११	२०	३१									
१६	भगवान आवि दोर्दी ६	१२	८	२०	११	५	१६	६	७	१३	२९	२०	४९									
	जम्मा	२३	१०	४३	२७	१६	४३	१६	१६	३२	६६	५२	११८									
	जम्मा	१५२	१४७	२९९	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	१८०	१३७	३१७	१२१	११९	२४०	३०१	२५६	५५७

श्रोत : जि.सि.का.

५.३.१२ विद्यालयगत विद्यार्थी विवरण : २०७४/७५ (कक्षा ११-१२)

तालिका नं. ४२: विद्यालयगत विद्यार्थी विवरण : २०७४/७५ (कक्षा ११-१२)

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	११			१२			११-१२ जम्मा		
		G	B	T	G	B	T	G	B	T
१	सुर्योदय मा.वि. दोर्दी १	१२	५	१७	६	४	१०	१८	९	२७
२	फलेनी मा.वि. दोर्दी ८	६	३	९	८	२	१०	१४	५	११
	जम्मा	१८	८	२६	१४	६	२०	३२	१४	४६

श्रोत : जि.सि.का.

५.३.१३ वडागत रुपमा विद्यार्थी विवरण (कक्षा १-५)

तालिका नं. ४३ : वडागत रुपमा विद्यार्थी विवरण (कक्षा १-५)

वडा नं	वाविके			१			२			३			४			५			१-५ जम्मा		
	G	B	T	G	B	T	G	B	T	G	B	T	G	B	T	G	B	T	G	B	T
१	१४	१६	३०	९	१७	२६	१०	९	१९	९	११	२०	१६	८	२४	१५	११	२६	७९	५६	११५
२	११	६	१७	६	७	१३	९	६	१५	७	७	१४	१२	१२	२४	११	१५	२६	४५	४७	९२
३	२८	१६	४४	१६	१८	३४	२०	१७	३७	२०	१९	३९	२१	२४	४५	१४	१९	३३	९१	९७	१८८
४	२४	३१	५५	२१	१२	३३	१७	१४	३१	१३	१५	२८	२५	३०	५५	२७	१९	४६	१०३	९०	१९३
५	२९	२९	५८	१९	२२	४१	१९	१८	३७	२२	२१	४३	२२	२०	४२	२९	२६	५५	१११	१०७	२१८
६	३१	३०	६१	३१	३१	६२	२२	२२	४४	३३	२४	५७	२५	२२	४७	२६	२०	४६	१३७	११९	२४६
७	१५	२३	३८	१३	१४	२७	१२	१३	२५	८	१६	२४	१६	१७	३३	१७	१५	३२	६६	७५	१४१
८	२४	३०	५४	३८	३६	७४	२७	२३	५०	२६	२८	५४	३१	२७	५८	२५	३१	५६	१४७	१४५	२९२
९	३	९	१२	६	१३	१९	७	२	९	३	५	८	०	१	१	२	०	२	१८	२१	३९
जम्मा	१७९	१९०	३६९	१५९	१७०	३२९	१४३	१२४	२६७	१४१	१४६	२८७	१६८	१६१	३२९	१६६	१५६	३२२	७७७	७५७	१५३४

श्रोत : जि.सि.का.

५.३.१४ वडागत रुपमा विद्यार्थी विवरण (कक्षा ६-१०)

तालिका नं. ४४: वडागत रुपमा विद्यार्थी विवरण (कक्षा ६-१०)

वडा नं	६			७			८			६-८ जम्मा			९			१०			९-१० जम्मा		
	G	B	T	G	B	T	G	B	T	G	B	T	G	B	T	G	B	T	G	B	T
१	६	१२	१८	१३	१४	२७	१२	१८	३०	३१	४४	७५	१५	१०	२५	१३	२१	३४	२८	३१	५९
२	८	११	१९	८	६	१४	१६	२०	३६	३२	३७	६९	१९	१३	३२	१५	८	२३	३४	२१	५५
३	१६	१९	३५	२५	२२	४७	२७	१६	४३	६८	५७	१२५	२४	२१	४५	१५	१४	२९	३९	३५	७४
४	३०	१३	४३	२९	२६	५५	३५	१७	५२	९४	५६	१५०	३८	२९	६७	२२	२०	४२	६०	४९	१०९
५	२५	२४	४९	२९	२४	५३	२४	२२	४६	७८	७०	१४८	३०	२३	५३	१६	२४	४०	४६	४७	९३
६	२३	१०	४३	२७	१६	४३	१६	१६	३२	६६	५२	११८									
७	१७	२६	४३	१७	२२	३९	१५	१८	३३	४९	६६	११५	२६	२०	४६	१६	१०	२६	४२	३०	७२
८	२७	१८	४५	१४	२२	३६	३१	२७	५८	७२	६७	१३९	२८	२१	४९	२४	२२	४६	५२	४३	९५
९		४	४	४	१	५	६	१	७	१०	६	१६									
जम्मा	१५२	१४७	२९९	१६६	१५३	३१९	१८२	१५५	३३७	५००	४५५	९५५	१८०	१३७	३१७	१२१	११९	२४०	३०१	२५६	५५७

श्रोत : जि.सि.का.

५.३.१५ शिक्षक विवरण (प्राथमिक तह)

तालिका नं. ४५: शिक्षक विवरण (प्राथमिक तह)

शिक्षक विवरण	प्रथम	द्वितीय	तृतीय	अ/करार	राहत	जम्मा	रिक्त
महिला		६	११	४३	९	६९	३
पुरुष	२	४१	३३	४८	५	१२९	
जम्मा	२	४७	४४	९१	१४	१९८	३

श्रोत : जि.सि.का.

५.३.१६ शिक्षक विवरण नि मा वि /आधारभूत तह

तालिका नं. ४६ : शिक्षक विवरण नि मा वि /आधारभूत तह

शिक्षक विवरण	प्रथम	द्वितीय	तृतीय	अ/करार	राहत	जम्मा
महिला			२	१	३	६
पुरुष	१	४	१	१२	८	२६
जम्मा	१	४	३	१३	११	३२

श्रोत : जि.सि.का.

५.३.१७ शिक्षक विवरण मा.वि

तालिका नं. ४७ : शिक्षक विवरण मा.वि.

शिक्षक विवरण	प्रथम	द्वितीय	तृतीय	अ/करार	राहत		जम्मा	सट्टा
					मा नि	उ मा वि		
महिला			१				१	१
पुरुष			८	६	७	२	२३	२
जम्मा			९	६	७	२	२४	३

श्रोत : जि.सि.का.

५.५ तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको नाम

नेपाल प्रर्या-पर्यटनको लागि विश्वमै चर्चित रहेको छ । नेपालका सुन्दर हिमाल, पहाड, खोला नदी, ताल, विषम भूगोल लगायतका प्राकृतिक सम्पदाहरु प्रर्या-पर्यटनका हिस्सा हुन् । नेपालमा यस्ता प्राकृतिक सम्पदाहरु असंख्य रहेका छन् । दोर्दी गाउँपालिकामा पनि प्राकृतिक सम्पदाहरुको भरिपूर्णता रहेको छ । यहाँका सुन्दर हिमालहरुको मनोरम दृश्य तथा तालतलैया र पोखरीहरु यस क्षेत्रका आर्कषणका केन्द्रहरु हुन् । यस्ता प्राकृतिक सम्पदामध्येका यस क्षेत्रमा रहेका ताल तथा पोखरीहरुको विवरण निम्नानुसार रहेको छ :

तालिका नं. ४८ तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीका विवरण

क्र.स	नाम	गा.पा. वडा नं.	कैफियत
१	चामे पोखरी	६	
२	चोङ्गरे पोखरी	६	
३	दाम्राङ पोखरी	६	
४	दुध पोखरी	५	
५	ईलिम पोखरी	५	
६	मेमे पोखरी	७	

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

६.भौतिक पूर्वाधार विकासको अवस्था

६.१ गाउँपालिका भित्र भएका सडक

सडक पूर्वाधार विकासको मूल आधार हो । सडकको विकासविना अन्य विकासका आधारहरु स्थापित गर्न कठिन तथा खर्चिलो हुन्छ । गाउँको प्रभावकारी विकासका लागि पनि सडक संजाल अन्यन्त जरुरी हुन्छ । यस गाउँपालिकामा पनि सडक संञ्जालको विकासका लागि योजना तथा कार्यक्रमहरु संचालन भइरहेका छन् भने कतिपय कार्यक्रमहरु संचालन हुने क्रममा छन् । साथै नयाँ गाउँको रुपमा भर्खर मात्रै जिम्मेवारी सम्हालेको पनि कतिपय योजना अझै निर्णय प्रक्रियाकै रुपमा रहेका छन् । यसै सन्र्दभमा यस गाउँपालिकाका सबै वडा सडक संजालमा भने आवद्ध भइसकेका छन् तर पनि सडकको स्तरोन्नती गर्ने कार्य प्राथमिकतामा रहेको देखिन्छ । समग्रमा भन्नुपर्दा यस गाउँका सबै वडा कच्चि सडक संजालसंग जोडिसकिएको बर्तमान अवस्था छ ।

६.२ वातावरण तथा सरसफाई

गाउँपालिकाको वातावरणीय सरसफाई तथा पूर्वाधार विकासको वर्तमान अवस्थालाई हेर्दा यस गाउँपालिकामा वातावरण संरक्षण संर्वद्धन तथा प्रर्वद्धन लगायतका कार्यक्रमलाई संचालन गर्ने गरिएको छ । यसैगरि वातावरणीय सचेतना अभियान, वृक्षारोपण, हरित पर्या-पर्यटन जस्ता कार्यहरु गरि बातावरण संरक्षणमा विशेष जोड दिइएको छ । साथै गाउँपालिकामा सामुदायिक बनको अवधारणालाई आत्मसाथ गरिएको, समय समयमा विभिन्न स्वास्थ्य तथा सरसफाईका कार्यक्रमको संचालन गर्ने, जनचेतना फैलाउने, शौचालय निर्माणको लागि अनुदान उपलव्ध गराउने साथै घरायसी सफाई सम्वन्धि जनचेतनामुलक कार्यक्रम र विपन्न वर्गलाई वातावरणीय सफाईको लागि आवश्यक सहायता उपलव्ध गराउने, साथै सरसफाई लाई जोड दिनेगरि बेलाबखत विद्यालय स्तरीय कार्यक्रमको संचालन, गाउँस्तरमा विविध चाडपर्व वा दिवसको उपलक्ष्य पारेर संचालन गरिने क्रियाकलाप लगायतका कार्यक्रमहरुले निरन्तरता पाइरहेका छन् । साथै यस्ता कार्यहरुमा यस क्षेत्रका गैर-सरकारी संस्थाहरुको समेत सक्रिय योगदान रहेको छ । यस गाउँपालिकामा पाँच वटा सार्वजनिक शौचालयहरु रहेका छन् ।

६.३ हुलाक सेवा केन्द्र

दोर्दी गाउँपालिकाको साविक गा.वि.स का प्रत्येक वार्डहरुमा हुलाक सेवा केन्द्रहरु रहेका छन् । संचारको सबैभन्दा पुरानो र औपचारिका साधन हुलाक हो । हालका दिनहरुमा हुलाकको कार्य गर्ने विविध स्वरुपका संचारका साधनहरु आएता पनि कार्यलयीय संचारका कार्यहरुमा औपचारिकता तथा आधिकारीकताका लागि हुलाकको नै बढि प्रयोग हुने गर्दछ । कुनैवेला सूचना तथा जानकारी आदानप्रदान गर्न भ्याई नभ्याई देखिने हुलाक सूचना तथा संचार प्रणालीमा आएको आधुनिक स्वरुप संगै नयाँ-नयाँ सेवा स्वरुपलाई अवलम्वन गदै परिमार्जन हुने क्रममा रहेका छन् । यसै क्रममा राज्यले दिएका हुलाकको साविक प्रवृति भन्दा नयाँ स्वरुपका कार्यहरु जस्तै विभिन्न सेवामा दरखास्तको लागि फर्म दर्ता गराउने, वचतका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने लगायतका नयाँ जिम्मेवारीको वहन गदै आफूलाई परिमार्जन गराउदै गइरहेका छन् ।

तालिका नं. ४९ हुलाक सेवा केन्द्रको विवरण

क्र.सं.	भवनको प्रकृति : वटा			वडा नं.	कैफियत
	गोटा	कच्ची	पक्की		
१	९	✓		१ देखि ९ साविक वडाहरु सवै	

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

६.४ वसपार्क वा वस स्टेशन

गाउँपालिकामा हालसम्म एक मात्र बसपार्क वा वसस्टेसन छ । यातायातको विकासविना आजको समयमा कुनै पनि विकासको परिकल्पना गर्न सकिदैन् । जव भौतिक दुरी नजिक बन्छ तव मात्र अन्य दुरीहरु नजिक बनाउने विकासका क्रियाकलाप संचालन गर्न सरल हुन्छ । सवै विकासको साधनलाई संचालन गर्न आवश्यक पूर्वाधारको सहज हस्तान्तरणका लागि पनि यातायात महत्वपूर्ण हुन्छ ।

तालिका नं. ५० वसपार्क वा वस स्टेशनको विवरण

क्र.सं.	गापा/नपाको नाम	स्थान (नपा/गापाको वडा नं.)	क्षेत्रफल (वर्ग किमि)	कैफियत
१	दोर्दी	४, नौथर		

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

६.५ गाउँपालिकाका हालका भवनहरु

तालिका नं. ५१ गाउँपालिकाका हालका भवनहरुको विवरण

क्र.स	गापा/नपाको नाम	भवनको प्रकृति :वटा			कैफियत
		गोटा	कच्ची	पक्की	
१.	वडा नं. १	१	√		भाडामा
२	वडा नं. २	१	√		भाडामा
३	वडा नं. ३	१	√		भाडामा
४	वडा नं. ४	१	√		भाडामा
५	वडा नं. ५	१	√		भाडामा
६	वडा नं. ६	१		√	भाडामा
७	वडा नं. ७	१	√		भाडामा
८	वडा नं. ८	१	√		भाडामा
९	वडा नं. ९	१	√		भाडामा

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

६.६ सामुदायिक भवनहरुको विवरण

दोर्दी गाउँपालिकामा रहेका सामुदायिक भवनहरुलाई तलको तालिकामा देखाइएको छ । व्यक्तिगत सम्पत्ति भन्दा माथि रहेको आफुले नकामाईकनै पनि आफू तथा आफनो पुस्तौ पुस्ता सम्म उपायोग गर्न पाउने राज्यप्रदत्त प्रदान गरिएका सार्वजनिक सम्पत्ती नागरिकको सबैभन्दा ठुलो सम्पत्ति हो । अतः यस्तो सम्पत्तिको रक्षा गरि आफूले उपयोग गर्नु र अरुका लागि पनि जोगाइदिनु व्यक्तिको ठुलो कर्तव्य हो ।

तालिका नं. ५२ सामुदायिक भवनहरुको विवरण

क्र.सं.	सामुदायिक भवनहरुका नाम	वडा नं. बस्ती	हालको उपयोग
१	आमा समूह	साविक प्रत्येक ९ वार्डहरुमा	आफै
२	सचेतना केन्द्र भवन	१	आफै
३	कमदा आमा समुह	२	आफै
४	प्यादी आमा समुह	२	आफै
५	कालिका आमा समुह	२	आफै
६	पवित्रा आमा समुह	२	आफै

७	प्रतिज्ञा आमा समुह	२	आफै
८	श्री कन्यादेवी आमा समुह	२	आफै
९	पाँश्वरा सामुदायीक भवन	८	आफै
१०	मखमली सामुदायीक आमा समुह	८	आफै
११	गणेस्थान दलीत आमा समुह	८	आफै
१२	हिले वेसी तामाङ्ग समाज	८	आफै
१३	लाङ्घाली मगर आमा समुह	८	आफै
१४	खिञ्चोक वेसी	८	आफै
१५	मण्डली भवन	८	आफै
१६	कनेल चौतारा आमा समुह	३	आफै
१७	गैरी गाउँ आमा समुह	३	आफै
१८	जनचेतना आमा समुह	३	आफै
१९	प्रगतिशिल खत्री गाउँ	३	आफै

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

६.७ पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र

तालिका नं. ५३ पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र

क्र.स.	गा.पा.,न.पा.को नाम	भवनको प्रकृति			गा.पा. को वडा नं.	कैफियत
		गोटा	कच्ची	पक्की		
१.	दोर्दी गाउपालिका	२		छ	वडा न. ४ नौथर	

श्रोतः पशुपक्षि शाखा नौथर लम्जुङ २०७५

६.८ दोर्दी गा.पा. भित्र रहेका पशुपक्षि सम्वन्धि समुह समितिहरु

तालिका नं. ५४ पशु पक्षी सम्वन्धि समुह समितिहरु

क्र.स.	समूह समितिको नाम	ठेगाना	स्थापना	महिला	पूरुष	जम्मा	अध्यक्ष	फोन नं.
१.	सिर्जनशील कुखुरापालन समूह	दोर्दी ६ ठोडेनी	२०७४।११।१०	द.म. १ज.म.९		१०	जुना बि.क. अध्यक्ष	
२.	लगनशील कुखुरापालन समूह	दोर्दी ७ फलेनी	२०७४।११।१३	ज.म १०.		१०	बिरमायागुरुङ अध्यक्ष	

३.	क्ष्यांदीखोला भेडा बाखापालन समूह	दोर्दी ७ फलेनी	२०७४।११।१४	ज.म.५	ज.पू.२०	२५	रस बहादुर गुरुङअध्यक्ष	
४.	दुबार कुखुरापालन समूह	दोर्दी ८ वन्सार	२०७४।११।१२	द.म.६ ज.म.४		१०	बुद्धिमाया मिजार अध्यक्ष	
५.	दोर्दी खोला भेडा बाखापालन समूह	दोर्दी ८ वन्सार	२०७४।११।१३	ज.म.३	द.पू २ ज.पू.१७	२१	योप्रसाद गुरुङ अध्यक्ष	
६.	काम चोक बाखपालन समूह	दोर्दी ४ नौथर	२०७४।११।१५	ज.म.५	ज.पू.२०	२५	केयर सिहं गुरुङ अध्यक्ष	
मा७.	कुखुरेढुगां कुखुरा पालन समूह	दोर्दी ४ नौथर	२०७४।११।११	ज.म. ३	द.पू.३ ज.पू४	१०	पूर्ण बहादुर वि.क.अध्यक्ष	
८.	शिब बाखापालन समूह	दोर्दी ५पाचोक	२०७४।११।१३	ज.म.८	ज.पू.१७	२५	गोपी गुरुङ अध्यक्ष सरस्वति गुरुङ सचिव	९८०८०८५१७३ ९८४६१२३९१४
९.	किशेदी कुखुरा पालन समूह	दोर्दी ५पाचोक	२०७४।११।१२	ज.म.७द.म. ३	द.पू.१	११	योमा गुरुङ अध्यक्ष किनीमाया गुरुङ कोषाध्यक्ष	९८४३९११६९३
१०.	सिर्जनशील भेडा बाखापालन समूह	दोर्दी ६ ढोडेनी	२०७४।११।१३	ज.म.१४	ज.पू.१	१५	भगवति घले अध्यक्ष	
११.	बाघ भैरव बाखापालन समूह	दोर्दी ९ हिलेटक्सार	२०७४।११।१४				पूर्ण बहादुर गुरुङ(ख)अध्यक्ष	९८१८५९२९७१
१२.	बाघ भैरब कुखुरापालन समूह	दोर्दी ९ हिलेटक्सार	२०७४।११।१५	द. म. १२		१२	मनमाया बि.क. अध्यक्ष बिमला बि.क. सचिवि मिना परियार कोषाध्यक्ष	९८०३२७५७८१ ९८१६६९१३१५ ९८१०००२०८६
१३.	प्रागति शिल व्यावसायिक कुखुरा पालन समूह	दोर्दी ३ मन्ज्याङ	२०७४।११।१०	द.म.१०		१०	मन्दिरा बि.क. अध्यक्ष	९८४६७६०८२४
१४.	लामा गाउ बाखापालन समूह	दोर्दी ३ मन्ज्याङ	२०७४।११।११	द.म७ ज.म.४	द.पू.५ज.पू.४	२०	धन बहादुर गुरुङ अध्यक्ष	९८४६१३९३८९
१५.	ग्रीन सोसाईटी	दोर्दी २ अर्चलबोट	२०७४।११।१६	द.म.१ज.म.४	द.पू ४ज.पू.६ अन्य १	१६	खडक रिमाल अध्यक्ष	

	कुखुरापालन समूह							
१६.	मर्स्यादी बाखापालन समूह	दोर्दी २ अर्चलबोट	२०७४।११।१७	द.म.५ज.म.३अन्य म.१२	अन्य २	२०	सत्य ढकाल अध्यक्ष	
१७.	नमुना व्यावसायिक बाखापालन समूह	दोर्दी १ भार्ते	२०७४।११।१७	द.म.१अन्य म.१०ज.पू.१	अन्य पू.११	२३	प्रेम बहादुर थापा अध्यक्ष	
१८.	जनजागरण व्यावसायिक कुखुरापालन समूह	दोर्दी १ भार्ते	२०७४।११।२०	द.म.६	द.पू.४	१०	ददिराम परियार अध्यक्ष	९८४८३२५४६८५

श्रोतः पशुपक्षि शाखा नौथर लम्जुङ २०७५

६.८ शवदाह तथा पशु वधशालाको विवरण

गाउँपालिकामा सुरक्षित मासुको निर्यातका लागि विविध स्थानमा पशु वधशाला समेत निर्माण गर्न आवश्यक देखिन्छ। त्यस्तै शवदाह पनि निर्माण गर्नुपर्ने देखिन्छ।

तालिका नं. ५५ शवदाह तथा पशु वधशालाको विवरण

क्र.स.	विवरण	स्थान	अवस्था	कैफियत
१.	शवदाह	छैन	छैन	
२.	पशुबधशाला	छैन	छैन	

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

६.८ खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

भौतिक पूर्वाधारभित्र एक राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरको खेल मैदानलाई पनि समावेश गर्ने गरिन्छ। आजका दिनमा खेलको माध्यमबाट राज्यहरु एकआपसमा नजिकिनुका साथै आफ्नो वर्चश्व प्रदर्शन गर्ने समेत गरेको पाइन्छ। हाम्रो देशमा पनि हरेका गाउँपालिकामा कम्तिमा एउटा राष्ट्रिय स्तरको खेल मैदान निर्माण गर्ने लक्ष्य राखेको पाइन्छ। दोर्दी गाउँपालिकाको चार स्थानमा खेल मैदान रहेका छन्। यि खेल मैदानहरुको अवस्था सामान्य रहेको छ। यस क्षेत्रमा राष्ट्रिय स्तरको खेल मैदान बनाउने लक्ष्य राखिएको भए तापनि हालसम्म सो कार्यले गति लिन सकेको छैन, भएका खेल मैदानको पनि स्तरोन्नती गनुपर्ने भएका छन्। यस दिशामा गाउँपालिकाले योजना निर्माण गरिरहेको छ।

तालिका नं. ५६ खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	खेल मैदानको किसिम र	स्थान तथा	उपयोगको अवस्था (	कैफियत

	अनुमानित क्षेत्रफल	**वडा नं.**	**कसले उपयोग गर्छ)**	
१	माजाखर्क १ रोपनी	७	विद्यालय र समुदाय	
२	लप्सी वोट ३ रोपनी	७	समुदाय	
३	क्लव चौर २.५ रोपनी	६	क्लव	
४	साधारण चौर २ रोपनी	३	समुदाय	

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

६.९ सार्वजनिक पाटि पौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकामा केही पाटीपौवा लगायत चौताराहरु रहेका छन् । यी सार्वजनिक स्थलहरु मानिसहरुलाई विश्राम गर्न, गाउँको भेला वस्न, सार्वजनिक सरोकारका विषयहरु वा अन्य कुनै विविध कार्यक्रमको लागि प्रयोग हुँदै आएको छ । यस्तो स्थलको उचित स्याहार र संरक्षण हुन सकेको छैन, भएका चौताराहरुपनि लोपुन्मुख अवस्थामा छन्, जसको मर्मत तथा संभार गनुपर्ने आवश्यकता भैसकेको छ । यस कार्यका लागि पनि योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गनुपर्ने आवश्यता देखिएको छ ।

तालिका नं. ५७ सार्वजनिक पाटि पौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण

क्र.स	**सार्वजनिक वस्तु विवरण**	**स्थान**	**उपयोग**	**कैफियत**
१	वतासे चौतारा	वार्ड नं. ३	समुदाय	
२	कनेली चौतारा	वार्ड नं. ३	समुदाय	
३	गोपी चौतारा	वार्ड नं. ३	समुदाय	
४	चौतारा प्रतिक्षालय	वार्ड नं. ६	समुदाय	
५	आगेडाँडा चौतारा	वार्ड नं. ४	समुदाय	
६	धारा चौतारा	वार्ड नं. ४	समुदाय	
७	आठठोटे चौतारा	वार्ड नं. ४	समुदाय	
८	अचले चौतारा	वार्ड नं. ४	समुदाय	
९	म्ल्याँक्या चौतारा	वार्ड नं. ७	समुदाय	
१०	दुइघरे देवीस्थान चौतारा	वार्ड नं. ७	समुदाय	
११	कृष्ण मन्दिर	वार्ड नं. २	समुदाय	
१२	ढल्के पिपल चौतारा	वार्ड नं. २	समुदाय	
१३	चौरापानी चौतारा	वार्ड नं. १	समुदाय	

१४	वनपाला चौतारा	वार्ड नं. १	समुदाय	
१५	अलैचेपानी चौतारा	वार्ड नं. १	समुदाय	

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

६.१० झोलुङ्गे पुल । पुलपुलेसा सम्बन्धी विवरण

तालिका नं. ५८ झोलुङ्गे पुल । पुलपुलेसा सम्बन्धी विवरण

पुल । खोलाको नाम
प्यार्दी खोला झोलुङ्गे पुल
तार्दी खोला झोलुङ्गे पुल
वोलघारी झोलुङ्गे पुल
दोर्दी वगर झोलुङ्गे पुल
किजेदी झोलुङ्गे पुल
जितैरे झोलुङ्गे पुल
झीटै झोलुङ्गे पुल
दोर्दी झोलुङ्गे पुल
छ्याङ्गदी झोलुङ्गे पुल
ताम्लिस्यो झोलुङ्गे पुल
लोदोखोला झोलुङ्गे पुल
छोटीखोला झोलुङ्गे पुल
सादीखोला झोलुङ्गे पुल
काईदे खोला झोलुङ्गे पुल
सेर्ले खोला झोलुङ्गे पुल
पाचोक झोलुङ्गे पुल
चनौटे झोलुङ्गे पुल

आलीवारी झोलुङ्गे पुल
पारक्यो खोला झोलुङ्गे पुल
क्षतीगाउँ झोलुङ्गे पुल
ल्याङ्गट्याङ्ग खोला झोलुङ्गे पुल
कराउँदी झोलुङ्गे पुल
सिम्रुङ झोलुङ्गे पुल
अर्चलवोट झोलुङ्गे पुल
सल्लावोट झोलुङ्गे पुल
हाँडीखोला झोलुङ्गे पुल

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

६.११ विपद व्यवस्थापन पूर्व तयारी सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकामा विपद व्यवस्थापनको लागि एक विपद व्यवस्थापन गाउँ समिति स्थापना गर्न आवश्यक देखिन्छ । यसले प्राकृतिक प्रकोप, आकस्मिक समस्या वा आपतकालिन अवस्था आइपरेको अवस्थामा उद्धार, राहत तथा पुनःस्थापना जस्ता कार्यमा नागरिकलाई सहायता उपलव्ध गराउने गर्दछ । साथै यसले भैपरि आउने समस्याहरुको सरल निकासको लागि पुर्वानुमान तथा योजना निर्माण र पुर्वतयारी पनि गर्ने गर्दछ । यसका लागि सुरक्षित स्थान समेत तोक्नु आवश्यक छ । यस समितीले वर्तमान समयमा भुकम्प रहित भवन निर्माण सम्वन्धी आचार संहित लागु गर्नुका साथै यस्ता भवनहरुको निर्माणमा आवश्यका परामर्श समेत उपलव्ध गराउने कार्य गर्दछ । यी सवै कार्यको आवश्यक खर्चको व्यवस्थापनको लागि एक विपद व्यवस्थापन कोष समेत निर्माण गर्नु पर्दछ ।

६.१२ सिंचाईको श्रोत

नेपाल परम्परागत कृषिबाट विस्तारै आधुनिक कृषि प्रणालीमा रुपान्तरण हुँदै गरेको देश हो । कृषि आधुनिकीकरणका लागि वैज्ञानिक कृषि प्रणालीको आवश्यकता पर्दछ । वैज्ञानिक कृषि प्रणाली अन्तर्गत सदावहार सिंचाई सुविधाको उपलव्धता पहिलो शर्त हो । सिंचाइको

प्रभावकारी व्यवस्थापन गरिसकेपछि मात्र वैज्ञानिक कृषि प्रणालिको सुरुवात हुन्छ । हाम्रो देश कृषि अर्थतन्त्रको देश हो । कृषिबाट प्राप्त गर्न सकिने संभाव्य अधिकतम फाइदाको लागि नेपालमा विविध प्रयासहरु जारी गरिएका छन् । यसका बाबजुद पनि वास्तविक किसानहरुले सिंचाईको लाभ लिन नसक्नु र भएको सिंचाइ सुविधा पनि अत्यन्त न्युन हुनु हाम्रो देशको प्रमुख कृषि समम्या मध्ये एक समस्याको रुपमा रहेको छ । यस क्षेत्रमा सिंचाईको रुपमा प्रयोग भइरहेका स्रोतहरुको विवरण निम्नानुसार रहेको छ ।

तालिका नं. ५९ सिंचाईको श्रोतको विवरण

क्र.स	**सिंचाइको श्रोतको नाम**	**गा.पा. वडा नं.**
१	शिरुपानी सिंचाई आयोजना	दोर्दी ९ हिलेटक्सार
२	थारचौर सिंचाई आयोजना	दोर्दी ९ हिलेटक्सार
३	अलैंचेफाँट सिंचाई आयोजना	दोर्दी २ अलैचे
४	खिमचोक सिँचाई आयोजना	दोर्दी ८ खिम्चोक
५	एक्लेफाँट सिंचाई आयोजना	दोर्दी १ भार्ते, एक्लेफाँट
६	किसेदी लामावठर सिंचाई आयोजना	दोर्दी २ श्रीमन्ज्याङ
७	किसेदी सेरा सिंचाई आयोजना	दोर्दी ४ नौथर शेरावजार क्षेत्र

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

६.१३ वडा अनुसार सिंचित क्षेत्रफल

तालिका नं. ६० वडा अनुसार सिंचित क्षेत्रफल विवरण

क्र.सं.	**वडा**	**सिंचित क्षेत्रफल हेक्टरमा**
१.	पाचोक	४०
२.	अर्चलवोट	८८
३.	वन्सार	२०
४.	हिलेटक्सार	२०
५.	भार्ते	२५
६.	फलेनी	४०
७.	ढोडेनी	३०
८.	नौथर	२७
९.	श्रीभन्ज्याङ	२४

श्रोत : जिल्ला कृषि कार्यालय, लमजुङ(२०७३)

६.१४ विद्यालहरुमा शौचालयको विवरण

गाउँपालिकाका विद्यालयहरुको शौचालयको अवस्था तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका नं. ६१ विद्यालयहरुमा शौचालयको विवरण

वडा	जम्मा विद्यालय संख्या	शौचालयको किसिम (संख्यामा उल्लेख गर्ने			
		सामान्य, सवैले प्रयोग गर्ने किसिमको	छात्राछात्रका लागि भिन्दाभिन्दै भएको	अपांगका लागि भिन्दाभिन्दै भएको	शौचालय नभएको
अर्चलवोट	५	√	√	×	×
वन्सार	६	√	√	×	×
भार्ते	११	√	√	×	×
ढोडेनी	१०	√	√	×	×
फलेनी	५	√	√	×	×
हिलेटक्सार	४	√	√	×	×
नौथर	६	√	√	×	×
पाचोक	८	√	√	×	×
श्रीभन्ज्याङ	४	√	√	×	×

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

७. उद्योगधन्दा तथा व्यवसायको अवस्था

देश विकासको एक महत्वपूर्ण खम्बा भनेको उद्योग हो । उद्योग धन्दाको विकास बिना राज्यमा आर्थिक कान्ति हुन सक्तैन । कुनै पनि देशको गरिमा बढाउनको लागि आर्थिक आधार बलियो हुनुपर्ने कुरा महत्वपूर्ण हुन्छ । यस्तो आर्थिक आधारको प्रथम सिढि नै उद्योग हो । नेपालमा उद्योग विकासको गतिलाई हेर्दा राज्य यस दिशामा लागिपरेको देखिएता पनि सन्तोषजनक भने देखिदैन । जसको फलस्वरुप राज्यमा औद्योगिक बस्तुको मागलाई पुरा गर्न उच्च आयात गर्नुपर्ने अवस्थाले आर्थिक विकासमा ऋणात्मक प्रभाब पारेको देखिन्छ । यसका साथै नेपाल एक विकासोन्मुख मुलुक हो । आर्थिक विकासका प्रर्याप्त सभावना हुदाँहुँदै नि यो देश गरिब मुलुकको पङ्क्तिमा परेको छ । नेपालको योजनाबद्ध विकासले देशको आर्थिक पक्षलाई उकालो चढाउनका लागि उद्योग क्षेत्रलाई लक्षित गरि विभिन्न प्रयासहरु गरेता पनि जनताले महसुस गर्ने गरि उद्योग क्षेत्रको विकास हुन् भने केहि समय

लाग्ने देखिन्छ । राज्यको अवस्थाको प्रतिविम्ब गाउँले पनि बोकेको हुन्छ । अतः दोर्दी गाउँपालिकामा पनि उद्योगको बर्तमान अवस्थालाई हेर्दा यस क्षेत्रको हालसम्म किटान गरेर उद्योगको सूचीमा राख्न सकिने उद्योगको विवरण प्राप्त गर्न सकिदैन । गाउँपालिकाको विकासलाई द्रुत गतिमा अगाडि वढाई रोजगारी सिर्जना गर्न तथा सकारात्मक विकासको लागि पर्याप्त रुपमा उद्योग विकासका कार्यक्रमहरु ल्याइनुपर्ने आवश्कता देखिएको छ ।

७.१ औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय (निर्माण व्यवसायी समेत) सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकामा भएका व्यापार व्यावसाय तथा उद्योग व्यवसायको विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ । जसअनुसार यस गाउँ क्षेत्रमा सवैभन्दा धेरै होटल व्यवसाय र खाजा तथा खाना घर रहेका छन् । यसवाहेक किराना व्यवसाय, दुग्ध व्यसिाय, टेलस, सहकारी, माछा मासु व्यवसाय, फेन्सी व्यवसायी पनि यो क्षेत्रको प्रमुख व्यवसायको रुपमा देखिन्छ ।

तालिका नं. ६२ औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय (निर्माण व्यवसायी समेत) सम्बन्धी विवरण

सि.नं	व्यपार,व्यवसाय विवरण	जम्मा संख्या
१	दुग्घ व्यवसायी	६
२	टेलर्स	९
५	होटल व्यवसायी	३६
६	फेन्सी व्यवसायी	४
७	क्लिनिक तथा औषधी व्यवसायी	३
८	तरकारी तथा फलफूल व्यवसायी	७
९	इलेक्ट्रोनिक व्यवसायी	५
१०	माछामासु पसल, व्यवसायी	६
११	जुत्ता पसल	१
११	फोटो स्टुडियो	३
१२	फर्निचर	३
१३	किनारा पसल तथा व्यवसायी	२१
१४	अटो वर्कसप	२
१५	खाजाघर तथा चिया पसल	४२
१६	मनि ट्रान्सफर	१
१७	पुस्तक व्यवसायी तथा फोटोकपी	१

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

७.२ सहकारी संस्था/कृषि सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समुहको विवरण

एकको लागि हरेक र हरेकको लागि एक भन्ने मान्यतामार्फत सदस्यहरुको सामुहिक हितमा कार्य गर्नको लागि स्थापित सहकारी हालका दिनमा विश्वभर लोकप्रिय बन्दै गइरहेका छ । सहकारीमा आवद्ध सदस्यहरुको हितका लागि कार्य गर्ने र सानो सानो पुँजीलाई एकतित्र गरि कार्य गर्ने हुँदा नीम्न वर्गको नजिकको संस्थाको रुपमा पनि यसले लोकप्रियता पाएको छ । दोर्दी गाउँपालिकामा पनि हालसम्म ५ वटा विविध प्रकारका सहकारी दर्ता तथा संचालनमा आएका छन् । यस क्षेत्रका धेरैजसो सहकारी कृषि, महिला, वचत तथा ऋण, सामुहिक विकास जस्ता क्रियाकलापमा संलग्न रहेका छन् । सहकारीमा आवद्धता बढ्ढो रहेको छ । सानो-सानो पुँजीको प्रभावकारी व्यवस्थानबाट सदस्यहरु पनि आर्थिक रुपमा आत्मनिर्भर हुदै गइरहेका छन् ।

तालिका नं. ६३ सहकारी संस्था/कृषि सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समुहको विवरण

क्र.स.	विवरण, स्थान	ठेगाना	सदस्य सँख्या		
			महिला	पुरुष	जम्मा
१	इन्द्रपुरी कृषि सहकारी सँस्था लि.	दोर्दी १ भार्ते	३२	२०	५२
२	खमारीवोट कृषक समुह	दोर्दी १ भार्ते	१०	९	१९
३	कृषि जागृति तरकारी कृषक समुह	दोर्दी २	८	७	१५
४	सघनवाली वीउ उत्पादक समुह	दोर्दी २	२२	१५	३७
५	झगरे लामी स्वाँरा कृषक समुह	दोर्दी १	१२	१६	२८
६	ग्रिनहेल्थ मौरीपालक कृषक समुह	दोर्दी २	१०	२२	३२
७	भुमेदान कृषक समुह	दोर्दी २	२५	०	२५
८	भार्तेवेशी नमुना कृषक समुह	दोर्दी १	४	१६	२०
९	भारते कफि कृषक समुह	दोर्दी १	५	१०	१५
१०	श्रृजनशिल महिला कृषक समुह	दोर्दी १	२६	०	२६
११	धारापानि एकता कृषि समुह	दोर्दी १	२०	२५	४५
१२	उत्तरपानी देवी कृषि सहकारी संस्था	दोर्दी २			
१३	मिलिजुली महिला पशुपालन तथा कृषि सहकारी संस्था लि	दोर्दी ८			
१४	मिलिजुली कृषक समुह	दोर्दी ८			
१५	वुद्धअलैंची कृषक समुह	दोर्दी ६ ढोडेनी	१	२४	२५
१६	वनदेवी कृषि सहकारी संस्था लि	दोर्दी ९			
१७	श्री ढोडेनी जनएकता उपभोक्ता सहकारी संस्था लि	दोर्दी ६			
१८	पाचोक उपभोक्ता सहकारी संस्था लि	दोर्दी ५ पाचोक			
१९	अवीरल उपभोक्ता सहकारी संस्था लि	दोर्दी ४			

२०	श्री वाऱ्हपोखरी उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.	दोर्दी ९			
२१	श्री सुनाउ उपभोक्ता सहकारी संस्था लि	दोर्दी २			
२२	दोभान खोला अलैंची उत्पादन समुह	दोर्दी ८	५	२१	२६
२३	खाद्यान्न तरकारी तथा मसला वाली समुह	दोर्दी ६	६	२८	३४
२४	कालिका अलैंची उत्पादक कृषक समुह	दोर्दी ६	५	१८	२३
२५	अलैंची खेती कृषक समुह	दोर्दी ८	३	९	१२
२६	देवी कृषक समुह	दोर्दी ९	७	१७	२४
२७	भरना उत्पादनशील अलैंची समुह	दोर्दी ८	२	८	१०
२८	छहरे अलैंची कृषक समुह	दोर्दी ९	८	७	१५

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

७.३ गाउँभित्र रहेका व्यापारिक केन्दहरुको विवरण

व्यापार राज्य विकासको महत्वपूर्ण आधार हो । आजको समयमा व्यापार कुनै पनि गाउँलाई समृद्ध बनाउने तथा आर्थिक क्रियाकलापलाई द्रुत गतिमा अगाडी बढाउने क्षेत्रको रुपमा परिचित छ । कुनै पनि ठाउँको व्यापारीक विकासले त्यस स्थानलाई सहरीकरण गर्नमा पनि महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको हुन्छ । दोर्दी गाउँपालिकाले पनि व्यापारीक क्षेत्रमा विस्तारै विकासको बाटो पछ्याइरहेको छ । यस क्षेत्रमा हालसम्मको दिनमा हुने गरेका व्यापारिक कारोवार र व्यापारीक केन्द्रको रुपमा प्रयोग भइरहेका स्थानहरुलाई तल उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ६४ गाउँभित्र रहेका व्यापारिक केन्द्रहरुको विवरण

क्र.सं.	व्यापारिक केन्द्रहरुका नाम	मुख्य व्यापारिक वस्तुहरु	कैफियत
१	**अर्चलवोट**	दैनिक उपभोग्य सामान	
२	**वन्सार**	दैनिक उपभोग्य सामान	
३	**भार्ते**	दैनिक उपभोग्य सामान	
४	**ढोडेनी**	दैनिक उपभोग्य सामान, होटल व्यवसाय	
५	**फलेनी**	दैनिक उपभोग्य सामान	
६	**हिलेटक्सार**	दैनिक उपभोग्य सामान	
७	**नौथर**	दैनिक उपभोग्य सामान , होटल व्यवसाय	

८	**पाचोक**	दैनिक उपभोग्य सामान	
९	**श्रीभन्ज्याङ**	दैनिक उपभोग्य सामान	

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

७.४ वडा अनुसार सम्भावना तथा चुनौतीहरु

कृषि : कृषिजन्य वस्तुहरुको लागि उपयुक्त वातावरण तथा उर्वर जमिन साथै सिंचाइको श्रोत हुँदा हुँदै पनि उपयुक्त वजारीकरण, आधुनिक कृषि प्रणाली सम्वन्धि ज्ञानको कमी, जनचेतनाको कमी, दक्ष जनशक्तिको कमी, वैदेशिक रोजगारी जस्ता समस्याले कृषिजन्य उत्पादनमा प्रभाव पारेको देखिन्छ । केही क्षेत्रहरुमा व्यवसायिक कफी खेती सञ्चालन भएपनि उचित परामर्श तथा अनुदान सम्वन्धि व्यवस्था गर्नुपर्ने आवश्यकता पनि छ । नदी आसपासका अत्यन्त उर्वर भुमिहरु को संरक्षण गर्नुपर्ने आवश्यकता पनि उत्तिकै देखिन्छ ।

यातायात: सहज रुपमा उत्पादित वस्तुहरुको निर्यात गर्न सक्ने वातावरण वनाउनको लागि हाल रहेका सडकहरुको स्तरोन्नती गर्नुपर्ने आवश्यकता तड्कारो रुपमा देखिएको छ ।

वसाईसराई तथा वैदेसिक रोजगारी : गाउँपालिकाको विगतको तथ्याङ्कलाई ससर्ती विश्लेषण गर्दा अधिक जनसंख्या माथिल्लो पहाडी भेगवाट तल्लो भेगमा वसाई सरेको देखिन्छ । यसरी जनसँख्या विस्तापित हुनुको प्रमुख कारण कामको खोजी, सुविधा सम्पन्न र पायक पर्ने स्थान, घरायसी कारण रहेका छन् । यो स्थीतिलाई अवमुल्यन गर्दै जाने हो भने निकट भविश्यमा गा.पा. को विकासको लागि अझै ठुला चुनौतीहरु खडा हुन सक्ने देखिन्छ ।

खानेपानी: खानीपानीको उचित श्रोत हुँदा हुँदै पनि यस गाउँपालिकाको जनसंख्यामा सहज खानेपानी आपुर्ती पुग्न सकेको देखिदैन । गा.पा.ले निकट भविश्यमा नै सम्पुर्ण घरमा पानिको आपूर्ती गर्ने योजना अनुसार एक घर एक धाराको निती वनाई कार्यान्वयन गर्ने प्रदिवद्धता पनि जनाईसकेको छ ।

फोहर व्यवस्थापन: यस गा.पा. मा फोहर व्यवस्थापन तथा ढल सम्वन्धि कुनै ठोस योजनाहरु हालसम्म कार्यान्वयन भएको देखिदैन । गाउँपालीकाका करिव सम्पूर्ण जनसँख्याले फोहोरको व्यवस्थापन जमिनमुनी गाड्ने तथा वाहिरी खालि ठाउँ प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । वढ्दो जनसँख्या सँगै फोहरमैला व्यवस्थापनमा थप चुनौतीहरु देखा पर्दै गैरहेको हालको अवस्था छ ।

कर्मचारी व्यवस्थापन र प्रशासनिक चुनौति : देश संघीय व्यवस्थामा गएसँगै केही प्रशासनिक तथा व्यवस्थापन चुनौतीहरु पनि देखा पर्दै गैरहेका छन् । तथापी स्थानीय तहलाई नीति नियम परिमार्जन गर्ने अधिकार दिईएसँगै यस खालका चुनौतीहरुको विश्लेषण गरी विज्ञको सुझाव र सल्लाह लिई आवश्यकता अनुसार केन्द्र सँग समन्वय गरी परिमार्जन गर्दै लैजानुपर्ने आवश्यकता छ ।

सुचना तथा सञ्चार : जिल्लागत तथ्यांकको आधारमा यस गा.पा.का केही निश्चित ठाउँहरुमा ल्यान्डलाईन टेलिफोन सेवा पुगेको भनिए पनि धेरै ठाउँमा ल्यान्डलाईन सुविधा पाइएको देखिएन ।

हालको स्थीतीमा सञ्चारको मुख्य माध्यम एन.टी.सी र एन.सेल मोवाईल देखिएको छ । तसर्थ सुचना तथा सञ्चार वाट कोही पनि वञ्चित हुन नपर्ने गरि निम्म वुँदाहरुमा ध्यान दिनुपर्ने जरुरी छ ।

क) नेटवर्क नपुगेका स्थानहरुमा अविलम्व टेलिफोन टावरको विस्तार गर्ने ।

ख) सम्पुर्ण वडाहरुमा ईन्टरनेटको पहुँचको लागि आवश्यक तयारी गर्ने ।

ग) स्थानीय रेडीयो, अनलाईन पत्रीकाहरु मार्फत नगरपालिकाका गतिविधिहरुको प्रशारण गर्ने ।

श्रोत साधन तथा भवन : २१ औं शताव्दीको युगमा पनि प्रशासनिक कार्यहरु परम्परागत तवरले सम्पन्न गर्नुपर्ने वाध्यता त छँदैछ त्यसमाथि पनि भवनहरु तथा श्रोत साधनको अपर्याप्तताले गर्दा सम्पुण कार्यहरु प्रभावित हुन पुगेको देखिन्छ । उचित कार्ययोजना वनाई दक्ष जनशक्ति तथा विज्ञको सुझाव लिंदै प्रशासनिक कार्यहरु सहज रुपमा सञ्चालन गर्नको लागि उचित वातावरण वनाउनुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ ।

राजनितिक प्रभाव : विभिन्न कानुनी जटिलता का साथसाथै राजनैतिक प्रभावका कारणले गर्दा यस क्षेत्रमा मात्रै होइन धेरैजसो क्षेत्रका काम कारवाही प्रभावित देखिन्छन । नीति नीयमको धज्जि उडाउँदै राजनैतिक संरक्षणका आधारमा, सम्पन्न गर्नुपर्ने कामहरुमा सूस्तता, एकाधिकार, अवरोध श्रृजना गरेको उदाहरुण कैयन ठाउँमा पाउन सकिन्छ । तसर्थ विकास र सम्वृद्धिको लागि उचित निती नीयम र कार्य योजना वनाइ दोषीलाई राजनैतिक संरक्षणको आधारमा उन्मुक्ति दिने प्रचलन वन्द गर्दै लैजानुपर्ने आवश्यकता तड्कारो रुपमा देखिन्छ ।

तालिका नं. ६५ वडा अनुसार सम्भावना तथा चुनौतीहरु

वडा नं.	सम्भावना	चुनौतीहरु
१.	कृषी, जडिवुटी, व्यापारिक केन्द्र, पर्यटन ।	यातायात, खानेपानी, वेरोजगारी
२.	कृषी, पशुपालन, मौरीपालन, सिंचाई, पर्यटन	यातायात, खानेपानी, वेरोजगारी
३.	पशुपालन, काठ उद्योग, मौरीपालन, सिंचाई, पर्यटन	यातायात, खानेपानी, वेरोजगारी
४.	सिंचाइ, ढुंगा वालुवा, तामाखानी, पर्यटन	वेरोजगारी, दक्ष प्राविधिकको कमी, वेरोजगारी
५.	जडिवुटी, अलैंची, कफी, गिट्टी वालुवा, काठ	वजार व्यवस्थापन, गरीवी अपाङ्ग व्यवस्थापन, यातायात, वेरोजगारी
६.	कृषी, अलैंची, मौरीपालन, पशुपालन, जडिवुटी, कफी, पर्यटन	सिंचाई, कृषि प्राविधिकको कमी, परम्परागत पशुपालन,

७.	कृषी, पर्यटन, जडिवुटी, अलैंची, च्याउ, कफी, चिया, होमस्टे	यातायात, खानेपानी, विद्युत, स्वास्थ्य निकाय, शिक्षा
८.	अलैंची, पर्यटन, जडिवुटी, मौरीपालन, माछापालन, कुखुरापालन, पशुपालन	वेरोजगारी, वजार व्यवस्थापन
९.	कृषि, पर्यटन, पशुपालन	वेरोजगारी, वजार व्यवस्थापन

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

७.५ पशुधन तथा सोबाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्वन्धी विवरण

गाउँको वार्षिक रुपमा प्राप्त हुने पशुधन तथा पशु उत्पादनको विवरण :

तालिका नं. ६६ पशुधन तथा सोबाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्वन्धी विवरण

क.स	किसिम	सख्या			उत्पादन		
१.	पशुधन	स्थानीय	उन्नत	जम्मा	दूध लि.	मासू के.जी.	ऊन के.जी.
क.	गाई /गोरु				१६५०लि./दिन		
ख.	भैसी /रागा				३२००लि./दिन	७५००के.जी/वर्ष	
ग.	बोका ,खसी बाखा					४८००के.जी./वर्ष	
घ.	भेडा /च्याङग्रा					१५०के.जी/वर्ष	२५०के.जी./वर्ष
ङ.	सुगुर/बगुर					३००के.जी./वर्ष	
च.	अन्य						
क.स	किसिम	सख्या			उत्पादन		
१.	पन्छी	स्थानीय	उन्नत	जम्मा	अण्डा	मासू के.जी.	
क.	कुखुरा /ब्रोईलर				४०	८०के.जी/वर्ष	
ख.	हाँस					२	
ग.	अन्य						
घ.	माछा		के.जी.				
ङ.	मौरीघार		मह १००० के.जि.प्रति वर्ष				
च.	अन्य						

स्रोत : जि.कृ.का.

७.६. वार्षिक कृषि उत्पादन सम्वन्धि विवरण

तालिका नं. ६७ : वार्षिक कृषि उत्पादन सम्वन्धि विवरण

वाली/उत्पादन समूह	क्षेत्रफल हेक्टरमा	उत्पादन मे.ट.

अन्न वाली		
धान	१९८०	४३७६
मकै	७१८३	७५६२
कोदो	१५९१	२००९.५
गहुँ	१०	२०
दलहन वाली		
मास, वोडी, सिमी, मस्याङ, मुसुरो	७९.६	९१.१६
तेलहन वाली		
तोरी, सुर्यमुखी	३९	१६.२७
तरकारी वाली		
आलु, प्याज, काउली, भन्टा, वन्दा, गोलभेडा, रामतोरीया, साग आदी	६०	६००
अदुवा, वेसार, लसुन, खुर्सानी	२०	१६०
फलफूल खेती		
केरा, आँप, सुन्तला, नासपाती, भुइँकटहर आदी	२०	२६०

स्रोत : जि.कृ.का.

८. विविध जानकारी :

८.१ आ.व. ०७४/०५ मा दोर्दी गाउँपालिकाबाट सञ्चालित योजनाहरु

तालिका नं. ६८ : आ.व. ०७४/०५ मा दोर्दी गाउँपालिकाबाट सञ्चालित योजनाहरु

तपशिल

(१) लागत सहभागिता कोष :– रु. १५ लाख

क.स.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कहाँ	प्रस्तावित रकम रु.	श्रोत	को मार्फत	श्रोत	कैफियत
१	लागत सहभागिता कोष		१,०००,०००.००	गा.पा		गा.पा.	
(२) लक्षित बर्ग तर्फ – रु. २० लाख							
क.स.	**योजना तथा कार्यक्रमको नाम**	**कहाँ**	**प्रस्तावित रकम रु.**			**श्रोत**	**कैफियत**
१	आधारभुत तहको परिक्षा संचालन		१५०,०००.००			गा.पा.	
	मा.वि तथा निमावि स्तरिय हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता		१००,०००.००				
	प्राविधिक शिक्षा अध्ययन छात्रवृत्ति		३५०,०००.००				
	महिला हिंशा विरुद्ध र आयआर्जन सम्बन्धी तालिम		२००,०००.००				
	वडा स्तरिय छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम / महिला सम्बन्धी		१५०,०००.००				
	अपाङ्ग मैत्री सामग्री खरिद तथा वितरण कार्यक्रम		३२५,०००.००				
	जेष्ठनागरिक सम्मान तथा पौष्टिक आहार वितरण कार्यक्रम		२००,०००.००				
	आदिवासी जनजती आयआर्जन तालिम तथा संस्कृति संरक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम		३१०,०००.००				
३	दलितको सामाजिक आर्थिक र राजनैत्तिक चेतना तालिम र आयआर्जन सम्बन्धी तालिम		२१५,०००.००			गा.पा.	
	कुल जम्मा		**२,०००,०००.००**				
३) कृषि तथा पशु तर्फ – रु ४०/२५ लाख कुल जम्मा ६५							

क.स.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कहाँ	प्रस्तावित रकम रु.			श्रोत	कैफियत
१	कृषि तर्फ		६,५००,०००.००			गा.पा.	
	खाद्यान्य बाली विकास आयोजना तर्फ						
	मकैको उन्नत वीउ वितरण ७५% अनुदानमा ढुवानी सहित		३५०,०००.००				
	विज वृद्धि कार्यक्रम ७५ % अनुदानमा ढुवानी सहित		५०,०००.००				
	धानको वीउ वितरण ७५% अनुदानमा ढुवानी सहित		१००,०००.००				
	तोरीको वीउ वितरण ७५% अनुदानमा ढुवानी सहित		५०,०००.००				
	आवस्यकतामा आधारित घुम्ति तालिम		१००,०००.००				
	अनुगमन तथा निरिक्षण खर्च		४०,०००.००				
			६९०,०००.००				

	तरकारी विकास आयोजना तर्फ						
	तरकारी मिनिकित वितरण		४०५,०००.००				
	सिलपोलिन वितरण ७५ अनुदानमा ढुवानी सहित		३३०,०००.००				
	मौसमी तथा वेमौसमी तरकारी खेती विषयक घुम्ती		५०,०००.००				
	प्याज वीउ वितरण ७५ अनुदानमा ढुवानी सहित		१५८,०००.००				
	तरकारी विउ वितरण ७५ अनुदानमा		२८६,०००.००				
	आलु विउ वितरण ५० अनुदानमा ढुवानी सहित		३३०,०००.००				
	अनुगमन तथा निरिक्षण खर्च		३५,०००.००				
			१,५९४,०००.००				
	मौरी विकास कार्यक्रम तर्फ						
	गोला सहित मौरी घार वितरण ५० अनुदान		१३६,०००.००				
	खाली मौरी घार वितरण		१६०,०००.००				
	मौरी उपकरण वितरण ५० अनुदान		३०,०००.००				
	ढुवानी		६०,०००.००				
	प्राविधिक अनुगमन खर्च		२०,०००.००				
			४०६,०००.००				
	कृषक भ्रमण तर्फ						
	अलैची विकास आयोजना						
	अलैची विरुवा वितरण ७५ अनुदानमा		४००,०००.००				
	अलैची भट्टी वितरण		३००,०००.००				
	अलैची खेती विषयक घुम्ती तालिम		३०,०००.००				
	अनुगमन तथा निरिक्षण खर्च		४०,०००.००				
			७७०,०००.००				
	कृषि प्रसार सेवा टेवा कार्यक्रम						
	प्लाष्टिक क्रेट वितरण ७५ अनुदानमा ढुवानी सहित र १०० प्रतिशत अनुदानमा मकैको विउ खरिद		२५०,०००.००				
	च्याउको वीउ वितरण ७५ अनुदानमा ढुवानी सहित		७५,०००.००				

	च्याउको खेती विषयक अगुवा कृषक घुम्ति तालिम		२०,०००.००				
	स्प्रेयर हजारी वितरण ७५ अनुदानमा ढुवानी सहित		१२०,०००.००				
	आकस्मिक बाली संरक्षण सेवा		९०,०००.००				
	संचार सेवा		१५,०००.००				
	कफि विरुवा वितरण ५० अनुदानमा ढुवानी सहित		१२०,०००.००				
	प्राविधिक अनुगमन खर्च		५०,०००.००				
			७४०,०००.००				
	कुल		४,२००,०००.००				
	पशु सेवा तर्फ						
ञ	पशु आहारा तर्फ						
	दुध तथा दुध जन्य पदार्थमा आत्मनिर्भरता कार्यक्रम						
	घासेबाली समुह गठन		१८,०००.००				
	वर्ष घास टिओसेन्टे घास वीउ वितरण		५०,०००.००				
	वहुवर्षे भुइ घास सिओ ४ मुलाटो सेटस वितरण		२०,०००.००				
	व्यावसायिक कुखुरा पालन सम्बन्धी ३ दिने तालिम		८०,०००.००				
	डाले घाँसको वीरुवा वितरण		४०,०००.००				
	स्थलगत तालिम		४५,०००.००				
	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन भ्रमण खर्च		९५,०००.००				
	कुल		३४८,०००.००				

म	पशु स्वास्थ्य रोग अन्वेषण सेवा तथा क्वारेन्टाइन कार्यक्रम						
	जुनोटिक रोग सम्बन्धी स्कूल प्रसार कार्यक्रम शिक्षा		१५,०००.००				
	रेविज खोप संचालन		१०,०००.००				
	मासु पसल अनुगमन		१०,०००.००				
	एक गाउ एक प्राविधिकलाई संक्रामक रोग सम्वन्धी १ दिने अन्तरक्रिया		१०,०००.००				
	कुल		४५,०००.००				

	पशु सेवा प्रसार कार्यक्रम						
	नस्ल सुधार कार्यक्रम						
	कृतिम गर्भधान गाई		५,०००.००				
	कृतिम गर्भधान भैसीमा		२,०००.००				
	ए आइ गन		१५,०००.००				
	एआइ सिमेन रेफ्रि		७०,०००.००				
	तरल नाइट्रोजन व्यवस्थापन र कन्टेनर		९०,०००.००				
	ए आइ सम्बन्धी तालिम संचालन		२०,०००.००				
	कृ.गर्भधान कर्तालाई लजिस्टिक सपोर्ट		२५,०००.००				
			२२७,०००.००				
म	पशु स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम						
	उपचार सेवा (मेडिकल उपचार माइनल सर्जिकल गाइनोकोलोजिकल उपचार) ढुवानी सहित		१६०,०००.००				
	प्रयोगशाला सेवा (गोवर परिक्षण पिसाव परिक्षण छाला र दुध परिक्षण)		५०,०००.००				
	रोग नियन्त्रण कार्यक्रम (भ्याक्सिन सेवा रेविज खोप भ्यागुते खोप)		५०,०००.००				
	पशु स्वास्थ्य शिविर		९०,०००.००				
			३५०,०००.००				
	धुम्ति भेडा बाख्रा संरक्षण कार्यक्रम						
	डेन्चिङ्ग र डिपिङ्ग कार्यक्रम		५०,०००.००				
	त्रिपाल वितरण		१५,०००.००				
			६५,०००.००				
	धुम्ति गाई भैसी संरक्षण कार्यक्रम						
	आन्तरिक परजिवी नियन्त्रण		२०,०००.००				
	त्रिपाल वितरण		३०,०००.००				
	बंगुरको खोर सुधार कार्यक्रम		२०,०००.००				
			७०,०००.००				
	सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम तर्फ						
	नागरिक वडापत्र साइन बोर्ड		३,०००.००				
	व्यावसायिक बाख्रा पालन सम्बन्धी १ दिने सेवा केन्द्र स्तरिय स्थल गत तालिम		२०,०००.००				

	समुह समिति व्यवसायिक फार्म सम्बन्धी प्रमाण पत्र छपाई		२०,०००.००				
	स्थानीय पत्र पत्रिका र एफ एम बाट सुचना प्रसारण		१०,०००.००				
	पशु पन्छि शाखाको गाउ पालिका स्तरिय प्रोफाइल तयार र प्रकाशन		६६,०००.००				
	जुनोटिक रोग सम्बन्धी १ दिने कार्यशाला गोष्ठी		४५,०००.००				
	मासिक चौमासिक वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्ने		१२,०००.००				
	मासिक इपिडेमियोलोजी रिपोर्टिङ्ग पेश गर्ने		१२,०००.००				
			१८८,०००.००				
	तालिम /गोष्ठी /भ्रमण /बैठक कार्यकम						
	गाउँपालिका स्तरिय व्यवसायिक कृषकहरुको अन्तरजिल्ला अवलोकन भ्रमण		२४०,०००.००				
	कुल		**२४०,०००.००**				
	बजार सेवा कार्यक्रम						
	मासु पसल सुधार कार्यक्रम		१०,०००.००				
	दोर्दी गाउँपालिकाको प्रत्येक वडा कार्यालयमा भेटनरी सामग्री तथा प्रयोशाला सामग्री खरिद		२१०,०००.००				
	कार्यालय व्यवस्थापन तर्फ						
	कार्पेट पर्दा फर्निचर लगायत आवस्यक सामग्री		२५,०००.००				
	मोवाइल संचार खर्च		१०,०००.००				
			२५५,०००.००				
	पशु विकास कार्यक्रम तर्फ						
	उन्नत नश्लको व्यावसायिक गाई भैंसी फर्म स्थापना /३-५ माउ						
	गोठ सुधार कार्यक्रम		४०,०००.००				
	उन्नत नश्लको गाई ढुवानी अनुदान कार्यक्रम		९०,०००.००				
	उन्नत नश्लको गाई सुत्केरी प्रोत्साहन भत्ता कार्यक्रम		३०,०००.००				
			१६०,०००.००				
	पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम						
	मिनरल वितरण तथा परजिवी नियन्त्रण		३०,०००.००				
	कुल		**३०,०००.००**				

	व्यवसायिक फार्महरुमा बहु वर्षे घासको सेटस वितरण		१०,०००.००				
	मिलक्यान वितरण ५०% अनुदानमा		६०,०००.००				
	सफा दुध उत्पादन सम्बन्धी ३ दिने तालिम		८०,०००.००				
			१५०,०००.००				
	स्थानिय कुखुरा फर्म स्थापना						
	खोर निर्माण अनुदान कार्यक्रम		२५,०००.००				
	आन्तरिक परजिवी नियन्त्रण		४,०००.००				
			२९,०००.००				
	व्यवसायिक बाख्रा फर्म स्थापना						
	खोर निर्माण अनुदान कार्यक्रम		५०,०००.००				
	प्रजनन बोका वितरण कार्यक्रम		६०,०००.००				
	आन्तरिक तथा वाह्य परजिवी नियन्त्रण		१०,०००.००				
			१२०,०००.००				
	महिला दलित जनजाती विपन्नमा आयआर्जन कार्यक्रम कुखुरा						
	समुह गठन		१८,०००.००				
	१ दिने गिरिराज कुखुरा चल्ला वितरण		१४०,०००.००				
	खोप तथा आन्तरिक परजिवी नियन्त्रण कार्यक्रम		२०,०००.००				
	एक दिने स्थलगत तालिम		४५,०००.००				
			२२३,०००.००				
	कुल जम्मा		२,५००,०००.००				
		जम्मा	**६,७००,०००.००**				

४) महिला विकास कार्यालय तर्फ – रु ९ लाख

क.स.	**योजना तथा कार्यक्रमको नाम**	**कहाँ संचालित/ ठेगाना**	**प्रस्तावित रकम रु.**			**श्रोत**	**कैफियत**
!	कार्यक्रम संलग्न छ ।		-			गा.पा.	
१	समुह सदस्यको अनुशिक्षण ३ दिने						
	क) साविक गाविस नया वडा तर्फ		५८,०००.००				
	ख) साविकका पुराना वडा तर्फ		२९,०००.००				

२	नेतृत्व तथा संस्थागत विकास तालिम ५ दिने		११३,०००.००				
	महिला संस्था समितिका अध्यक्षमाझ चौमासिक अन्तरक्रिया		२१०,०००.००				
	प्रस्तावना लेखन तालिम ३ दिने		६२,०००.००				
	सरोकारवाला निकायहरु संग समन्वय बैठक		९०,०००.००				
	महिलाहरुका कानुनी हक अधिकार सम्बन्धी सचेतना मुलक तालिम ३ दिने		१३०,०००.००				
	अन्तरपुस्ता अन्तरक्रिया ३ दिने		२९,०००.००				
	लैङ्गिक हिंशा निवारण पुरुष सहभागिता प्रवर्द्धन लागि सशक्तिकरण सहकार्य तालिम		२९,०००.००				
	साझा व्यवसायिक सेवाका लागि महिला संस्थालाई कार्यक्रम अनुदान / लोक सेवा आयोग तयारी		१५०,०००.००				
		जम्मा	**९००,०००.००**				

५) भौतिक पूर्वाधार बिकास सडक तथा सिचाइ तर्फ – रु १ करोड ३८ लाख

क.स.	**योजना तथा कार्यक्रमको नाम**	**कहाँ**	**प्रस्तावित रकम रु.**			**श्रोत**	**कैफियत**
१	धनुवास गाउँ जोडने मोटरबाटो निर्माण	८	४८५,०००.००				
२	श्रीमङ्याङ्ग प्रहरी चौकी भवन मर्मत तथा रङ्ग रोहन		१५,०००.००				
३	दोर्दी खोलामा ढ्वाङ्ग निर्माण तथा बाटो मर्मत		१५०,०००.००				
४	फुजेलगाउँ दुधपोखरी वडा न्.६ मोटरबाटो	३	२००,०००.००				
५	एसेलुपानी देखि निमुटे सम्म बाटो मर्मत	२	२००,०००.००				
६	दुवार गाउँ देखि पारेदेवि हुदै दुवार सम्म मोटर बाटो मर्मत	८	३००,०००.००				
७	खिङ्गोक गाउँ वेसी सडक मर्मत	८	५००,०००.००				
८	एक्लेखेत बाट महादेव स्थान सम्म मोटरबाटो स्तरउन्नती	१	६००,०००.००				
	बेलधारी भारते लाकुरी भञ्ज्याङ्ग रिङ्ग रोड स्तरउन्नती	१	५५०,०००.००				
९	साविक अर्चलबोट ६ बाट लक्ष्मी नारायण जाने मोटरबाटो नयाँ ट्याक खोल्ने	२	३००,०००.००				
	सिमुङ्ग देखि जोर्ने जोड्ने मोटरबाटो योजना	५	२००,०००.००				
१०	कैचें देखि फुन्चे नया बाटो खन्ने	५	५००,०००.००				
११	कामचोक जिरे स्वार हुदै लामिस्वार मोटर बाटो निर्माण	४	५००,०००.००				
१२	बाझाखेत हिले खहरे खोला सम्म मोटरबाटो निर्माण	९	१,०००,०००.००				
१३	सेरा देखि ताजे मोटरबाटो स्तरउन्नती	४,६	२,५००,०००.००				
१४	लामाबगर ओखरी मोटरबाटो स्तरउन्नती	३	१,२००,०००.००				
१५	ढोडेनी गुम्बा हुदै सिद्ध प्रावि मोटरबाटो / विवराज मार्ग मो.बा.	६	६००,०००.००				
१६	वडा नं.२ सल्लाबोट देखि लामागाउँ सम्म मोटरबाटो	२ र ३	५००,०००.००				

	पांचोक स्कुल देखि तल्लो पांचोक सम्म मोड स्तर वृद्धि	५	३००,०००.००				
१७	सिरुवारि गिरीगाउँ विहिखर्क सडक निर्माण	१	२००,०००.००				
१८	कैदो वाट वाकसरा नया बाटो स्तर वृद्धि विस्तार	५	५००,०००.००				
	ढोके थाम डाँडाबाट चापानी पधेरो सडक		१५०,०००.००				
१९	दुवार गाउँ देखि पुरानो दुवार सम्म गोरेटो बाटो मर्मत तथा निर्माण	८	२५०,०००.००				
	शिर्जनशिल आधारभुत विद्यालय जाने मोटरबाटो निर्माण	४	१००,०००.००				
२०	मुल सडक ग्रेड मिलाउन	१	७००,०००.००				
२१	दोर्दी गा.पा. वडा नं.१ मोटरबाटो मर्मत	१	१५०,०००.००				
२२	दोर्दी गा.पा. वडा नं.२ मोटरबाटो मर्मत	२	१५०,०००.००				
२३	दोर्दी गा.पा. वडा नं.३ मोटरबाटो मर्मत	३	१५०,०००.००				
२४	दोर्दी गा.पा. वडा नं.४ मोटरबाटो मर्मत	४	१५०,०००.००				
२५	दोर्दी गा.पा. वडा नं.५ मोटरबाटो मर्मत	५	१५०,०००.००				
२६	रिष्टेवगर चिति नौथर ढोडेनी छोटेखोला मोटरबाटो मर्मत	६	२४०,०००.००				
२७	दोर्दी गा.पा. वडा नं.७ मोटरबाटो मर्मत	७	१५०,०००.००	१४०,७६३.००			
२८	दोर्दी गा.पा. वडा नं.८ मोटरबाटो मर्मत	८	१५०,०००.००				
२९	दोर्दी गा.पा. वडा नं.९ मोटरबाटो मर्मत	९	१५०,०००.००				
३०	बार्के खोला सिचाइ योजना	८	१००,०००.००				
३१	हाडिखोला सिंचाइ योजना	२	२००,०००.००				
३२	वडा नं१ मा सबै वडमा गोरेटो बाटो मर्मत	१	२००,०००.००				
	रैकरे सिंचाइ आयोजना	२	३००,०००.००				
३३	अर्चलबोट बतासे देखि साल्मे मोटरबाटो निर्माण	२	५५०,०००.००			गा.पा.	
		जम्मा	**१५,२९०,०००.००**				

६) खानेपानी तर्फ – रु ३९ लाख

क्र.स.	**योजना तथा कार्यक्रमको नाम**	**कहाँ**	**प्रस्तावित रकम रु.**			**श्रोत**	**कैफियत**
१	बोक्से जोगीडाडाँ भगेरी खानेपानी / लामाबगर केरावारी	३	१००००००.००				
२	नौथर सेरा खानेपानी योजना // रकम माग नभएको	४	१५००००.००				
३	अर्चलबोट कैस्वारा खानेपानी योजना / साविक ४	२	२५००००.००				
४	जितौंरे खानेपानी मुहान मर्मत	४	२०००००.००				
५	खानेपानी पधेरो निर्माण / ८ शिखा	४	४०००००.००				
६	शिखा खानेपानी रिजर्भ ट्याङ्की निर्माण	४	२०००००.००				
७	खानेपानी १-९ सम्म	१	९०००००.००				
८	पारिजात आमा समुह भवन निर्माण	१	१०००००.००				
	गाडाँपानी खानेपानी योजना	८	१०००००.००				

९	माझ गाउँ खानेपानी योजना	९	४०००००.००				
१०	दारिम बोट खानेपानी योजना	७	२०००००.००				
११	मण्डली प्रा.वि.खानेपानी योजना	५	१००,०००.००				
		जम्मा	४,०००,०००.००				

७) शिक्षा तर्फ रु ४० लाख ४९ हजार

क.स.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम		प्रस्तावित रकम रु.			श्रोत	कैफियत
१	लक्ष्मी नारायण मावि सोलार प्यानल	२	३००,०००.००				
२	ढोडेनी आवि खानेपानी टयाङ्की निर्माण ९३० मिटर	६	१००,०००.००				
३	जयदेवी मावि कम्पाउण्ड निर्माण	८	४००,०००.००				
४	फलेनी मावि कम्पाउण्डिङ्ग तथा फर्निचर	८	४००,०००.००				
५	पांचोक मावि कम्पाउण्ड निर्माण	५	३००,०००.००				
६	बराह मिलन आवि खानेपानी मर्मत / ग्याविन जाली भर्ने	९	३००,०००.००				
७	सरस्वती मोहन आवि तारवार	३	३००,०००.००				
८	बालकल्याण मावि ग्याविन जाली र फर्निचर खरिद	७	३००,०००.००				
९	लक्ष्मी मावि विद्यालय घेरावार	३	३००,०००.००				
१०	चैतन्यदय सत्य मावि तारवार	४	३००,०००.००				
११	शिर्जनशिल आवि विद्यालय तारवार र कम्प्यूटर मर्मत	४	३००,०००.००				
१२	सामुदायिक सेवा केन्द्र भवन निर्माण	५	३००,०००.००				
१३	सुर्यदय उमावि फर्निचर खरिद	१	३००,०००.००				
१४	भगवान आवि बाल उद्यान निर्माण	६	१४९,०००.००				
		जम्मा	४,०४९,०००.००				

८) स्वास्थ्य र सरसफाई तर्फ – रु ३० लाख(स्वास्थ्य २५ र आयुर्वेद ५)

क.स.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कहाँ	प्रस्तावित रकम रु.			श्रोत	कैफियत
१	कार्यक्रम संलग्न हुने		३,०००,०००.००				
	महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका पोशाक भत्ता		६३६,५००.००				
	राष्ट्रिय भिटामिन ए कार्यक्रम संचालन/ २ चरण		१३६,०००.००				
	महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका अर्धवार्षिक समिक्षा गोष्ठि / २ चरण		२७७,०००.००				
	स्वास्थ्य संस्था संचालन अनुदान		१००,०००.००				
	निशुल्क औषधी खरिद		४९०,०००.००				
	आमा शुरक्षा कार्यक्रम अन्तरगत औषधी उपकरण खरिद inj.oxytocin,cord clamp न्यानो झोला इत्यादी सुत्केरी आमालाई यातायात खर्च गर्भवती उत्पेरण खर्च वर्थिङ्ग सेन्टर लाई संस्थागत अनुदान		१६०,०००.००				
	स्वास्थ्य संस्था अर्धवार्षिक समिक्षा बैठक		१००,०००.००				
	औषधी, रिप्याकिङ्ग, ढुवानी र भ्याक्सिन ढुवानी		३०,०००.००				
	पूर्णखोप दिगोपना कार्यक्रम तथा खोप महिना		१००,०००.००				

	परिवार नियोजन क्याम्प संचालन स्थायी/अस्थायी		३०,०००.००				
	स्वास्थ्य शिविर संचालन		२१५,५००.००				
	आजार उपकरण (BP Set Thorometr Dressing Set,Suture Set) खरिद		१००,०००.००				
	अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण भर्मण खर्च		६०,०००.००				
	महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका दिवश		२५,०००.००				
	विभिन्न स्वास्थ्य दिवशहरु मनाउन		४०,०००.००				
	कुल जम्मा		**२,५००,०००.००**				
	आयुर्वेदिक औषधी खरिद		४००,०००.००				
	आयुर्वेदिक कार्यालयको लागि फर्निचर तथा फिक्चर्स		१००,०००.००				
	कुल जम्मा		**५००,०००.००**				
		जम्मा	**३,०००,०००.००**				

९) पर्यटन संस्कृती तथा ऐतिहासिक स्थल संरक्षण तर्फ – रु १२ लाख

क.स.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कहाँ	प्रस्तावित रकम रु.			श्रोत	कैफियत
१	**होमस्टे संचालन पूर्वाधार निर्माण**	६	२०००००.००				
२	भिमसेन मन्दिर निर्माण	३	२००,०००.००				
३	हिलेटक्सार भ्यू टावर निर्माण	९	८०००००.००				
		जम्मा	**१२०००००.००**				

१०) बिद्युत तर्फ – रु १५ लाख

क.स.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कहाँ	प्रस्तावित रकम रु.			श्रोत	कैफियत
१	लामागाउँ विद्युत जडान	३	३००,०००.००				
२	बजार एरिया ७० प्रतिशत अनुदानमा ३० प्रतिशत गा.पा.ले बेहोर्ने गरि सोलार जडान	१ देखि ९	७००,०००.००				प्रतिशत संस्था
		जम्मा	**१००००००.००**				

११) भवन निर्माण तर्फ – रु १ करोड ३३ लाख

क.स.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कहाँ	प्रस्तावित रकम रु.			श्रोत	कैफियत
१	सगरमाथा आमा समुह भवन छानो निर्माण योजना	६	३००,०००.००			गा.पा.	
२	इच्छा आमा समुह भवन निर्माण	१	३००,०००.००				
३	अर्चलबोट स्वास्थ्य चौकीको वर्थिङ्ग सेन्टर भवन निर्माण	२	५००,०००.००				
४	सिमि आमा समुह भवन निर्माण	६	६००,०००.००				
५	पाचोक स्वास्थ्य चौकी भवन मर्मत	५	२००,०००.००				
६	हिले बेसि तामाङ्ग समुदाय सामुदायिक भवन	८	२००,०००.००				
७	कालिका मन्दिर पुननिर्माण	२	२००,०००.००				
८	सामुदायिक भवन निर्माण बांकस्वार	५	२००,०००.००				
९	सगरमाथा आमा समुह सिरुवारी भवन मर्मत	१	१५०,०००.००				
१०	लक्ष्मी आमा समुह भवन निर्माण विग्रह	१	२००,०००.००				
	सरस्वती आमा समुह भवन प्लाष्टर	६	२००,०००.००				
१२	शैलेस्वरी महादेव मन्दिर टहरा निर्माण	३	१५०,०००.००				
१५	श्रीमङ्याङ्ग महिला सञ्जाल भवन निर्माण	३	३००,०००.००				

१६	प्रगतिशिल आमा समुह भवन निर्माण	३	१५०,०००.००				
	भैस्वारा आमा समुह भान्छा निर्माण	२	१५०,०००.००				
	माझ गाउँ आमा समुह भवन रङ्ग रोगन	९	१००,०००.००				
१७	तमुह्युला एकता समुह संस्था भवन र आर्यघाट निर्माण	४	२००,०००.००				
१८	प्रगतिशिल आमा समुह भवन निर्माण	२	१००,०००.००				
१९	मगर समुदायको सामुदायिक भवन निर्माण दुवार गाउँ	८	२००,०००.००				
२०	सामुदायिक भवन निर्माण खिंचोक वेसी	८	५००,०००.००				
२१	हिलेबेसी र बन्सार गाउँको गुम्वा भवन निर्माण	८	५००,०००.००				
२२	विलिभर्स चर्च निर्माण दुवार	८	३००,०००.००				
२३	आमा समुह भवन निर्माण धनुवास गाउँ	८	२००,०००.००				
२५	छतिगाउँ चर्पी निर्माण	५	१५०,०००.००				
२६	जुमडांडा आमा समुह भवन निर्माण कम्चोक	४	३००,०००.००				
२७	हिमालचुली आमा समुह भवन निर्माण	६	३००,०००.००				
२८	कन्यदेवि आमा समुह भवन निर्माण	९	२००,०००.००				
२९	अनन्त शालोम मण्डली भवन निर्मण	३	१००,०००.००				
३०	महिला जागरण आमा समुह भवन निर्माण	७	३००,०००.००				
३१	जनशक्ति बौद्ध गुम्व निर्माण कामचोक	४	२००,०००.००				
३२	प्रतिज्ञा आमा समुह चर्पि निर्माण	२	१००,०००.००				
३३	महादेव त्रिवेणी आमा समुह महादेव स्थान भवन निर्माण	१	१००,०००.००				
३४	शक्तिदेवी आमा समुह शौचालय निर्माण	८	१५०,०००.००				
३५	कोन्ज्योसोम गुम्बा भवन निर्माण	४	३००,०००.००				
३६	भुमे मन्दिर निर्माण छतिगाउँ	५	२००,०००.००				
३७	सिमाल बौद्ध गुम्ब तारवार	३	३००,०००.००				
३८	पिप्ले देखि पिपल भञ्याङ्ग जोड्ने बाटो	२	२००,०००.००				
३९	सातकन्या आमा समुह भवन ट्रस निर्माण	६	३००,०००.००				
४०	दलित आमा समुह भवन निर्माण / साविक ९ अर्चलबोट	२	१५०,०००.००				
४१	फ्रुन्चे आमा समुह चर्पि निर्माण साविक ९	५	१५०,०००.००				
४२	कन्यादेवि आमा समुह भवन निर्माण	८	३५०,०००.००				
४३	दोर्दी गाउँपालिकाको तालिम हल निर्माण,तारजाली घेरावार तथा अन्य पूर्वाधार मर्मत		१,७००,०००.००				
	दोर्दी गा.पा.व्याडमिन्टन हल निर्माण		२००,०००.००				
४४	७ नं. वडा कार्यालय भवन निर्माण	७	३,०००,०००.००				
		जम्मा	**१४,६५०,०००.००**				

१२) गाउँपालिक गुरु योजना भिलेज प्रोफाइल र वृत चित्र लगायत अन्य कार्यक्रम- १६ लाख

क.स.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कहाँ	प्रस्तावित रकम रु.			श्रोत	कैफियत
१	विज्ञहरु संग छलफल तथा गाउपालिकाको गुरुयोजना तयार गर्न ।		६०००००.००			गा.पा.	
२	समग्र गाउपालिकाको वृतचित्र तयार गर्न		५०००००.००				
३	भिलेज प्रोफाइल		५०००००.००			गा.पा.	
		जम्मा	**१६०००००.००**				

१३) विपद व्यवस्थापन तर्फ – रु ९ लाख दश

क.स.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कहाँ	प्रस्तावित रकम रु.			श्रोत	कैफियत
१	विपद व्यवस्थापन तथा विपद न्यूनिकरण		९१००००.००			गा.पा.	
		जम्मा	**९१००००.००**				

१४) प्राविधिक खर्च– रु ३९ लाख

क.स.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कहाँ	प्रस्तावित रकम रु.			श्रोत	कैफियत
१	तलव		४०००००.००				
२	भत्ता		५०००००.००				
३	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन		५०००००.००				
४	कार्यालय सम्बन्धी खर्च		४०००००.००				
५	उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरुको लागि १ दिने अभिमुखिकरण तालिम तथा छलफल		९०००००.००				
६	इन्धन खर्च		५०००००.००				
७	सवारी सानध खरिद तथा भाडा		७०००००.००				
		जम्मा	३९०००००.००				

१५) अन्य पूर्वाधार तथा खरिद योजना तर्फ रु ३१ लाख

क.स.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कहाँ	प्रस्तावित रकम रु.			श्रोत	कैफियत
१	जननिर्वाचित प्रतिनिधीहरुको लागि तालिमा तथा गोष्ठी लगायत विविध तालिम		१,२००,०००.००			गा.पा.	मागको आधारम
२	पार्क निर्माण		५००,०००.००			गा.पा.	
३	अवलोकन भ्रमण		३५०,०००.००			गा.पा.	
५	सवारी साधन खरिद मोटरसाइकल तथा गाडी		४००,०००.००				
		जम्मा	२,४५०,०००.००				

१६) वातावरण, वन तथा भु संरक्षण योजना तर्फ रु.१० लाख

क.स.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	कहाँ	प्रस्तावित रकम रु.			श्रोत	कैफियत
१	वातावरण तथा भु संरक्षण सम्बन्धी योजना		१,०००,०००.००			गा.पा.	
		जम्मा	१,०००,०००.००				

१७) खेलकुद तथा युवा लक्षित योजना तर्फ रु. १३ लाख

क.स.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम		प्रस्तावित रकम रु.			श्रोत	कैफियत
१	फुटवल खेल मैदान निर्माण फोरजुङ्ग	५	२००,०००.००			गा.पा.	
२	अलैचे यूवा क्लव खेल मैदान निर्माण बैरेनी	२	२००,०००.००				
३	शान्ति मिलन कल्व खेल मैदान	४	२००,०००.००				
४	पारदेवी युवा कल्व कार्यक्रम तथा मर्मत	८	२५०,०००.००				
	राष्ट्रपतिय रनिङ्ग सिल खेलकुद		१००,०००.००				
५	बरह पोखरी युवा क्लव	८	२००,०००.००				
६	किर्तिपुर बेसी देखि अमरबोट सिढि निर्माण/शक्ति मिलन युवा कल्व	६	२५०,०००.००				
		जम्मा	१,४००,०००.००				

१८) विविध फुटकर रु.४४ लाख २० हजार

क.स.	योजना तथा कार्यक्रमको नाम		प्रस्तावित रकम रु.			श्रोत	कैफियत

१	भैपरी आर्थिक सहायता तथा विविध		१,७२०,०००.००			गा.पा.	कार्यक्रम माग
२	जस्ता पाता खरिद गरि वितरण /सामुदायिक संस्था		१,०००,०००.००				
३	पाइप खरिद गरि वितरण कृषकहरुलाई		१,०००,०००.००				
		जम्मा	**३,७२०,०००.००**				
	कुल जम्मा		**६८,७६९,०००.००**			**६ करोड ७९ लाख ६९ हजार**	

८.२ गाउँपालिका कार्यालय देखि प्रत्येक वडाकेन्द्रसम्म को दूरी

तालिका नं. ६९ गाउँपालिका कार्यलय देखि प्रत्येक वडाकेन्द्रसम्म को दूरीको विवरण

वडा	केन्द्र रहेको स्थान	केन्द्र सम्म को दूरी
१	भार्ते	१३ कि.मि
२	अर्चलवोट	७ कि.मि
३	श्रीमन्ज्याङ	१० कि.मि
४	नौथर सेरा	०.५ कि.मि
५	पाचोक	६ कि.मि
६	ढोडेनी	१२ कि.मि
७	फलेनी	२० कि.मि
८	वन्सार	८ कि.मि
९	हिलेटक्सार	२६ कि.मि

स्रोत : वडा सर्वेक्षण २०७४

८.३ गाउँपालिकामा रहेका हाइड्रोपावरहरुको विवरण

१. केन्द्रीय प्रशारण:

२. लघु

३. लोकल सहकारी विद्युत वितरण

४. हिमाल पावर पार्टनर : २७ मेगावाट

५. दोर्दी हाइड्रोपावर १ : १२ मेगावाट

६. लिवर्टी प्रा.लि. : २५ मेगावाट

७. सुपर दोर्दी हाईड्रोपावर : ४९ मेगावाट

८. छोटीखोला लघुवित्त : ६६ मेगावाट

९. छ्याङदी हाईड्रो : ४ मेगावाट

१०. हिमालयन हाईड्रो :

११. पिपल्स हाईड्रोपावर : ४९ मेगावाट

१२. ल्यान्डको हाईड्रोपावर : १२ मेगावाट

१३. छ्याङदी माथी : ४ मेगावाट

८.४ निती कार्यक्रम तथा वजेट अधिवेशन ०७५/७६

गाउँपालिका अध्यक्ष ओमवहादुर गुरुङद्धारा प्रस्तुत सुन्दर र समृद्ध दोर्दीको आधार कृषि, पर्यटन, जलस्रोत र सम्पन्न पुर्वाधार भन्ने नाराका साथ दोर्दी गाउँपालिकाको आ.व ०७५/०७६ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रम :

१) स्थानीय सरकारको रुपमा स्थापित भएको एक बर्ष पुरा गरि दोस्रो बर्षको कार्यकालमा आइपुग्दा ,अवका दिनमा यस गाउँपालिकामा सर्वसाधारण जनताले प्रत्यक्ष अनुभुत गर्ने खालका योजना तर्जुमा गर्ने, स्थानीय जनतालाई योजना तर्जुमा साथै कार्यान्वयनमा प्रत्यक्ष सहभागी गराउने, मागमा आधारित र यस क्षेत्रको माटो सुहाउँदो कार्यक्रम तथा विकास गतिविधिहरु सञ्चालन गरी यस क्षेत्रका जनतालाई प्रत्यक्ष परिवर्तनको अनुभुति हने गरि विकास निर्माण गर्ने प्रमुख नीति लिइएको छ ।

२) गाउँसभामा नीति तथा कार्यक्रम र बजेट पेश गर्नूपर्ने कानुनी व्यसस्था बमोजिम आवश्यक सम्पुर्ण प्रकृया पुरा गरी नीति, कार्यक्रम पेश गर्न गइरहको छौ ।

३) लोकतन्त्रका लाभहरुको समानुपातिक समावेशी र न्ययोचित वितरण गरी कानूनी राज्य र दिगो विकासको अवधारणा अनुरुप समाजवादउन्मुख संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणालीलाई स्थानीय तहदेखि नै सुद्धृढीकरण गर्न प्रतिबद्ध रहके । छौ । यसका लागि केन्द्र तथा प्रदेश सरकार संग सहकार्य गरी अगाडी बढ्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

४) स्थानीय तहको निर्वाचन सम्पन्न भई हामी जनप्रतिनिधिहरु आ आफ्नो जिम्मेवारीमा आवद्ध भई सकेका छौं । आन्तरिक राजस्व परिचालन क्षमता बृद्धि गर्दै जाने र वित्तीय समानीकरण अनूदानको अतिउत्तम विनियोजनद्वारा गरिवी निवारण र दिगो आर्थिक वृ द्धि हासिल गर्दै दिगो आर्थिक विकास संगै समृद्ध दोर्दी गा.पा निर्माण गर्ने लक्ष्य हासिल गर्न हामीले आफ्नो क्षेत्रबाट अधिकतम प्रयास गर्नेछौं ।

आर्थिक विकाश तर्फ

५) कृषिलाई व्यावसायिकरण र आधूनिकीकरण तर्फ लैजाने कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राखिने छ । व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनका लागि संभाव्य क्षेत्र पहिचान तथा त्यस्ता क्षेत्रलाइ पकेट क्षेत्र घोषण गर्नै नीति अबलम्बन गरिने छ । उत्कृष्ट कृषकहरुलाई पुरस्कृत गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

६) दोर्दी गाउँपालिकामा कृषि विकासको संभावना सम्बन्धी स्थलगत अध्ययन प्रतिवेदन (बृहद कृषि विज्ञ प्रतिवेदन २०७४) अनुसार कृषि कार्यक्रम तय गरि कार्यन्वयन तर्फ अगाडि बढिने छ । सवै संघ संथा हरुलाई कृषि उत्पादन संग जोड्ने नीति अबलम्वन गरिने छ ।

७) कृषक हरुलाइ विभिन्न बालि तथा तरकारी , मौरी , अलैंची, फलफुल का उन्नत प्रकृतिका विउ विजनहरु अनुदानमा वितरण गर्ने, साथै मुल विउ वितरण लाई प्रथामिकता दिइने छ। साथै संभावित क्षेत्रहरुमा माछा पालन (रेम्बो ट्राउट) व्यबसायलाई संचालनका लागि आबश्यक व्यबस्था मिलाइने छ।

८) अनुदानमा कृषि सामाग्री तथा औजारहरु उपलब्ध गराउने , तथा कृषकका लागि तालिम र सिंचाइ को प्रभाबकारी व्ययबस्थापन गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ। नगदे बालि तर्फ अलैंची, कफी, चिया, अदुवा, च्याउ, दलहन, तेलहन बाली जस्ता खेतीलाई उच्च प्रथामिकतामा राखिने छ।

९) एक वडा एक कृषि उत्पादन कार्यलाई अगाडी बढाइने छ। साथै कृषि योग्य जमिनको बाँझो छाड्ने प्रबृत्ति लाई निरुत्साहित गर्न फलफुल खेती कार्यक्रमलाई प्रभाबकारी ढंगबाट अगाडी बढाइने छ। १०) युवा जनशक्तिको लागि घरेलु उद्यमसिलताको विकास तथा व्यवसायिकरण, स्वरोजगारमुलक सीप विकास तथा व्यवसायिक कृषि र पशुपालन तर्फ आर्कषित गरि विदेश पलायन लाई रोक्ने नीति अबलम्बन गरिने छ। साथै युवाहरुलाई व्यबसायिक पशुपालन तथा तरकारी खेती तर्फ आर्कषित गर्न गा.वा बाट युवा प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गरिने छ।

११) शहिद तथा वेपत्त र विभिन्न जन आन्दोलनका घाईते हरुलाई सिपमुलक तालिमको व्यबस्थ गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ। शहिद परिवारले व्यबसायिक खेती गर्नको लागि आबश्यक बजेट को अभाव भएमा कृषक ऋण अनुदानको लागि गा.पा बाट सिफारिस गर्ने व्यबस्था मिलाईने छ। १२) उद्यमशीलता, स्वरोजगार र आय आर्जन तथा व्यबसायिक कृषिमा आर्कषण गर्न यूवालाइ छोटो र लामो अवधिको लालिम दिइनेछ।

१३) स्वरोजगार सिर्जना हुन सक्ने तालिमहरु संचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ। यस क्षेत्रमा संचालित घरेलु तथा साना उद्योग हरुलाई प्रथामिकता दिईने छ।

१४) यस क्षेत्रमा संचालित व्यापार तथा व्यबसाय तथा अन्य साना घरेलु उद्योग हरुको विवरण तयार गरी करको दायरामा ल्याउने नीति अवलम्बन गरिने छ।

१५) दोर्दी गाउँपालिका पशुपालन क्षेत्रको लागि उपयुक्त भएकोले पशुपालन व्यबसायलाई व्यवसायीकरण तथा आधुनीकिकरण गर्नै नीति अबलम्बन गरिने छ। साथै गाउँपालिका भित्रका व्यबसायिक पशुपालन कृषकहरुलाई छनौट गरि पुरस्कृत तथा प्रोत्साहन गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ।

१६) पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम अन्तर्गत पशुपक्षिंको महामारीजन्य रोग निदान गर्न आधुनिक प्रयोगसाला स्थापना गरि उपचार प्रभाबकारी ढंगले व्यबस्थित गर्ने र जुनोटिक रोग तथा अन्य महामारी रोग नियन्त्रण गर्न रोग विरुद्ध खोप संचालन गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ।

१७) पशु आहार कार्यक्रम अर्न्तगत मासु र दुधमा आत्मर्निभरता बढाउन घाँसमा आधारित पशुपालन व्यबसाय तर्फ कृषकलाई उन्मुख गराउँदै डाले तथा भुइँ घाँसको स्रोत केन्द्र स्थापना गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ। साथै खर्क नीति अनुसार चरन क्षेत्रको सुधार तथा व्यबस्थापन गरिने नीति अबलम्बन गरिने छ।

१८) पशु सेवा प्रसार कार्यक्रम अर्न्तगत कृषक द्धारा उत्पादित दुधलाई बजारिकरण गर्न बढी दुध उत्पादन हुने क्षेत्रमा दुग्ध संकलन केन्द्र स्थापना गर्दे आबश्यकतामा आधारित दुग्ध सहकारी नीति तर्जुमा गरिने छ। साथै नश्ल सुधार कार्यक्रमलाई विशेष प्रथामिकता दिईने छ।

१९) पशु हाटबजारलाई व्यबस्थित गर्दै घुम्ति गाइ ,भैंसि, भेडा , बाखा तथा स्थानीय कुखुरा संरक्षण कार्यक्रम व्यबस्थित गर्नुको साथै

मत्स्य पालन व्यबसाय लाई आधुनीकिकरण गर्दै अनुदानमा आधारित कार्यक्रम संचालन गर्नै नीति अबलम्बन गरिने छ ।

२०) धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय दृष्टिकोणले महत्वपुर्ण हाम्रा क्षेत्रहरुको विकास गर्दै लगिनेछ । पर्यटकीय विकासको संभावनालाई मध्यनजर राख्दै यस क्षेत्रमा कम्तिमा दुई गाउँमा होम स्टेको अबधारणा विकास गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

२१) पर्यटन प्रबर्द्धनको लागि यस गाउँपालिकामा अबस्थित पर्यटकीय स्थल मेमेपोखरि मा पर्यटकीय पदमार्ग सुचारु गरिने छ । हिलेटक्सार डाडाँमा निर्माणाधीन हिलेटक्सार भ्यू टावरलाइ निर्माण सम्पन्न गरि अन्य पर्यटकीय स्थल हरुमा पनि थप भ्यू टावर निर्माण गरी पर्यटक आर्कषण गरिने छ ।

२२) यस क्षेत्रको मा अबस्थित मुख्य पर्यटकीय क्षेत्र बाराहपोखरी, जुमडाडाँ, हिलेटक्सार डाडाँ, कोम्रो डाडाँ फलेनी, दुधपोखरी कुण्ड आदिको संरक्षण गरी पर्यटन विकासका लागि प्रचार प्रसार गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

२३) धार्मिक, सामाजिक, ऐतिहासिक महत्वलाई आत्मसाथ गर्दे दोर्दी गाउँपालिका स्तरीय ऐतिहासिक⁄ सांकृतिक पर्यटकीय म्यूजियम स्थापना गरिने छ ।

सामाजिक विकाश तर्फ

२४) गाउँपालिकामा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा कायम गर्ने गरी स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच हनु गरि स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिने नीति अबलम्बन गरिने छ । २५) पुर्ण खोप सुनिश्चितता को लागि खोप कार्यक्रम, खोप केन्द्र भवन निर्माण, खोप सामाग्री व्यबस्थापन, खोप शिक्षा प्रदान गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

२६) पोषण कार्यक्रम तथा हजार दिनका आमाको पोषण अबस्था लाई थप सुदृढिकरण गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ । २७) रोग नियन्त्रण कार्यक्रम लाई थप प्रभाबकारी बनाइने छ । २८) स्वास्थ्य संथा पुर्वाधार निर्माण, साथै गा.पा स्तरीय अस्पताल निर्माणको लागि आवश्य जग्गा उपलब्धिको लागि आवश्य प्रकृय अगाडी बढाइने छ । साथै गाउँपालिका मा आवश्यकता अनुसार थप वर्थिब, सेन्टर तथा सामुदायिक स्वस्थ्य इकाइहरु स्थापना गर्दे लैजाने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

२९) स्वास्थ्य सेवा तथा पुर्ण सरसफाइ लाई मध्यनजर गर्दे दोर्दी गाउँपालिका लाई पुर्ण सरसफाई युक्त गाउँपालिका घोषण गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ । यसै आ.व मा जैविक तथा अजैविक फोहोर संकलन को लागि फोहोर मैला संकलन स्थान(ल्याण्डफील्ड साइड) स्थापना गरिने छ । ३०) जनताको स्वास्थ्यलाई मध्यनजर गर्दै प्रत्येक वडाहरुमा घुम्ती स्वास्थ्य सेवा, ऐम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराउने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

३१) गम्भिर मुटुरोग, क्यान्सर र मृगौलाका विरामी, आकश्मिक अबस्थाको प्रसुती हरुलाई राहत कोषको स्थापना गरि बढीमा बार्षिक रु ५,००० । सम्म दिने व्यबस्था गरिने छ ।

३२) स्वास्थ्य सेवालाई थप प्रभाबकारी बनाउन महिला स्वास्थ्य स्वयमं सेविका हरुको क्षमता अभिबृदि को लागि आबश्यक प्रोत्साहन सहित कार्यक्रम अगाडी बढाइने छ । ३३) किशोर किशोरीको लागि सन्देशमुलक स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिने छ । साथै विधालयहरुको लागि सेनिटरी प्याडको व्यबस्था गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

३४) आयुर्बेद शिक्षाको प्रचार, प्रसार गरिने छ । तथा गाउँपालिका बाट विभिन्न प्रकृतिका आर्युबेदीक औषधि हरु निशलु क वितरण गरिने व्यबस्था गरिने छ । ३५) आयुर्बेद उपचार बिधी अन्तर्गत पञ्चकर्म, चुडाकर्म, योग तथा ध्यान सिबिर संचालन गरिने छ ।

३६) यस क्षेत्रमा रहेका सबै वर्ग, क्षेत्र, लिंग , समुदाय तथा सम्प्रदाय हरुको भाषा, संस्कृति, भेषभुषा हरुको संरक्षण तथा संम्बर्द्धन गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

३७) दोर्दी गाउँपालि भित्र प्रचलनमा रहेका सोरठी नाच, घाँठु नाच, चुड्का नाच, बालुन नाच, भजन, बाजा तथा अन्य रीतिरिवाज हरुको संरक्षण गरिने छ । साथै भाषा,संकृति र रीति रिवाजहरु संरक्षण गर्न गाउँपालिका स्तरीय बिभिन्न बृहल कार्यक्रम हरु संचालन गरिने छ ।

३८) लैगिक समानता, महिला सशक्तिकरण, महिला सहभागिता वृद्धि गर्ने नीतिलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

३९) यस क्षेत्रमा रहेका लोपोन्मख जात जाती हरुको संरक्षणका लागि आबश्यक कार्य अगाडी बढाइने छ । लक्षित वर्ग हरुको, संरक्षण तथा विकासका लागि आबश्यक कार्य आगाडी बढाइने छ ।

शिक्षा तर्फ

४०) अहिलेसम्म प्राप्त उपलब्धीलाई संस्थागत गर्दै शिक्षा सेवाको गूणस्तरीयता अभिवृद्धि गरि राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने दक्ष जनशक्ति स्थापना गर्ने तर्फ शिक्षा नीति अबलम्बन गरिने छ ।

४१) बिद्यालय शिक्षाको गुणस्तर अभिबृद्धिका लागि आवश्य पहल गरिने छ । सबै सरोकारवला विद्यालय हरुको निरन्तर अनुगमन , निर्देशन र सुझाब दिईने छ ।

४२) प्रत्येक वडामा एक नमुना विद्यालय, गा.पा मा माध्यमिक बिद्यालयमा प्रविधिक शिक्षा प्रदान गर्ने नीति अबलम्बन गर्ने तथा सबै बिद्यालयमा आधुनिक प्रबिधिको प्रयोग गरि शिक्षालाई गुणस्तरीय बनाउन आवश्यक पहल गरिने छ । ४३) शिक्षकको पेशागत दक्षता अभिबृद्धि, स्थानीय तहको पाठ्क्रम निर्माण तथा कार्यन्वयन, सुचना र विज्ञान प्रविधिमैत्रि विद्यालय शिक्षामा जोड दिइने छ । साथै गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका विद्यालयहरुबाट एस.इ.इ परिक्षामा सर्वोत्कृष्ट अंक ल्याउने एक छात्र, एक छात्रा र बिद्यालय लाई सम्मन गरि पुरस्कृत गरिने छ ।

४४) दोर्दी गाउँपालिका शैक्षिक घोषणपत्र २०७४ को व्यबहारिक कार्यन्वयन तर्फ अग्रसर भइने छ । साथै गाउँ पालिका मा कम्तिमा एउटा एस.इ.इ परिक्षा केन्द्र स्थापना गर्न सम्बन्धित निकाय संग आबश्य पहल गरि एस.इ.इ परिक्षा केन्द्र स्थापना गरिने छ ।

४५) शिक्षामा थप गुणस्तरीयत कायम गर्न आबश्यक बिषयगत शिक्षक अपुग भएका आ.वि र मा.वि हरुमा एन.जि.ओ, आइ. एनजिओ तथा स्थानिय सरकारको साझेदारीमा आबश्यक थप बिषयगत प्राज्ञार्थी शिक्षकको व्यबस्था गर्दै लगिने छ ।

४६) बालबालिका सम्बन्धी रणनीतिक योजनाको सफल कार्यान्वयनको लागि बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्यरत सबै कार्यालय तथा संघसंथाको एकीकृत तथा सपन्वयात्मक प्रयासमा जोड दिईने छ । साथै बालमैत्री स्थानीय शासनलाई प्रथामिकता दिईने छ । पुर्वाधार निर्माण गर्दा बालमैत्री, अपांग मैत्री जस्ता पक्षहरुमा ध्यान दिईने छ ।

संथागत विकाश तथा सेवा प्रवाह तर्फ,

४७) सार्वजनिक सेवालाई नागरिकमैत्री बनाईनेछ । विद्युतीय माध्यमबाट सेवा र विवरणहरु प्रकासन र प्रशारण गर्दै जनताको पहचू सरल र सहज बनाइनेछ । यस बष गा.पा कार्यलयमा इ हाजिरी व्यबस्था गरिने छ ।

४८) सम्पुर्ण वडा कार्यलयहरुबाट प्रदान गरिने सेवाहरुलाइ कम्पुटर प्रणाली मार्फत छिटो छरितो जनमुखी, जवाफदेही तथा पारदर्शी ढंगबाट प्रदान गरिने छ। सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावलीको गाउपालिका र वडाले पालना गरी अघि बढिनेछ।

४९) यस दोर्दी गाउँपालिका भित्रका उत्कृष्ट कार्य गर्ने कर्मचारी, जनप्रतिनिधिहरु,

सबैभन्दा बढी कर तिर्ने करदाताहरु र राम्रो र उदाहरणीय कार्य गर्ने उपभोक्ता समिति हरु मध्येबाट पुरस्कृत गरिने नीति अबलम्बन गरिने छ।

५०) सुचनाको हक सम्बन्धी ऐनको प्रभावकारी कार्यन्वयन गरिने छ। सुचनामा जनताको पँहुच अभिबृद्धि गर्न सूचना अधिकारी तोकिने छ।

५१) सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउनका लागि सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमलाइ चौमासिक रुपमा गरिने छ॥

५२) राजश्व तथा कर संकलन कार्यलाई थप प्रभाबकारी बनाईने छ।आर्थिक बर्षभरीमा धेरै कर संकलन गर्ने वडा कार्यलयलाई थप प्रोत्साहन बजेट को व्यबस्था गरिने छ। सामाजिक सुरक्षा भक्ता वितरण प्रणाली लाई बैक मार्फत वितरण गरिने छ।

५३) सकारात्मक सोच तथा योग शिक्षा कार्यक्रमलाई प्रथामिकतामा राखिने छ।

५४) स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्रका विषयमा केन्द्रिय नमूना कानूनमा आवश्यकतानूसार हेरफेर गरी कानूनी व्यवस्था गर्दै गइनेछ।

बन,वाताबरण तथा विपत व्यबस्थापन तर्फ ,

५५) गाउँ पालिका स्तरीय विपद् व्यबस्थापन कार्यबिधि कार्यन्वयनमा ल्याइ सोहि बमोजिम विपद् जोखिम पहिचान, न्यूनिकरण, पुर्वतयारी तथा पुर्न स्थापना गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ।

५६) विपद् व्यवस्थापनलाई मध्यनजर राखि संस्थागत क्षमता विकास , सामग्री र स्रोतको संचय गर्ने नीति लिइनेछ। वडा स्तरमा समेत विपत व्यबस्थापन योजना तथा प्रतिकार्य योजना बनाई विपद न्युनिकरणका लागि पहल गरिने छ। साथै दैवि प्रकोप उद्धार कोषको स्थापना गरि संचालनमा ल्याईने छ।

५७) वातावरणीय प्रभावको समेत मुल्याकंग गरी , जलवायूमैत्री विकासका साथै दिगो विकासका मान्यता हरुलाई प्राथमिकता दिईनेछ।

५८) जलवायु परिवर्तनको असर न्युनिकरण र स्थानीय अनुकुलनका कार्यक्रमहरुलाई प्रथामिकता दिईने छ।

५९) जल, जंगल तथा जडिबट ी को विषेष महत्व बोकेको दोर्दी गाउँपालिका मा पाइने बन लसुन, सतुवा, जेठमासी, निरमसी, तिते पाती, पाँचऔले लगायतका जडिबुटी हरुको संरक्षण, प्रर्वद्धन गरी जडीबुटी प्रशोधन केन्द्रको निर्माण गरिने छ।

पुर्वाधार विकाश तर्फ,

६०) हालसम्म निर्माण भएका सडक, सिंचाई, खानेपानी, तथा अन्य भौतिक पुर्वाधार हरुको दिगोपना कायम गर्न मर्मत संभार गरी स्तरोन्ती गर्नै नीति अबलम्वन गरिनेछ।

६१) प्रत्येक वाडाहरुलाई गाउँपालिकाको केन्द्र सम्म जोड्ने सडक संजालको विस्तार गर्ने नीति अवलम्वन गरिने छ। मुख्य सडक हरुलाई आठ मिटर कायम गरि सडक मापदण्ड बनाई सडक वरीपरि घर टहरा निर्माण गर्दा बाटोलाई मध्यनजर गरिर घर टहरा निर्माण गर्नै नीति अवलम्बन गरिने छ।

६२) गाउँपालिका भित्रको मुख्य सडक लाई ग्राभेल हँदु्ै कालोपत्रे गर्नै नीति अबलम्बन गरिने छ। ग्राभेल हुँदै कालोपत्रे सडक निर्माण गर्नका लागि लागत सहभागिता अबलम्बन गरिने छ। साठी प्रतिसत गाउँपालिका बाट तथा चालिस प्रतिसत लागत सहभागिता मार्फत गरिने छ।

६३) सडक निर्माण गर्दा मुख्य सडक ,गा.पा केन्द्र देखी वडा केन्द्र सम्म जोड्ने सडक लाई विषेष प्रथामिकता दिइने छ। गा. भित्र सडक निर्माण गर्दा जिम्मा पाएको कम्पनी तथा निर्माण व्यबसायिले गा.पा बाट अनुमति लिएर मात्र आफनो निर्माण अगाडी बढाउने छ।

६४) भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभुत मापदण्ड २०७२ बमोजिम भवन निर्माण गर्ने

कार्यलाई कार्यन्वयन गरिने छ। भवन निर्माण कार्यका लागि गाउँपालिका बाट स्वीकृत प्राप्त प्राविधिक, इन्जिनियर वा निर्माण व्यबसायीले मात्र निर्माण कार्य गर्न पाउने व्यबस्थालाइ कडाइका साथ कार्यन्वयन गरिने छ।

६५) सहकार्यमूलक संस्कारको विकास गर्दै आपसी छलफल, राय सूझावका आधारमा अघि बढदै जनतालाई नजिकको सरकारको आभास दिईनेछ। साथै यस गाउँपालिकाक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न विषय विज्ञ तथा बुद्धिजिवि वर्गको अनुभव तथा बिज्ञतालाई उपयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ।

६६) खानेपानी आयोजना हरुको निर्माण, मर्मत, संभार तथा पुन निर्माण तथा विस्तार गर्दा एक घर एक घारा को अवधारणालाई आत्मसाथ गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ।

६७) उर्जा विकासको महत्वपुर्ण पुर्वाधार हो। यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको राज्यले पहिचान गरेको द्रुत विकासका क्षेत्रहरुमध्ऐ अति महत्व बोकेको जलस्रोत को सहि सदुपयोग मार्फत समृद दोर्दी निमाण गर्ने नीति अबलम्वन गरिने छ।

६८) यस क्षेत्रमा संचालित हाइड्रोपावर हरुलाई समयमानै यथासक्य ढंगबाट सम्पन्न गर्न आवश्यक पहल गरिने छ। तथा यस क्षेत्रमा जलविधद्युत उत्पादनको क्षेत्रमा थप लगानीको बातावरण सिर्जना गरिने छ। साथै जलविधतु मैत्री गाउँपालिका घोषणा गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ।

६९) विद्यतु ट्रान्समिसन लाईनको समयमानै निर्माण सम्पन्न गर्न आवश्यक पहल गरिने छ।

७०) यस गाउँपालिकाको मुख्य स्रोतको रुपमा रहके ो ढुंगा, गिटी तथा बालुवा को सही ढंगबाट व्यबस्थापन गर्न बाताबरणीय प्रभाव मुल्याकंन प्रतिबेदन तयार गरि टेण्डर प्रणाली लागु गरिने छ। ७१) दोदी गाउँपालिका स्तरीय खेल मैदान निर्माण आबश्यक पहल गरिने छ। साथै दोर्दी गा.पा केन्द्रमा एउटा खेल उधान तथा पार्क निर्माण गरिने छ।

७२) स्थानीयस्तरमा सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको भूमिकालाई अझ प्रभावकारी बनाइने छ। साथै स्थानीय स्तरमा लगानीमैत्री बातावरण को सिर्जना गरी थप लगानीका श्रोतहरु भित्राउन आवश्यक बातावरणको सिर्जना गरिने छ।

७३) यस गाउँपालिका क्षेत्रमा क्रियासिल गैर सरकारी संथा हरुको बस्तुगत विवरण तयार गरिने छ। क्रियासिल गैर सरकारी संथा हरुलाई अनुमति लिएर मात्र आफना क्रियाकलाप अगाडी बढाउने व्यबस्था गरिने छ। ७४) यस क्षेत्रका कुनैपनि विकास योजना तर्जुमा गर्दा

प्रथामिकता तथा आवश्यकताको आधारमा मात्र तर्जुमा गरिने छ। कुनैपनि नीति, योजना, तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा केन्द्र, तथा प्रदेश सरकार संग नबाजिने गरि गरिने छ। ७५) गाउँ पालिका भित्र संचालन गरिने योजनाहरु मध्ये गाउँपालिकाको गौरवको योजना तथा प्रत्येक वडाले वडाको गौरवको योजना छनौट गरी कार्यन्वयन गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ।

७६) उपलब्ध प्राकृतिक स्रोत साधनको अधिकतम परिचालन गरि सार्वजनिक, नीजि र सहकारी क्षेत्रको साझेदारीलाई प्रथामिकता दिँदै प्राप्त उपलब्धिहरुको न्यायोचित वितरण बाट आर्थिक असमानताको अन्त्य गर्दै विभेद तथा भ्रष्टचार रहित समाजको निर्माण गर्नै नीति अवलम्बन गरिने छ।

७७) यस क्षेत्रमा अवस्थित महत्वपुर्ण जलाधार क्षेत्र, ताल तलैया, हिमसृंखला तथा प्रकृतिक क्षेत्रहरुको संरक्षण र सम्बद्धर्न गरी भु क्षय, बाढी पहिरो जस्ता प्राकृतिक प्रकोपको असर कम गर्नै नीति अबलम्बन गरिने छ। ७८) नदी, खोला, कुलाहरु र वन तथा पाखो को अतिक्रमण रोक्नुका साथै गाउँपालिका भित्र रहेका सार्वजनिक जग्गा हरुको लगत तयार गरि सोको संरक्षण संम्बर्द्धन गर्ने कार्यलाई प्रथामिकता दिईने छ। ७९) वन तथा वन पैदावार बाट प्राप्त हुने जडिबटुीहरुको पहिचान, उत्खनन, संकलन तथा प्रशोधन गर्नै कार्यक्रमलाई अगाडी बढाईने नीति अवलम्वन गरिने छ। साथै जडिबटुी संकलन उत्खलन गर्दा गा.पा बाट अनिवार्य रुपमा जडिबटुी संकनल तथा उत्खनन पुर्जी (संकलन इजाजत) लिएर मात्र संकलन गर्न दिइने छ।

८०) उपभोक्ता समितिमा रहने पदाधिकारी हरुले यस दोर्दी गाउँपालिकाले निर्धारण गरेको कर चुक्ता गरेपछि मात्र उक्त समितिमा रहने व्यबस्था गरिने छ। ८१) २०७२ सालको भुकम्पबाट प्रभावित क्षेत्रहरुमा पुन निर्माण कार्यलाई यथासक्य गराउन पहल गरिने छ।

८२) यस क्षेत्रको शान्ति शुरक्षालाई मध्यनजर गर्दै मदिरा पान,धुम्रपान तथा लागुपदार्थ दुर्व्यसनि र यसको असर लाई न्युनिकरण गर्ने नीति अबलम्बन गर्नुका साथै सार्वजनिक शान्तिमा खलल पुग्ने खालको अवान्छित गतिविधिहरु निरुत्साहित गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ।

८३) यस गाउँपालिका भित्रको गाउँ टोलमा समग्र विकासलाई मध्यनजर गरि प्रत्येक टोलमा टोल सुधार समिति गठन गर्नुका साथै सबै गाउँ वा टोलको सरसफाईलाई र प्लाष्टिक जन्य बस्तुको कम उपयोग तथा व्यबस्थित गर्न प्रत्येक महिना टोल सरसफाई गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ।

८४) प्रत्येक आ.व मा गठन गरिएका टोल सुधार समिति हरुमध्येबाट उत्कृष्ट योगदान गर्ने दुई वटा टोल सुधार समिति लाई सम्मान तथा पुरस्कृत गरिने छ।

८५) दोर्दी गाउँपालिका बासिहरुलाई पुर्ण सरसफाई तर्फ उन्मुख गराउन आबश्यक स्थान हरुमा सार्वजनिक शौचालन एव धारा निर्माण एवं संचालनको लागि सरोकारवला हरुसंग समन्वयका साथ आवश्यक पहल गरिने छ।

८६) विकासको प्रतिफल वितरणमा विपन्न तथा लक्षित वर्गलाई प्रथामिकता दिँदै आम जनताले न्यायोचित रुपमा पाउने नीति अबलम्बन गरिने छ।

८७) यस क्षेत्रमा आवश्यक तथा हाम्रो गाउँपालिकाले पुरा गर्न नसक्ने ठुला तथा बहुबर्षिय आयोजनाहरु केन्द्र तथा प्रदेश सरकार संग माग गर्नु पर्दा यस क्षेत्रका माननीय ज्यूहरुसंग समन्वय गरि माग गरिने छ।

प्रस्तुतकर्ता ओम बहादुर गुरुङ

अध्यक्ष दोर्दी गाउँपालिका

मिति २०७५/०३/१०

८.४ स्थानीय जनप्रतिनिधीहरु तथा पदाधिकारीहरु

क्र.स.	नाम, थर	पद	फोन नं.
१	**ओम वहादुर गुरुङ**	**गा.पा. अध्यक्ष**	
२	**दिल वहादुर घले**	**गा.पा. उपाध्यक्ष**	
३	**विजयराज पौडेल**	**प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत**	
वडा नं. १			
१	दरजंग गुरुङ	वडा अध्यक्ष	९८५६०४५७६०
२	इन्दिरा गिरि	म.सदस्य	९८०६७८७३८१
३	शान्ता वि.क.	द.म. सदस्य	९८२३७८९३८५
४	दिपक अधिकारी	वडा सदस्य	९८४६१८०९४०
५	हरि वहादुर थापा	सदस्य	९८४६१५५३२६
वडा नं. २			
१	गोविन्द अधिकारी	वडा अध्यक्ष	९८५६०४६२३७
२	रमा कुँवर खड्का	म. वडा सदस्य	९८१७१५०७६५
३	शान्ता वि.क.	द.म. सदस्य	९८४६२७३२८४
४	राजु लामिछाने	सदस्य	९८४६१५५९६०
५	लाल वहादुर गुरुङ	सदस्य	९८०४१५३२८७
वडा नं. ३			
१	इन्द्रजित गुरुङ	वडा अध्यक्ष	९८१६६०३७३५
२	हिमाल घिमिरे	म. सदस्य	९८४६६५३९८०
३	समिता मिजार	द.म. सदस्य	९८४६६४८५१०
४	अमृत वहादुर थापा	सदस्य	९८४६२४९५४६
५	प्रेम वहादुर घिमिरे	वडा सदस्य	९८५६०४६२५२
वडा नं. ४			
१	सुक वहादुर गुरुङ	वडा अध्यक्ष	९८४६०८९९३०
२	तुलमाया तामाङ	म.सदस्य	९८२७१८०४८७
३	लक्ष्मी रस्तेल	द.म.सदस्य	९८१६६४७४४९
४	पुण सिङ गुरुङ	सदस्य	९८४१११९४३३
५	सुकराम गुरुङ	वडा सदस्य	९८४६२४६५८७
वडा नं. ५			
१	फत्त वहादुर गुरुङ	वडा अध्यक्ष	९८४६४२८७६४
२	कृष्ण कुमारी गुरुङ	म.सदस्य	९८१४१२२६८५
३	पार्वती सार्की	द.म.सदस्य	९८१३०५२८९७
४	कृष्णराज गुरुङ	सदस्य	९८४६१०२९८८
५	भीमसेन गुरुङ	वडा सदस्य	९८४०३९०२४५
वडा नं. ६			
१	नन्दराज घले	वडा अध्यक्ष	९८२४१८७५३३
२	उषा गुरुङ	म.सदस्य	९८१७१११५०१
३	शोभा वि.क.	द.म.सदस्य	९८०५८१०२६४
४	भिम वहादुर तामाङ	सदस्य	९८४६३५३२९७
५	यम वहादुर गुरुङ	वडा सदस्य	९८१९१६८५८९
वडा नं. ७			
१	प्रेम वहादुर गुरुङ	वडा अध्यक्ष	९८४६४५८८१३

२	कशीमाया तामाङ	म.सदस्य	९८०४१७०१२९
३	कालीकामी	द.म.सदस्य	९८१५१३३१५०
४	इच्छा कुमारी गुरुङ	वडा सदस्य	९८१८१३५५४७
५	पुर्ण वहादुर गुरुङ	सदस्य	९८१६१९५२३०
वडा नं. ८			
१	तुल वहादुर घले	वडा अध्यक्ष	९८४९२२७२७७
२	यदामाया घले	म.सदस्य	९८४६३१६३४५
३	पूर्ण कुमारी मिजार	द.म.सदस्य	९८४६३१४५०७
४	चन्द्र वहादुर गुरुङ	वडा सदस्य	९८४६२४८४७७
५	सुक वहादुर गुरुङ	सदस्य	९८४६३६८३११
६		सदस्य	
वडा नं. ९			
१	खेम वहादुर गुरुङ	वडा अध्यक्ष	९८४६४२७९७६
२	तुलसी माया कुँवर	म.सदस्य	९८२५१९१७४७
३	कृष्णमाया वि.क	द.म.सदस्य	९८२६११०९६६
४	कोष बहादुर गुरुङ	सदस्य	९८४६१२३७२२
५	नेत्रजंग गुरुङ	वडा सदस्य	९८४६३०१२१०